לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', כ"ט בסיון תשמ"ח, 14 ביוני 1988 / שנת מ"ח מס' 13673 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

„פריצת דרך" בוועדת השרים לבריאות

רונית מורגנשטרן

התקדמות משמעותית בדרך לפתרון המשבר בבריאות היתה אמש בישיבה של ועדת השרים. בעקבות הסכמת השר נסים עם עמדת השר פרס ושרת הבריאות לאמץ את תוכנית מנהלי בתי־החולים כבסיס לפתרון המשבר, פנתה הוועדה אל היועץ המשפטי לממשלה בבקשה לקבל את חוות דעתו, אם יש בתוכנית מנהלי בתי־החולים משום יצירת יחסי עובד מעביד ואם כן — מה דרוש כדי לתקן זאת. היועץ המשפטי, התבקש להשיב תוך יומיים.
שרת הבריאות אמרה כי בכך צעד שר האוצר צעד גדול קדימה והגדירה זאת כפריצת דרך. ראש הממשלה הורה לראשי משרד הבריאות והאוצר לדון עוד הבוקר בבעיית תקציב משרד הבריאות ולסכמו.
ידיעה בעמוד 2.

שישים אלף עובדי מדינה פותחים בשביתה כללית

יושבתו כל משרדי הממשלה, הרכבת, הטלוויזיה הלימודית ומגזרים נוספים ● השביתה תהיה ללא הגבלת זמן ועד שתחול התקדמות במו"מ שהתפוצץ אמש ● האוצר מאיים להוציא צווי ריתוק לעובדים אם השביתה תימשך מעבר ליממה ● ביום חמישי עשויים להצטרף לשובתים גם 120 אלף חברי האיגודים האקדמאים

כתבנו הכלכלי בירושלים, כתבנו לענייני עבודה

60 אלף עובדי מדינה, פות־חים היום בשביתה כללית ללא הגבלת זמן לאחר שאמש נכשלו מאמצים של הרגע האחרון למנעה. בפגישה שארכה שבע שעות ניסה הממונה על השכר, יעקב דנון, לשכנע את הסתד־רות עובדי המדינה לבטל את השביתה, אולם השיחות הסתיי־מו ללא התקדמות.

ביום חמישי אמורים להצטרף לשביתה גם איגודי האקדמאים במדעי החברה והרוח והטכנאים והמהנדסים בשרות הציבורי. אם אכן ישבתו שלושת האיגודים האלה, הרי שכמחצית עובדי הסקטור הציבורי יהיו בשביתה.

האוצר: נוציא צווים

יעקב דנון אמר אתמול שאם שביתת עובדי המדינה תארך יותר מיממה, ינקוט האוצר בכל הצעדים הדרושים על מנת להבטיח את קיומם התקין של שרותים חיוניים.

אנשי הסתדרות עובדי המדינה אמרו לפני כן שהם משוכנעים שהאוצר יעשה שימוש מוגבל בצווי ריתוק, שכן שימוש כזה לא יסייע למציאת פתרון לסכסוך. אולם הם הוסיפו שימשיכו לשבות כל עוד לא יימצא פתרון.

גל שביתות

יצויין שההסתדרות כבר הסמיכה את האגף לאיגוד מקצועי לקרוא לשביתה כללית בסקטור הציבורי בעוד שבועיים. גל השביתות העובר על המשק הוא השלב האחרון בסדרה של עימותים בין האוצר לבין

(המשך בעמוד 16)

טמיר לקאהיר ל„שיחות חשובות"

סי"ע

קאהיר. — מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר הגיע אתמול לקאהיר, לביקור של מספר ימים במצרים. סוכנות הידיעות המצרית מסרה כי טמיר ינהל „שיחות חשובות עם ראשי משרד החוץ המצרי".

בא להתפייס

(צילום: אי.פי)

אלפי פליטים מדיניים – יוונים־קפריסאים, ארמנים וכורדים – הפגינו אתמול במרכז אתונה נגד ביקורו של ראש ממשלת טורקיה טורגוט אוזאל שבא לשיחות פיוס ביוון. ידיעה בעמוד 2

ועד ראשי המועצות הערביות מגנה ההצתות

יהודה צור

בעקבות תפיסתם של תושבים מהכפרים הערביים בגליל החשודים בהצתות גינו אתמול ראשי הוועד הארצי של ראשי המועצות הערביות את מבצעי המעשים הללו. מוחמד גנאהיים, סגן יו"ר הוועד הארצי, אמר אתמול לכתבנו: „אנו נגד הצתות אשר גורמות לשיבוש היחסים בין יהודים לערבים, ושאינן משרתות את עניין הערבים בארץ, ורק גורמות לתסיסה, כאשר כולנו עוסקים בהרגעת הרוחות".
לדבריו, הציבור הערבי די מבוגר כדי להוקיע את אלה מתוכו אשר גורמים להצתות ופוגעים בדרך זאת ביחסים בין שני העמים. עוד אמר גנאהיים: „אנו נגד כל הצתה שנעשתה בזדון ואנו מבקשים מכלל האוכלוסיה לגרום לכך שאלה שעושים דברים כאלה יימסרו לידי החוק, אשר ידאג להענישם בכל החומרה". הוא הדגיש שדבריו נאמרו לאחר תיאום מלא עם יו"ר הוועד הארצי, איברהים נימר חוסיין. יתכן שהוועד הארצי ידון בישיבתו הקרובה ב־21 בחודש, בטירה, בנושא ההצתות ויגבש הצעת גינוי רשמית ופנייה לציבור הערבי כולו, להוקיע את המעשה, מסר מוחמד גנאהיים.

דגל אש"ף הונף בת"א ● הצתות נוספות במרכז הארץ

בצה"ל סבורים: אין יד מכוונת מאחורי ההצתות ולפיכך יהיה קשה למונען

נערכים לאפשרות של הצתות בשטחים שמסביב לבסיסים צבאיים ● פרס: אסור להיתפס להיסטריה ● שמיר: זהו מאבק על קיומנו ● חריש: אין צורך בחקיקה מיוחדת ● ברלב: הוגברו הסיורים האוויריים — כל הטייסים נתבקשו לדווח על שריפות

זהבה מוזס, ניצה רימון, שלמה גלזר, כתבנו הצבאי

גורמים בכירים בצה"ל הביעו את הדעה כי יהיה זה קשה לשים קץ לפיגועי ההצתות של יערות והשלכת בקבוקי תבערה ואבנים בתחום ישראל בזמן הקרוב.

להערכת אותם גורמים, ההתפתחויות האחרונות במישור הפיגועים מסוג זה אינן אלא שלב חדש של האינתיפאדה. צה"ל נערך גם לאפשרות של הצתות בשטחים שמסביב למתקנות צבאיים.

אין יד מכוונת

על פי ההערכות לא מסתתרת יד

(המשך בעמוד 16)

השופט בן־זמרה: מטרת עורכי „דרך הניצוץ" לא היתה חיסול המדינה / הפרקליטות מערערת על השיחרור בערבות ● עמוד 19

בקבוקי תבערה בדיזנגוף

בקבוקי התבערה שהוטלו בלב דיזנגוף בתל־אביב אינם צריכים להפתיע. פעולה מסוג זה אינה מסובכת, ודורשת תעוזה רגעית מצד אדם בודד. האפקט שלה הוא חמור בהקשרים רחבים יותר – ההקשר הפסיכולוגי וההקשר הפוליטי. הפעילויות בוואדי ערה עירערו במידה שקשה להגדירה במדוייק, את בטחון התנועה של תושבי ישראל בכבישי הארץ; האירועים האלה נרגעו, אך הידיעה שהם עלולים לשוב מקננת בלב כל מי שנע באזור. אפקט דומה יש לפעולה שולית מסוג הטלת הבקבוקים אמש, או השלכת האבן על כביש נס־ציונה. בין אם זו היתה פעולה של אדם בודד, או פעולה מתוכננת, היא מתקשרת בתודעת הציבור בארץ עם האינתיפאדה.

התגובה הברורה וההכרחית היא התארגנות המשטרה לאפשרויות פיגוע באזורים צפופי אנשים, וערנות יתר של הציבור. תגובה מסוג אחר שמענו משר המסחר והתעשייה, אריק שרון, שמצא באירוע כר נרחב להגיגיו הבטחוניים, על־פיהם יש לירות ללא היסוס בכל מי שיתפס על זריקת בקבוק תבערה, לפני הזריקה ואחריה. אין ספק שיש למנוע בכל דרך זריקת בקבוקי תבערה, אך הקריאה לכל אדם לעשות זאת בכל עת, מסוכנת לא פחות. מתנחלי הגדה המערבית פועלים על־פי העיקרון הזה מזה זמן, וכידוע הביאו רק להחמרת המצב בשטחים. יצחק שמיר הזדרז להודיע שהשלכת הבקבוקים מעידה על כך שהסכסוך עם העם הפלשתינאי הוא על ארץ־ישראל כולה. ההגדרה הזו נכונה, אך היא אינה פותרת דבר. המסקנה ממנה אינה שיש להמשיך במלחמה הכוללת, משני הצדדים, אלא לסיים את המלחמה בדרך של פשרה.

מיהו יהודי

שוב – בפעם המי־יודע־כמה – מנסות המפלגות הדתיות להעביר את חוק מיהו יהודי בעזרת מפלגות הימין. להצעה אין גם הפעם סיכוי לעבור, והיא אינה יותר מאשר קריצה של הליכוד לעבר המפלגות הדתיות לקראת הבחירות הבאות. מרבית אנשי הליכוד שמחים, מן הסתם, בסתר לבם על כך שלהצעה אין סיכוי. אם יום אחד, בקונסטלציה חדשה, יתקבל חלילה החוק, הוא יאיים דווקא על מה שבאים יוזמיו להגן – על שלמות העם היהודי, ועל מעמדה של מדינת ישראל כמרכז לכל העם היהודי, על כל זרמיו ושלוחותיו.

גינויים חריפים לישראל על גירוש ד"ר עוואד — מעורר עניין עצום בתקשורת

דובר הבית הלבן: אי־אפשר להצדיק שלילת זכותו לחיות בירושלים – עיר בה נולד ● עוד לפני שמטוסו נחת, אין הפרשה יורדת מהכותרות הראשיות ● ד"ר עוואד גורש אתמול מישראל לארה"ב בטיסה 885 של טי.ווי.איי, תוך הטעיית התקשורת ומניעת כל סיקור עתונאי של הגירוש

דליה רפאל (ארה"ב), זהבה מוזס

וושינגטון. — דובר הבית הלבן מרלין פיצווטר הגיב אתמול בחריפות על גירושו של מובארק עוואד, באומרו „אנו סבורים שאי־אפשר להצדיק שלילת זכותו של מוחמד עוואד להישאר ולחיות בירושלים, עיר בה נולד".

בהזכירו שממשלת ישראל טענה שהשיקול היסודי שהביאה להוציא צו גירוש נגד עוואר טמון בנזק לבטחון והסדר הציבורי שגורמת פעילותו של עוואד, הוסיף ואמר הדובר: „אם פעל באופן בלתי־חוקי,

(סוף בעמוד 4)

הרוג ופצועים מאש צה"ל

פנחס ענברי

ביום הפגנות נוסף בגדה המערבית נהרג תושב כפר בנפת רמאללה וכמה נפצעו. ריב מחמוד חסיין, בן 48, הובא לבית־החולים ברמאללה כשהוא הרוג. צה"ל בודק את נסיבות [illegible]

לכפר כדי לבצע מעצרים. היו התנגשויות עם התושבים והחי־ילים ירו.

הפגנות סוערות היו בשעות הערב במחנות הפליטים של דהיישה ובלטה, ונמסר על פצועים. בירושלים פרצה אתמול שביתה כללית שכללה את בתי־הספר, לאות אבל על מות הצעיר סאיף אל־חאיק, שככל הנראה [illegible]

אל תגידו לא ידענו

ותרו על מנוחת השבת
אבל לא על התענוג

בואו למוסד „צפית" בכפר־מנחם לסיכום ביניים של התהליך הרעיוני

המפגש בשבת 18.6.88 משעה 08.00 עד 15.30

בתכנית:
דברי מזכיר הקבה"א
„מקום אחר" – הקרנת בכורה
דיון בחוגים
פאנל חגיגי

בהשתתפות:
להקת „יד מרדכי":
סמי בן־יעיש (שדרות), יהודה באואר, צבי כסה

מזכירות הקבה"א

עמוד אחורי
על המשמר

שטיפת־מוח/ תסמונת ה־40

אגדה מתה

חוזה המדינה ודאי מתהפך בקברו נוכח הפאראפראזה הגסה שעשה פרסום „דחף" לדבריו. ה„אם תרצו אין זו אגדה" שלו — משפט שהפך לנכס צאן ברזל בתרבות הישראלית המודרנית, לאגדה־חיה — נלקח על־ידי פרסום „דחף", משרד הפרסום שטיפל כפי הנראה בתיק הליכוד בבחירות הקרובות, עוות עד היסוד, נופח מעבר לכל פרופורציה, והפך ל„תערוכת ה־40, איזו אגדה!". זהו סלוגן ברוטאלי, בנאלי וחסר אנינות לחלוטין, שמטרתו — שורו, הביטו וראו — למשוך את המוני בית ישראל ל„תערוכת ה־40 למדינת ישראל".

מה עוד עשה פרסום „דחף" כדי למשוך את ההמונים לגני התערוכה בתל־אביב? בדיוק את מה שמתאים להמונים. „דחף" לקח את המסר הפשטני הזה — „איזו אגדה!" — ניפח אותו לממדים היסטריים, קישט אותו בזיקוקי דינור בוטים, צבע את הרקע בשחור — אלא מה — שירבט לוגו גם שמתאים יותר לפלוגת תותחנים, הוסיף מספר משפטים בלתי־נשכחים כמו: „מילים לא יתארו אותה", „תמונות לא ימחישו אותה", תערוכה כזאת עוד לא היתה ומי יודע מתי תהיה שוב", וכיוצא באלה סופרלטיבים נדושים, ואפילו לא שכח להוסיף חתימה ממלכתית־אלמונית בתחתית המודעה, מעל לפרטי רכישת הכרטיסים.
מה אפשר לראות בסוף? את פרצופנו הלאומי, את הקלסתר הישראלי, את התרבות הישראלית האמיתית. כן, גבירותי ורבותי, המילים היפות וחינוכי ההנאה השמאלנית, יפת הנפש, לא יעזרו. פרצופנו הלאומי, שהפרסום הוא רק נייר הלקמוס שלו, הרבה יותר מכוער ובוטה ממה שאנחנו, כטוב ליבנו בשלום, בפשרה, חושבים ומשערים. וכמו שחציו של עם ישראל הצביע עבור „המחנה הלאומי", שגם הוא תוצר של „דחף" בבחירות הקודמות, למרות זעקות השבר של „המחנה השפוי", כך גם יגיעו המוני בית ישראל לגני התערוכה בתל־אביב כדי לחזות „בחוויה המופלאה ביותר של חגיגות הארבעים". עצוב. אוף, כמה שזה עצוב.

אפי לנדאו

ציורמצב

רק רקע/חירום בדרא"פ

תפשו נמר בזנב

„תפס נמר בזנב" אומר הפיתגם האמריקאי על מי שהביא עצמו למצב של אין מוצא. זהו תיאור מצויין למצבה של דרום־אפריקה: הלבנים מחזיקים בנמר השחור בזנבו. המאמץ רב, אך אם ירפו — יהיו לטרף בין שיני החיה.
לפני שנתיים הכריזה דרום־אפריקה על מצב חירום, בו ניתנה למשטרה (הקשוחה בלאו הכי) יד חופשית יותר. הוגבלו זכויות הפרט וצומצם החופש העיתונאי. השבוע התבשר העולם מפיו של פיטר בוטה, ראש ממשלת דרא"פ, על הארכת מצב החירום בשנה נוספת. הלבנים ימשיכו להחזיק בזנב הנמר, בתקווה שמשהו ישתנה.

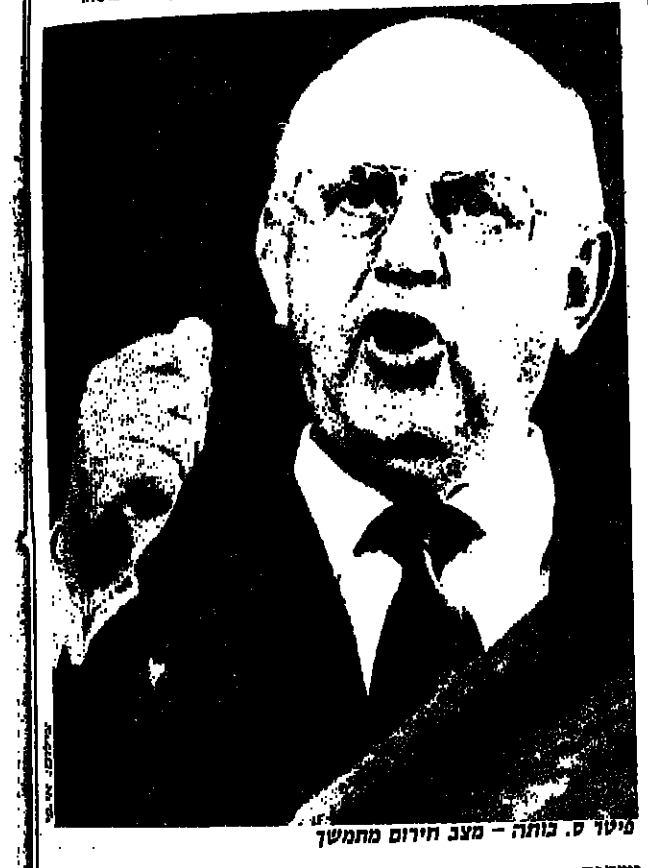

פיטר ס. בותה – מצב חירום מתמשך

בשנה האחרונה נקטה ממשלת בוטה צעדים חרשים לדיכוי כל מי שהיא רואה כאוייב — מפלגת הקונגרס האפריקאי האסורה (הממשיכה בטירור למרות מצב החירום), הלבנים הליברלים, ואירגונים כנסייתיים. בפברואר, אחרי שהממשלה הוציאה מחוץ לחוק 17 קבוצות שהתנגדו לאפרטהייד, צעדו במחאה 25 ראשי כנסיה אל בניין הפרלמנט בפרטוריה. בתגובה סגרו השילטונות את השבועון „האומה החדשה", היוצא לאור זה שנתיים ביוזמת מועצת הכמרים הקתולים השחורים. גם האנגליקנים, בהם לבנים ממוצא אנגלי ושחורים, נחשבים ליברלים. (הבישוף טוטו, חתן פרס נובל לשלום, הוא אנגליקני).
מפתיעה יותר עמדת הכנסיה ההולנדית הרפורמית הלבנה, בה חבר גם בוטה. זו הצהירה השנה, כי האפרטהייד אינו מעוגן בכתבי הקודש, ובתגובה נטשו אותה רבים. בחודש אפריל ספגו הליברלים מכה עם מותו של הסופר אלן פטון („זעקי ארץ אהובה"). פטון היה מייסד המפלגה הליברלית, שהתפרקה ב־1968 כאשר נאסר קיומן של מפלגות רב־גיזעיות.
דגל המאבק נותר עתה בידי ה־COSATU, אירגון־הגג של האיגודים המקצועיים של השחורים. למרות שנאסר עליו לעסוק בפוליטיקה, הכריז האירגון על שביתה כללית ב־6 ביוני — ושני מיליון עובדים נענו לקריאה. הסיבה לשביתה היתה לכאורה שינוי סעיף בחוק יחסי העבודה בתעשיה, אך המניע הפוליטי שלה היה ברור לכל.

ידון אמיתי

ספורטק/אליפות אירופה

ספורט וזיקפה לאומית

● לפני פתיחת המשחק איטליה־מערב־גרמניה, בבכורת אליפות אירופה בכדורגל, ניגנה התזמורת המקומית את הימנוני שתי המדינות. מצלמת הטלוויזיה התמקדה תחילה

(צילום: אי.פי)

מיטצ'ל הספרדי, לאחר הגול שהבקיע לשער הדני

בכדורגלנים האיטלקים. עשרות מיליוני צופים ראו רק שני שחקנים שרים את ההימנון של ארצם. כשנוגן ההימנון המערב־גרמני, שרו את ההימנון כל אחד־עשרה השחקנים וגם מאמנם פרנץ בקנבאואר.

למחרת, במשחק ספרד־דנמרק, שוב טיילה המצלמה משחקן לשחקן, בעת נגינת ההימנונים.

הפעם, אף לא שחקן ומאמן שרו את הימנון ארצם.

● יש הסבורים, כמוני, כי הספורט רומז בדרך־כלל על שינויים צפויים במפה הפוליטית הכל־עולמית, ועל תזוזות ומפנים חברתיים בתוך הארצות. נבחרת בריה"מ הייתה בעבר קבוצה משעממת. מאוד, שמשחקה התבסס על נוסחת משחק קבועה שריכאה כל יוזמה וכשרון אישי. כבר באליפות העולם האחרונה במכסיקו, עוד לפני הגלסנוסט והפרסטרוייקה, ראינו נבחרת סובייטית שונה לחלוטין, עם המון דמיון, מקוריות, התלהבות, וסגנון משחק מלהיב שהתבסס על כישרון אישי ואינדיווידואליזם.

אין ספק גם, כי ספרד של פילפה גונזאלס הסוציאליסט, מציגה נבחרת לאומית הרבה יותר טובה, מלהיבה ואטרקטיבית, מספרד של פרנקו. ספרד של הסוציאליסטים גם מתבססת על הכשרון הטבעי של בני הארץ.

ספרד של שנות השישים התבססה על לגיון זרים מכל העולם, (פושקש, קובלה, די־סטפנו), שקיבלו לצורך הזיקפה הלאומית אזרחות מקומית.

מוטי בסוק

25 שנה למכון ללימודים ערביים

1988-1963

גבעת חביבה 1963 — 1988

הננו מתכבדים להזמינכם לציין עימנו
מלאת 25 שנים לפעילות המכון

האירוע יתקיים בגבעת חביבה ביום חמישי, א' בתמוז, תשמ"ח
16 ביוני 1988 בשעות אחה"צ

בתכנית:
16.30 — 18.00 מפגש בוגרים על המדשאות; סיורים מודרכים במקום.
18.00 — 20.00 התכנסות באולם „גולן"; ברכות, חלוקת תעודות לבוגרי תשמ"ח; מופע סיום של הכיתות המזרחניות,
בתכנית האמנותית:
להקת „חברירה הטבעית"; אמל מורכוס ונזאר זריק

בוגרי המכון וידידיו מוזמנים!

רעל/ תחנת הימין

גל ביתא

ההחלטה להקים תחנת שידור של „גוש אמונים" שתפעל מספינה שתעגון מחוץ למים הטריטוריאליים, היא דבר בעיתו. כבר זמן רב מתבקש שבמסגרת הקונסנזוס והאיזון המנחים אותנו, במקביל לתחנה של אייבי נתן על עצמה לשדר מסר של שלום, תהיה גם תחנה שתשדר את המסר האלטרנטיבי. העובדה שעל חבר יועצי התחנה נמנים יובל נאמן, רפאל איתן, מאיר כהן־אבידב ומיכאל איתן, מבטיחה שהמסר יהיה חד־משמעי, נטול כפילויות מיותרות.
זו תהיה גם שעתם היפה של כל האמנים, שהמאפיה השמאלנית השולטת היום באמצעי התקשורת שלנו מחרימה אותם. השם הראשון שקופץ לי לראש בהקשר זה הוא צביקה פיק. האם לא כדאי להקים את התחנה ולו על מנת שתבוא לצביקה ערבה? או נעמי שמר, ששיריה אינם מושמעים בתדירות המגיעה להן?
ואנשי הרוח שמוזמנים רק לעיתים נדירות להשמיע מעל גלי האתר או הטלוויזיה את דבר המחנה הלאומי? למשל אליקים העצני, ואליקים העצני, ודן מרידור, ואליקים העצני...
אין כמו גוש אמונים מומחים במבצעים פירטיים, והקמת תחנת שידור פירטית היא דבר של מה בכך עבורם. אם הם מוכנים לקנות עצה פרקטית, שישדרו על גלי ביתא. השדר שלהם בביתא היה הברור והנקלט ביותר.

לזר

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

ועדת השרים למשבר הבריאות התכנסה לראשונה בראשות שמיר

שרת־הבריאות מגנה כוונותיו של ראש־הממשלה להוסיף ולהיפגש בנפרד עם מגזרים שונים

רונית מורגנשטרן

אמש נפגשה שוב ועדת השרים המיוחדת לפתרון המשבר במערכת הבריאות והפעם לראשונה ניהל את הישיבה ראש־הממשלה שמיר.

הדיון נסוב בעיקר על תוכנית מנהלי בתי־החולים לקיצור תורים, סיכומי ישיבות הוועדה עד כה ותיכנון לעתיד. שרת־הבריאות הביעה תרעומת על הפגישה של שמיר שלשום עם ראשי חברת הביטוח לרפואה בראשות שוקי מרגנס, שנערכה ללא ידיעתה וללא ידיעת מ"מ ראש הממשלה, למרות הסברו של שמיר שהפגישה היתה לצורך מידע בלבד.

שרת־הבריאות: דרך פסולה

ל„על המשמר" אמרה ארבלי, שפתחה אמש את ביתן הבריאות בתערוכת הארבעים: „נודע לי שראש הממשלה מתכוון להפגש עם סקטורים נוספים, לבדו, בשיתוף שר־האוצר בלבד. לא מקובלת עלי הדרך הזאת. אנחנו, תחת ניהולו השקט אך האינטנסיבי של פרס, קיימנו את כל הפגישות בפורום של כל חברי הוועדה. למה הוא פועל בדרך כזאת. הדברים צריכים להאמר בצורה גלויה". שרת הבריאות סיפרה גם שקיבלה מברקים מסקטורים נוספים — רוקחים, עובדי רנטגן ועובדים סוציאליים, שביקשו להופיע בפני הוועדה.

מצב בתי־ח הפסיכיאטריים

אתמול נפגשה שרת הבריאות עם מנהלי בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים המאיימים לשחרר אלפי חולי־נפש בסוף החודש. היא אמרה שכל תוספת שתינתן להם, דורשת אישור האוצר. ל„על המשמר" אמרה: „לא קיבלנו שום הודעה רישמית על סגירת בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים. שיסגרו, אנחנו לא נבהלים מזה. יש מקום בבתי־החולים שלנו. אבל אם הם רוצים הידברות בבקשה. אבל לא מעל דפי העתונות".

מי יפעיל את זה?

שרת הבריאות בתערוכת „40 שנות המדינה" – בוחנת ציוד רפואי חדש לחדרי ניתוח (צילום: סלינגר)

מבקשים לשחרר בערבות עצירה בטחונית מרפיח העומדת ללדת

לעצירה, עיישה אל קורד, 4 ילדים קטנים וביתם נהרס

שלמה סלוצקי

עו"ד תמר פלג מהאגודה לזכויות האזרח בישראל, תגיש היום בקשה לשחרור בערבות של העצירה הבטחונית עיישה אל קורד מרפיח, הנחשדת בהשתייכות לפת"ח ומעורבות בסיגועים.

החלטתה של האגודה לזכויות האזרח באה בעקבות מצבם הקשה של בני משפחת העצירה, הנמצאת בימים האחרונים להריונה החמישי. 4 ילדיה של העצירה, מגיל שנה וחצי ועד חמש, נותרו עם חמותה הנכה והמשותקת בחצי גופה והם מתגוררים באוהל שהוקם על הריסות ביתם שנהרס על־ידי צה"ל, כשנעצרו עיישה אל קורד ובעלה.

טרם הואשמה

כנגד העצירה לא הוגש עדיין כתב אישום והליך זה עלול לקחת חודשים ארוכים. בהתחשב במצבה העדין והקשה, פנתה עורך־דין תמר פלג בבקשה לשחרורה בערבות עד למשפט.

בתשובה לשאלת כתבנו אמרה עורך־דין פלג שלדעתה יש לה „תחזית חיובית לגבי אופי התשובה של הפרקליטות". הדיון בבקשה ייערך כנראה ביום א' הקרוב.

ארבעה אלופים במילואים מסבירים בארה"ב חשיבות הפשרה הטריטוריאלית

דליה רפאל (ארה"ב)

ארבעה אלופי צה"ל (במילואים), מסיירים בארה"ב ומציגים לפני הקהילה היהודית והקהל הרחב את הגישה של פשרה טריטוריאלית, כחלק מהסדר שלום במזה"ת ופתרון הבעיה הפלשתינית.

אהרון יריב, אורי אור, אפרים סנה ויורם אגמון, הם אורחיהם של הקונגרס היהודי האמריקני. הארגון היהודי הראשון בארה"ב ששבר את החוק הבלתי כתוב של תמיכה „אד־הוק" בכל מדיניות בה נוקטת ממשלת ישראל, באשר היא, כאשר בספטמבר 1987 פרסם הודעה רשמית המביעה תמיכה בפשרה טריטוריאלית, במסגרת של הסדר שלום במזה"ת.

מועצה לבטחון ושלום

במיפגש עם עתונאים בוושינגטון אתמול, אמר יריב כי מטרת הופעותיהם בארה"ב היא „לשכנע שלא קיימת סתירה הכרחית בין שלום ובטחון". עוד אמר כי הסטטוס קוו איננו נסבל והמשך קיומו, משמעותו הידרדרות בלתי נמנעת שבסופו של דבר תגרום לעימות צבאי, שמחירו יהיה גבוה בהרבה מנטילת הסיכונים הכרוכים בוויתור על שטחים. למטרה זו, אמר, גם הקים את ה„מועצה לבטחון ושלום בישראל".

הבעיה הדמוגרפית

אורי אור הצביע על הקונפליקט שבין הבעיה הגאוגרפית לבעייה הדמוגרפית. הוא קבע כי האיום העיקרי הוא בדמוגרפיה ובאמצעות פירוז, נקודות התראה והבטחת „שמיים פתוחים" לחיל האויר, ניתן לפתור את הקשיים הנובעים מוויתורים גאוגרפיים. אור ציין כי לא קיימת הסכמה מלאה בין ארבעת האלופים על הפתרונות המוגדרים, אולם הם מסכימים ביניהם „שצריך להתחיל לדבר", כלומר לשאת ולתת על הסדר שלום.

אגמון, איש חיל־האוויר לשעבר הודה שוויתור על הגדה, אכן יפגע ביתרונות מהם נהנה החיל מאז כיבושה. אולם חזר והדגיש שוב ושוב: „יש לזכור שהמדובר בהסכם שלום". בתשובה לשאלה דחה מכל וכל את גישתו של השגריר לשעבר באו"ם, בנימין נתניהו, אותה ביטא לאחרונה בוועידת איפא"ק בוושינגטון בחודש שעבר, לפיה עם פינוי הגדה יוכלו אפילו מחבלים בודדים לאיים על כל נקודה ויישוב בישראל, כולל התנועה האווירית.

לא יציאה חד צדדית

בתשובה לשאלה על אפשרות לצעד חד־צדדי של יציאת ישראל מהגדה אמר אפרים סנה כי הדבר יגרום לתוהו ובוהו מוחלט. כיום, הסביר, הגרעין הקיצוני ביותר של אש"ף הוא זה הקורא להתפטרויות משרות הממשל והוא זה המעוניין ביצירת מצב כזה. גורמים אלה הם שישמחו על נסיגה ישראלית חד־צדדית, אמר. אהרון יריב הוסיף שאפשרות זו צריכה להשמר כאמצעי אחרון בלבד. רק אם וכאשר יהיה ברור לחלוטין כי לא קיימת כל אלטרנטיבה אחרת.

להציל הדורות הבאים

סנה הדגיש עוד כי אין לראות בעמדות חברי הקבוצה „עייפות קרב" וכי לא חל כל סדק בנכונות להלחם על בטחון ישראל. המניע העיקרי שלהם, אמר, הוא הרצון להציל את הדורות הבאים בישראל מעוד ועוד מלחמות.

הארבעה יופיעו היום בתכנית מיוחדת שיזם הקונגרס היהודי האמריקני, תחת הכותרת „האם הכרחיים השטחים לבטחון ישראל?" התכנית תשודר מוושינגטון, באמצעות לווין ל־22 מרכזים יהודיים בכל רחבי ארה"ב, במהלכה יוכלו הצופים גם לשאול שאלות ולהשתתף בדיון.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת, ההנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—45360—3
המען למכתבים: שדרות שקדיאר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבינור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

אנו מודיעים בצער רב על מות חברנו
קובה פליישר ז"ל
ההלוויה תתקיים ביום חמישי ה־16.6.88 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ מרחביה

פינת שבוע הספר

נתן שחם, מנהל ספרית פועלים:

ה„בום" היה מדומה

„שבוע הספר" אינו מעלה ואינו מוריד. אני מניח שבשנה הבאה תהיה התלבטות בין מו"לים רבים אם כדאי להמשיך עם הפרוייקט הזה. כרור שהוא אינו ממלא את התפקיד שלו, דהיינו להחזיר למרף הספרים, ספרים שנשתכחו. רוב המו"לים מציפים את „השבוע" בספרים חדשים.

מבחינה כלכלית, אין בו בשבוע הזה ברכה מיוחדת. יש בו רק טעם אחד, שהוא חגיגה בשלעצמה, ותזכורת לעם ישראל שהוא עם הספר. המחיר שגובה העירייה מן המו"לים, בשביל לקיים בעיר את חג הספר עושה את עניין המו"ל לעניין של נטל כלכלי.

הפתעות לא היו. מה שציפינו שיימכר נמכר. יש אכזבה מהמכירה הכללית. אני הייתי פסימי כבר בשנה שעברה. אמרתי כבר אז שההצפה תפגע קשות במו"לות.

ה„בום" שדיברו עליו בשנה שעברה היה מדומה. דיברו בסופרלטיבים על מספר הקוראים ההולך וגדל משנה לשנה, ושכדי להיות אופנתי צריך לקנות ספרים, וכך השוק הוצף. למעשה יש כעשרה סופרים ישראלים שמוכרים בשנה הרבה עותקים. אבל המו"לים האמינו שנפח הקונים יגדל, גם בעלי החנויות הפסידו, כי נשכו באשלייה.

אלטרנטיבה? אולי צריך למצוא דרך אחרת, שאיננה דרך שוק, כדי לחבר את עם הספר לספר שלו.

אלישבע איילון

ירדן תשלם לעובדי מדינה בשטחים שיתפטרו מתפקידיהם

מנחם ענברי

על פי ידיעות שלא אושרו, תשתתף ירדן בתשלום משכורותיהם של עובדי מדינה שיתפטרו מן המינהל האזרחי. כך נמסר לכתבנו ממקור במזרח ירושלים. לדבריו זעידת המיסבה באלג'יריה הטילה על אש"ף ועל ירדן יחדיו לתמוך בעובדי מדינה שיפרשו מתפקידיהם. אם אכן הידיעה נכונה יהיה בכך שינוי דרמטי במדיניותה של ירדן שעד כה תמכה בעבודתם של עובדי המדינה. בתוך כך הודיע אתמול סופית ראש עיריית רמאללה, חליל מוסה, כי הוא מתפטר מתפקידו. הוא כבר הודיע זאת בחודש שעבר, אבל המינהל האזרחי לא הכיר בהתפטרותו, ומאז נמנע ראש העירייה מלפקוד את משרדו. יחד עימו הודיעו על התפטרותם עוד שניים מחברי המועצה.

מצרים וברה"מ אופטימיות בקשר לפתרון הסכסוך במזה"ת

אורי דורוביין

בעקבות פגישה שקיים אתמול האחראי על דסק המזרח־התיכון במשרד החוץ הסובייטי ולדימיר פוליאקוב עם נשיא מצרים חוסני מובארק, הביע פוליאקוב אופטימיות משותפת לברה"מ ומצרים בנושא פתרון הסכסוך במזה"ת. פוליאקוב מסר שעידכן את הנשיא מובארק בתוצאות שיחות רייגן גורבאצ'וב. כן ציין פוליאקוב שביקורו האחרון של שר החוץ המצרי בברה"מ, בחודש שעבר, חיזק את הקשרים הקיימים בין מצרים לברה"מ.

אלפי שוטרים מאבטחים ביקור ר"מ תורכיה ביוון

ז'אן כהן (יוון)

אתונה. — אלפי שוטרים ואנשי בטחון תפסו אתמול עמדות ברחובות אתונה, כדי לאבטח את ראש ממשלת תורכיה טורגוט אוזאל, שהגיע לבירת יוון במסגרת המאמצים להשכין שלום בין יוון לתורכיה, לשיחות עם ראש ממשלת יוון אנדריאס פאפאנדריאו.

קרוב לארבעת אלפים שוטרים איבטחו את כביש החוף בו נסע אוזאל למלונו בפרבר של אתונה. בשדה התעופה רוכז כוח של 1,200 שוטרים ואנשי בטחון, כולל צלפים. מסוקים חגו מעל שדה התעופה אך למרות כל הצעדים האלה, שלא היו כרוגמתם, הפגינו קפריסאיים, ארמנים וכורדים בבירת יוון, כבקשם לשכש את הביקור שנערך בעקבות יוזמת שלום שצעדיה הראשונים נעשו בעיר דאבוס שבשוויץ. נשים בנות העדה היוונית־קפריסאית באו לגבעת האקרופוליס, סילקו מהאתר את התיירים וכבלו עצמן לכניסה.

ביקור היסטורי

הפרשנים מאוחדים בדעתם כי בעיית קפריסין תשמש מוקד השיחות בין שני הצדדים.

כהגיעו לאתונה לביקור ההיסטורי אמר ראש ממשלת תורכיה כי תהליך השלום יהיה ממושך, אך הוסיף כי מנוי וגמור עם שני הצדדים להניח יסודות איתנים לשיתוף פעולה נרחב יותר בין שתי המדינות. אוזאל השמיע גם משפט בשפה היוונית: „אני שואף לידידות עם יוון. אני מאחל אושר לעם היווני".

רן עריד – חתן הלשון העברית

עתיים

רן עריד, מהנדס חשמל עתודאי המשרת בצה"ל, זכה בתואר חתן הלשון העברית, בתום החידון „עברית שפה יפה" שנערך מטעם הטלוויזיה באולם תיאטרון ירושלים, במלאת 100 שנה לוועד הלשון העברית.

ביום חמישי ה־16.6.88 בשעה 15.30
יום השלושים לפטירתה של חברתנו היקרה
פפה שפיר ז"ל
נעלה לקברה לגילוי המצבה
המשפחה
ובית רמת השופט

הליכוד ינסה להעביר היום חוק „מיהו יהודי"; הטיל משמעת סיעתית

בליכוד מאיימים על „הסרבנים המסורתיים" מן הליברלים ועל השר יגאל הורוביץ ◻ במערך עדיין לא הוחלט על גיוס כללי

יורם בר

הצעת תיקון לחוק השבות, הידועה כחוק „מיהו יהודי" הועלתה היום במליאת הכנסת. לקראת ההצבעה החליטה הנהלת סיעת הליכוד על גיוס כללי של חבריה ועל הטלת משמעת סיעתית מתוך כוונה להעביר את התיקון.

מזה שישה חודשים שב ועולה החוק להצבעה. עד כה נכשלו הסיעות הדתיות והליכוד בנסיונותיהם להעביר את התיקון. היום, ימים ספורים לפני הבחירות הפנימיות במרכזי המפלגות הגדולות, היתה תכונה בכנסת. שתדלני החוק מקווים שחברי הכנסת של „חירות" הנאבקים על מקום ריאלי בכנסת הבאה לא יסתכנו בהצבעה נגד עמדת המפלגה המוצהרת.

לחץ כבר מופעל על הליברלים כדי שיצביעו הפעם עם חרות, גם כן מחשש ל„חיסול חשבונות" עימם בסוגיית הייצוג שלהם בכנסת הבאה, במידה ויצביעו נגד עמדת הצעת התיקון. לליברלים יש על־פי הסכם חופש הצבעה. בעבר התמידו חברי הכנסת שרה דורון, דן תיכון ואוריאל לין להצביע נגד ההצעה.

חברי כנסת מחירות מרכזים הפעם את לחצם אל שלושת „הסרבנים". על־פי הצעת מצליף הליכוד ח"כ יהושע מצא החליטה הנהלת סיעת הליכוד לדרוש מהשר יגאל הורוביץ לתמוך בחוק „מיהו יהודי". בליכוד רמזו, כי הצבעתו נגד התיקון תתפרש כסיעה כביטול הסכם הצטרפותו לתנועת החרות, ובכך יאפשר לליכוד לחזור בו משריון מקומו ומקום זלמן שובל בכנסת הבאה. השר הורוביץ סרב להגיב על האיומים כלפיו.

סיעת המערך עדיין לא החליטה על גיוס חבריה לקראת ההצבעה, משום שההצבעה תתקיים יום אחד לפני הבחירות הפנימיות. נראה שחברים לא מעטים ייעדרו מהכנסת, ובכך יגדלו סיכויי הדתיים והליכוד להעביר את הצעת התיקון בקריאה טרומית.

השר צור מבקש לדחות הדיון בחוק „מיהו יהודי" עד אחרי הבחירות

בצלאל עמיקם

שר הקליטה יעקב צור, פנה לחברי הנהלת הקואליציה בבקשה לפעול לדחיית הדיון בחוק „מיהו יהודי" עד אחרי הבחירות לכנסת. במכתבים ששלח לחברי הנהלת הקואליציה הוא אומר: „סוגיית מיהו יהודי היא מן הקשות והמורכבות בסדר היום הציבורי, לא רק בישראל, אלא בעולם היהודי כולו. כל החלטה של הכנסת בנושא זה תשפיע על גורלם של מליוני יהודים ברחבי העולם, ועל מרקם היחסים בין יהודי התפוצות לישראל — קובע צור.

„אחריותינו המשותפת מחייבת לפחות שההכרעה בשאלה „מיהו יהודי" תהיה נקיה משיקולים טקטיים של ערב בחירות.

צור קובל על הפסקת דיוני ועדת השרים לענייני גיור שבראשה עומד ראש הממשלה.

מטריית פרס לנלי כרכבי

שר־החוץ שמעון פרס נפגש אתמול עם נלי כרכבי, הערביה הנוצריה, המתמודדת על מקום ברשימת המערך לכנסת. (צילום: יעל חשכל)

צה"ל — „מגשים אי' יפה"

נשיא המדינה חיים הרצוג יעניק היום לצה"ל את „אות מגשים ישראל יפה" בטקס שייערך בבית הנשיא. האות יוענק מטעם המועצה לישראל יפה, כהערכה על התגייסותו של הצבא, על מפקדיו וחייליו, לשיפור איכות החיים במחנות צה"ל ובבסיסיו.

המרכז לפלורליזם יהודי: להסיר הצביעות מהלובי הדתי בכנסת

בצלאל עמיקם

המרכז לפלורליזם יהודי של התנועה ליהדות מתקדמת בישראל קורא להסיר את מעטה הצביעות מעל „הלובי הדתי" בכנסת בעניין החוק „מיהו יהודי".

מאיר עזרי מזכ"ל התנועה טוען: „המאבק האמיתי הוא על השאלה מיהו רב, ומאבק זה עלול להסתיים בניתוק מליוני יהודים ממדינת ישראל.

הכנסת תדון היום בהצעתו של מיכאל איתן לחון אסירי המחתרת

ח"כ איתן ביקש להעביר אתמול החלטה בוועדת החוקה חוק ומשפט שתמליץ לפני גופים הממונים לחוק החנינה להקל בעונשם של אסירי המחתרת

יורם בר

הצעת חוק לחנינת אסירי המחתרת תועלה היום להצבעה במליאת הכנסת. את הצעת החוק יביא ח"כ מיכאל איתן (ליכוד). הוא מבקש לשחרר כל אסיר שריצה מחצית מתקופת מאסרו או שנותרו לו פחות מ־48 חודשי מאסר.

נוכח ביקורות שנמתחה על הצעת־חוק דומות, שהוצעו בעבר, משום שהיו אישיות ומתייחסות לאסירי המחתרת, הציג ח"כ איתן את הצעת החוק שלו ככוללת ונוגעת לכלל האסירים, למעט אסירים בטחוניים ואסירים, המרצים עונשים על עבירות סמים ומין. ח"כ איתן, קשר את יוזמתו, כחגיגות במסגרת 40 שנה למדינה.

במקביל, העלה אתמול ח"כ איתן את עניין החנינה לאסירי המחתרת בוועדת החוקה, חוק ומשפט. איתן ביקש להעביר בוועדה החלטה שתמליץ לפני גופים הממונים לחוק, להקל בעונשם. בהצעת איתן תמכו היו"ר אלי קולאס, וחברי הכנסת דוד מגן, גאולה כהן ודב שילנסקי.

התנגדו להצעתו חברי הכנסת גדי יציב, מרדכי וירשובסקי ואמנון רובינשטיין, חברי מפלגת העבודה, העסוקים בבחירות הפנימיות במפלגתם נעדרו מהישיבה.

מתנגדי ההצעה העלו ספיקות לגבי מעמדה של הוועדה כממליצה לפני הרשויות המוסמכות להעניק חנינה. התפתח ויכוח קולני בין גאולה כהן לגדי יציב לגבי המוטיבציה של השמאל בהתנגדותו לחנינה. יציב תבע להתייחס לטיעון ולא למוטיבציה. ח"כ איתן, כינה בדיון את אסירי המחתרת „חיילים בשירות האומה", וח"כ יציב תיקן והגיב: „מדובר ברוצחים על־פי הכרעת בית־משפט".

בשלב מסויים במהלך הדיון, יצא יו"ר הישיבה, אלי קולאס, מהחדר לכמה דקות. ח"כ שילנסקי (ליכוד), ניצל את העדרו, נטל את ניהול הישיבה והעביר החלטה לזמן להיום את אסירי המחתרת לישיבה נוספת של הוועדה. קולאס ביטל את ההחלטה מיד לאחר ששב לישיבה.

לקראת ההצבעה, בתום הדיון, כשח"כ יציב נוכח שיש רוב לתומכי ביום בהצעת איתן, בגלל העדרם של חברי מפ"ם והעבודה מהדיון, הוא ביקש התייעצות סיעתית, בקשה שגרמה לדחיית ההצבעה להיום.

השר יעקבי: דרושה מדיניות כלכלית לאומית מוסכמת

בצלאל עמיקם

שר הכלכלה והתכנון קרא לכונן הסכם חברתי כלכלי שיתחדש מידי שנתיים, בין הממשלה, ההסתדרות, המעסיקים, בתחומי השכר, המיסים, המחירים, שער החליפין ומערכת התמיכות. בסקירה של פעולות משרדו במליאת הכנסת, הוא ציין, כי „לנוכח המשבר ביחסי העבודה והחשש שהמשק מתקרב לשפל בצמיחה ביצוא, דרושה מדיניות לאומית, כלכלית חדשה ומוסכמת, כפי שהוגשה ביוני 1985".

ח"כ גדי יציב ממפ"ם היה הראשון הדוברים בדיון על משרד הכלכלה והתכנון, אמר, כי נאומו של שר הכלכלה היה משחק ב„נדמה לי",

הנאום היה ביטוי למציאות שאינה קיימת: הוא דיבר כשר אוצר ולא כשר כלכלה. הוא דיבר על עקרונות שאינם דומים אפילו למדיניות המעשית של הממשלה, והוא היה ראוי למליאה מלאה ולא למליאה ריקה. המציאות היא שגם בתפקידו המזערי תמך שר הכלכלה במדיניות, העומדת בניגוד גמור לכל מה שהוא מאמין ומטיף לו. הוא וחבריו הוכיחו לדור שלם בארץ, שכדי להגיע להישג הפעוט של ירידה מאינפלציה מסחררת לאינפלציה גבוהה בלבד צריך לפגוע בחלשים ולהיטיב עם החזקים, לפגוע ביצרנים ולטפח את מגלגלי הכספים, נותני השרותים הפיננסיים והספסרים.

„לובי" חילוני נגד חוק מיהו יהודי התארגן בכנסת

יורם בר

לראשונה זה שנים, התארגן אתמול בכנסת „לובי" חילוני נגד חוק „מיהו יהודי". את הלובי ארגנה האגודה ליהדות הומניסטית־חילונית. בפגישה שהיתה אתמול בכנסת יצאו המשתתפים בקריאה לכל חברי הכנסת להסיר את החוק מסדר היום משום שמשמעותו קיצוץ בכוחו של העם היהודי ובמספרו, עם שעבר אסונות כה רבים כרורנו, בשם דת ישראל.

המשתתפים בפגישה כינו את החוק הרה־אסון ומעשה כל יעשה. על הקריאה חתמו המשתתפים בהם הפרופסורים בנימין מזר, חיים ברקאי, רבקה בר־יוסף, יוסף רז, אוריאל רוקצ'יה, ד"ר זאב כץ ורבים אחרים.

בפגישה השתתפו חברי הכנסת נחמן רז (מערך), חייקה גרוסמן, אמירה סרטני וגדי יציב (מפ"ם), שולמית אלוני, מרדכי וירשובסקי, דדי צוקר, ודן כהן (ר"צ). בפגישה נודע שלפחות שלושה חברי כנסת מהמערך עומדים להצביע בעד חוק מיהו יהודי. מדובר בח"כ מנחם הכהן, אהרן נחמיאס ויצחק פרץ, שהודחו מרשימת המערך לכנסת הבאה ואין בדעתם לקבל עליהם משמעת קואליציונית.

בדיון אמרה פרופ' רבקה בר־יוסף שהממסד הדתי, שכולו זכרי, מנהל מלחמת חורמה נגד כל דבר ממין נקבה. המשתתפים מחו על שעל־פי מידע שהגיע לידיהם, עומדים בעת ההצבעה השרים פרס, יעקבי ושחל להיות מחוץ למליאת הכנסת כארועים שהוזמנו אליהם. ח"כ חייקה גרוסמן אמרה שלאט לאט נסגר סביב החילונים המעגל שצרו עליהם הדתיים העומדים לתת גט כריתות ללאומיות היהודית ולהעמיד במקומה את הדת היהודית. לדבריה, החילונים עומדים לפני מתקפה בלתי פוסקת, שנועדה להציב מארב לפני הבחירות. לדבריה מפלגת העבודה אינה רוצה להצטלם כאנטי־דתית ולכן אין היא בטוחה שגם הפעם היא תפעיל משמעת סיעתית כפי שהפעילה בעבר.

לאחר סקירה הסטורית של ח"כ שולמית אלוני של חוק „מיהו יהודי" אמר פרופ' רן טמקין, כי המוזר בעניין שדווקא מפלגה, הרואה עצמה כציונית אמיתית (ליכוד) מתחברת עם האנטי־ציונים החרדים כדי לשנות חוק זה. פרופ' בנימין מזר הביע דאגה מההשתלטות ההולכת וגדלה של החרדים על כל אושיות חיינו בעזרת שותפים מהמפלגות השונות.

רן כהן: לאסור השתתפות ח"כ שפירא בדיוני ועדת הכספים בעניין כור

יורם בר

ח"כ רן כהן תור ודרש מיו"ר הכנסת, שיו"ר ועדת הכספים ח"כ אברהם שפירא, לא ישתתף בדיוני הוועדה הנוגעים ל„כור" וחברת העובדים, משום שיש לו נגיעה בעניין כבעליה של חברת „גלנויט", שקיבלה הלוואות מחברת העובדים.

ח"כ צבן הכשיל תיקון חוק החברות הממשלתיות

הממשלה נכשלה אתמול בנסיונה להעביר הצעת חוק לתיקון חוק החברות הממשלתיות. החוק נועד לסייע במימוש מדיניות הממשלה למכור מניותיהם של חברות ממשלתיות בבורסה. ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תקף בחריפות את מדיניות הממשלה בכיוון של הפרטה (פריווטיזציה) והביא דוגמא את מכירת חברת „פז" לג'ק ליברמן.

ח"כ צבן האשים את שר האוצר, שהפעיל לחצים כבדים על שר האנרגיה לצד חברות הדלק, כדי לכרסם ברפורמה בשוק הדלק עד שתתאים לאינטרסים של ג'ק ליברמן ותאפשר את המכירה. בהצבעה נוצר תיקו בין מגיש הצעת החוק, סגן שר האוצר עדי אמוראי לבין אנשי האופוזיציה יאיר צבן ותופיק טובי, שהיו היחידים שנכחו באולם בעת הדיון.

ההצבעה על שינוי שיטת הבחירות לכנסת — תדחה

הצעת חוק לשינוי שיטת הבחירות לכנסת לא תגיע היום להצבעה למרות שהנושא מופיע בסדר היום של הכנסת. לתומכים בתיקון התברר, כי אין סיכוי רב להביא להצבעה 61 חברי כנסת התומכים בחוק, כפי, שדרוש בחוק יסוד.

נראה גם שדחיית ההצבעה לפחות כשבועיים משתלבת בהסכם מפלגת העבודה למפד"ל, לפיו תמורת תמיכת המפד"ל בהפרדת הבחירות לרשויות המקומיות מהבחירות לכנסת, מפלגת העבודה תדאג לכך שהצבעת החוק לשינוי שיטת הבחירות לא תועלה להצבעה.

גאולה כהן: להעמיד לדין ח"כ דראושה בעוון בגידה

ח"כ גאולה כהן (התחיה) תובעת להעמיד לדין את ח"כ עבד אל־והאב דראושה (החזית הדמוקרטית) בעוון בגידה.

בשאילתא בעל־פה, לשר המשפטים טוענת ח"כ כהן, כי פנייתו של ח"כ דראושה למדינות ערב, שבה קרא להם לסייע להתקוממות בשטחים, היא בגדר בגידה. כהן, דורשת משר המשפטים להורות ליועץ המשפטי לממשלה להסיר את חסינותו של דראושה על מנת להעמידו לדין.

צפוי רוב להצעת חוק להעלות את אחוז החסימה

הצעת חוק להעלאת אחוז החסימה בבחירות לכנסת ל־2.5 אחוז, תוצג היום במליאה הכנסת. את ההצעה יעלה יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט, ח"כ אלי קולאס (ליכוד), בשם הוועדה, שאימצה החלטה של ח"כ גרשון שפט (התחיה). הצעת שפט מדברת על העלאת אחוז החסימה כבר בבחירות הקרובות. אם לא תהיינה הפתעות, צפוי רוב להצעת החוק.

המשכים

גינויים חריפים לישראל

(סוף מעמוד ראשון)

יש להגיש כתב אישום נגדו ולהעמידו לדין בבית משפט בתהליך משפטי מלא. אך לא היו צריכים לגרשו".

דובר משרד החוץ האמריקני צ'רלס רדמן הבהיר שארה"ב מתנגדת בחריפות לצעד שנקטה ממשלת ישראל. הוא ציין שעמדת ארה"ב בנושא זה הועברה לגורמים ישראלים בהזדמנויות רבות, החל מהיום בו החליט משרד הפנים על גירושו.

קבלת פנים בתקשורת

עוד לפני שמטוסו של עוואד נחת על אדמת ארה"ב, כבר פתחו אמצעי התקשורת ב„קבלת הפנים" לאורח האמריקני שהועלה על מטוס חברת התעופה טי.וו.איי. לאחר ששוחרר מאזיקיו על ידי השוטרים שליוו אותו עד לפתח המטוס.

תחנות הרדיו והטלוויזיה משדרות שוב ושוב את הידיעה על גירושו. לידיעה נלווים הסברים ארוכים על השתלשלות הנושא, כשהפרשנים מדברים על מעמדם המעורפל של הפלשתינים תושבי ירושלים, שאינם יודעים כיצד עליהם לנהוג וכיצד ינהגו בהם. אמצעי התקשורת גם מפרסמים ראיונות עם מובארק עוואד, אשתו ותומכיו.

לישראלים רבים אזרחות כפולה

דגש מיוחד הושם באמצעי התקשורת על העובדה שישראלים רבים מחזיקים באזרחות כפולה, אמריקאית וישראלית, מבלי שייפגעו זכויותיהם כתושבי ישראל, ואילו האורח האמריקני מובארק עוואד לא זכה ליחס מעין זה, שהוא מנת חלקם של תושבי ישראל רבים בעלי אזרחות כפולה.

מבצע הטעייה

ד"ר מובארק עוואד גורש אתמול בטיסה 885 של חברת טי.וו.איי. מהארץ. הטיסה יצאה באיחור של שלוש שעות בשל איחור בהגעת המטוס לארץ. ד"ר עוואד מובארק, שלווה על־ידי שני קציני משטרה שעלו עמו על כבש המטוס, לא גילה התנגדות ולפני כניסתו סימן אות „וי" בידיו. כוחות משטרה ומג"ב רבים ביצעו מבצע הטעייה במקום כדי למנוע מהעתונאים הרבים והצלמים לסקר את האירוע.

שחורה ואטומה

סמוך לשעה 3 אחה"צ הגיעה שיירה של חמש מכוניות משטרה ומג"ב לשדה התעופה בן־גוריון שבלוד. ד"ר מובארק עוואד הובל לבדו בתוך משאית להובלת אסירים שחלונותיה היו אטומים. כדי להטעות את נציגי אמצעי התקשורת הרבים שהמתינו למגורש בשער „שלום" שבנמל התעופה, נכנסה שיירת המכוניות דרך שער „אל־על" והמשיכה על לקירבת המסלול, שם ירדו הוא והסוהרים ממכוניותיהם והמתינו למטוס שאחר להגיע.

משהגיע המטוס וירדו ממנו מנקיו, הוא עלה בליווי שני קצינים. מובארק עוואד היה כבול בידיו וסמוך לדלת המטוס הוסרו האזיקים מידיו. לאחר מכן הוא הוכנס ראשון למטוס והושב במחלקת העסקים.

חסימה בפני התקשורת

כל אותה עת מנעו אנשי המשטרה וכוחות מג"ב את כניסתם של נציגי אמצעי התקשורת למסלולו של המטוס. השוטרים אף הורידו מגג בניין גבוה בשטח כמה צלמים, אך למרות אמצעי האבטחה וההטעייה המרובים, בהם נקטה המשטרה, הצליחו מעטים מאנשי התקשורת להגיע לקירבת המטוס. מי שנתפש על המסלול על־ידי השוטרים, הוחרם רשיונו והוחזר לו רק בתום המבצע.

הפגנה של תנועת „די לכיבוש"

בשער „שלום" ניצבו כעשרה מפגינים, חברי תנועת „די לכיבוש", שהניפו שלטים בידיהם בהם נאמר „מובארק עוואד — בשנה הבאה בירושלים". שוטרים שעברו במקום הורו להם להוריד את השלטים, כיוון שההתקהלות הופכת להפגנה בלתי חוקית. משהורידו חברי „די לכיבוש" את השלטים, הם חילקו לעוברים ושבים העתקי מכתב, אותו שלח מובארק עוואד מהכלא וכן הוא מבטיח „אני ירושלמי ועוד אחזור". כן היתה במכתב פנייה לכל ידידיו היהודים והערבים להירתם למאבק למען מדינה פלשתינית לצידה של ישראל.

המשטרה, אשר ביקשה למנוע ככל האפשר סיקור עתונאי של גירוש, גרמה למעשה לריכוז גדול של אמצעי תקשורת בנמל התעופה.

מפגיני „השנה ה־21"

25 נשים מתנועת „השנה ה־21" קיימו אמש לפנות ערב משמרת מחאה נגד גירושו מהארץ של ד"ר מובארק עוואד. בניגוד לשבוע שעבר, עת הותקפו הנשים על־ידי בריוניו של הרב כהנא, עברה משמרת המחאה בשלום, אם כי הרחוב הירושלמי לא קיבל אותן באהדה והשמיע לעברן קריאות גנאי.

ח"כ מתי פלד הגיש הצעת אי־אמון בממשלה בעקבות הגרוש ואמר כי אין ספק שעוואד יחשוף עתה את פרצופה של ממשלת ישראל בארה"ב.

השלושה שהיכו „בטעות" יהודי יועמדו לדין

פנחס ענברי

3 מתושבי גבעת חרסינה שליד קרית־ארבע, יועמדו לדין על הכאתו של עובד חברת החשמל שחשבוהו בטעות לערבי. הם נחקרו במשטרת חברון ושוחררו בערבות והמשטרה ממליצה לפני הפרקליטות להעמידם לדין. בעניין חקירת המשטרה על ארועי כפר שיוח, שבו על פי החשד התפרעו מתנחלים, הרגו ופצעו תושבי הכפר, אין התקדמות.

צעירי מפ"ם מברכים יהודי צרפת על תבוסת לה־פן

כתב „על המשמר"

במכתב אשר כתב אתמול מזכיר צעירי מפ"ם אילן גילאון לתיאו קליין, יו"ר הקהילות היהודיות בצרפת, הביע גילאון בשם צעירי מפ"ם השתתפות בשמחתה של הקהילה היהודית בצרפת על מחיקת רשימתו הגזענית־פאשיסטית של ז'אן מרי לה פן, מן האסיפה הלאומית הצרפתית. „מי ייתן והעם בישראל יתפקח וייעשה דבר דומה למפלגה האחות למפלגתו של לה־פן בישראל, הלא היא תנועת „כך". יחד עם זאת, מוסיף גילאון ואומר: „לא ניתן להתעלם מן המספר הגדול של צרפתים אשר תמכו במועמדי רשימתו של לה פן — דבר המוכיח כי האנטישמיות בצרפת בסימן עלייה. נמשיך לשמש לכם בית מבטחים, רק קומו ובואו וקנה שעה אחת קודם".

דובר „כך" — למאסר

עתים

ברוך מרזל, דובר תנועת „כך", נידון אתמול בבית־משפט השלום בירושלים ל־6 חודשי מאסר, שהומרו ב־6 חודשי עבודות שירות, פיקוח קצין מבחן למשך שנה וחצי, שנה וחצי מאסר על תנאי למשך שנתיים, וקנס של 2500 שקל.

גזר־הדין ניתן לאחר שהורשע לפני כשבוע במספר סעיפי אישום ובהם הכשלת שוטר במילוי תפקידו, התפרעות, תקיפה והסגת גבול.

בין העבירות המיוחסות לברוך מרזל: תקיפת שוטר עליד שער המוגרבים בחודש ינואר 1986 וניסיון להתפרץ לתוך שטח הר הבית. במרכז הורשע מרזל בהכאת אורי אבנרי וח"כ יוסי שריד בעת הפגנה שערכו אנשי „כך" ליד חלחול.

גופת גבר נמצאה במצפה

עתים

גופת גבר כבן 40 התגלתה במצפה בירייה שליד צפת. בדיקה העלתה כי האיש כנראה התאבד לאחר שחתך את ורידי יד שמאל בסכין גילוח.

גופתו שהתה במקום לפחות 4 ימים והיתה במצב של ריקבון מתקדם.

ח"כ גדי יציב יוזם חוק עיתונות; יחליף את הפקודות המנדטוריות

בין היתר מציע לבטל את זכותה של הרשות המבצעת למנוע הופעת עיתון □ להגדיר מחדש את סמכויות הצנזור הראשי

שלמה סלוצקי

ח"כ גדי יציב שלח אתמול מכתב מפורט לכל חברי הכנסת, לעורכי כל העיתונים ולאישים נוספים, ובו הוא קורא להם להצטרף ליוזמתו לחוקק חוק עיתונות עוד במהלך כהונת הכנסת הנוכחית.

ח"כ גדי יציב ניהל לאחרונה מגעים עם משפטנים ואנשי עיתונות לשם ניסוח הצעה לחוק, שיחליף את הפקודות המנדטוריות המסדירות את עניין העיתונות בלי שיהיו מעוגנות בחוק. במכתבו הוא מבטיח לזמן תוך זמן קצר את תומכי החוק לדיון על נוסח משותף.

ח"כ גדי יציב מציע לבטל את החובה לקבל רישוי להוצאת עיתון ובמקומה תהיה חובת דיווח ורישום בלבד, כמקובל ברוב מדינות העולם החופשי. עוד הוא מציע לשלול מהרשות המבצעת את זכותה למנוע הופעת עיתון, להגדיר מחדש את סמכויותיו של הצנזור הצבאי, סמכויות, שיוגבלו לאיסור פירסום של נושאים צבאיים ובטחוניים שיש בהם עובדות.

לדעתו של ח"כ יציב יש גם לבטל את זכותה של הצנזורה להעניש בעצמה עיתונים. יש לקבוע הליך שיפוטי שעל פיו יוכל הצנזור ליזום תביעה נגד עיתונים שלכאורה עברו על חוקי הצנזורה.

על פי הצעתו ניתן יהיה לערער על החלטות הצנזורה לפני ערכאה שיפוטית מיוחדת לעניין זה.

ח"כ גדי יציב אמר, כי הוא מקווה שליוזמה יצטרפו כל עורכי העיתונים שהחוק בא להגן על זכויותיהם, וחברי הכנסת מכל הסיעות.

בתשובה לשאלה בדבר אפשרות שמניעים מפלגתיים ימנעו מחברי הכנסת מלתמוך ביוזמתו, אמר גדי יציב: „ב־1966 הציע כבר חבר הכנסת אליהו מרידור מחרות הצעת חוק דומה. אני מקווה שגם בנו דן וחבריו לסיעה ידעו להתעלות מעל למניעים מפלגתיים ויתמכו בחוק שבא להגן על הדמוקרטיה ועל חופש הביטוי תוך שמירה על בטחון המדינה".

במשפט החזקת הנשק הגדולה בבריטניה:

השופט הטיל ספק בנאמנות סוואן לישראלים: האם היה סוכן כפול

רפנה ורדי, (בריטניה)

עבדו רהמן מוסטפה, שלטענת הנאשם במשפט החזקת נשק וחומרי חבלה בבריטניה, היה זה שהשאיר את הנשק בביתו, היה מעורב ב־1970 בפיגוע במטוס „אל־על" במינכן. הוא נפצע בפיגוע, נעצר על־ידי שלטונות מערב־גרמניה, אך שוחרר זמן קצר לאחר מכן בתמורה לבני ערובה — מתברר מעדויות שהושמעו אתמול במשפטו של סוואן המתקיים ב„אולד ביילי" בלונדון.

בחקירה הנגדית של התביעה, סוואן נאלץ להודות כמה פעמים, כי שיקר בחקירתו בסקוטלנד יארד. הוא הודה שהישראלים אמרו לו שקיים חשד שמוסטפה מחזיק נשק בבריטניה, והורו לו לנסות ולברר היכן הנשק מוסתר. סוואן טען כי שיקר בחקירתו משום ש„הישראלים תמיד מרמינים דברים". סוואן גם הודה, כי שיקר כשטען שבזמן חופשתו בישראל נעצר לחקירה במשטרת בית־לחם, וסיפר על המזוודות שהושארו בביתו.

בחקירה הנגדית סוואן אמר, כי לא נעצר, אלא התקשר עם הישראלים ביוזמתו וסיפר להם על המזוודות. הוא הודה, כי לא נחקר במשטרת בית־לחם, אלא נפגש עם אנשי המוסד במלון „שרתון" בתל־אביב. סוואן גם הודה כי ידע מרגע שפגש את מוסטפה בלונדון שהוא שייך ל„כח 17" של אש"ף.

בהודאותיו אלה, סוואן סתר את דברי סניגורו שחור וטען כי לא היה לו כל בסיס לחשוש שבמזוודות היו נשק וחומרי חבלה.

בדיון נראה היה כי השופט, מטיל ספק באשר לטענותיו של סוואן לפיהן קשריו עם אש"ף היו רק כדי לסייע לישראל. סוואן רחה את האפשרות שהשופט העלה לפיה הוא היה סוכן כפול, וניסה להונות הן את אנשי אש"ף והן את הישראלים.

היום ישמע חבר המושבעים את סיכומי ההגנה, התביעה והשופט, וייצא לשקול את העדויות, שהושמעו בחמשת ימי המשפט.

הבורסה ליהלומים קסמה לשר לשעבר

שר האנרגיה של קולומביה פרי רובין ביקר אתמול בבורסה ליהלומים ולאבני־חן. הוא דן עם מארחיו בנכונות ממשלת קולומביה לסייע בהקמת בורסת איזמרגדים בבוגוטה. השר, שממשלתו התפטרה במהלך ביקורו בישראל קיבל מדליה מנשיא הבורסה אבי מרום (תצלום: פוקס)

אימרי רון: תוצאות הבחירות ישפיעו על מעמד מפ"ם ברשויות המקומיות

אשר שילוני

„תוצאות הבחירות לכנסת ה־12 ישפיעו על מעמדה של מפ"ם ברשויות המקומיות ובהסתדרות. ולכן על מפ"ם להשקיע את כל מאמציה בבחירות אלה — אמר אתמול אימרי רון, רכז מטה הבחירות של המפלגה בדיון שקיימה הוועדה המוניציפלית של המפלגה.

רכז המחלקה המוניציפלית של מפ"ם, יוסי מרציאנו, סקר את מעמדה של המפלגה ברשויות המקומיות, וקרא לחברי המפלגה לראות ולפעול כאילו כבר אוחדו הבחירות לרשויות המקומיות והבחירות לכנסת.

חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם, סקר מהלכים שונים בכנסת בקשר למועד הבחירות לרשויות המקומיות ועמדת המפלגה בנדון.

„ישראל מודאגת מהתפתחות התעשייה הצבאית המצרית"

אורי הורוביץ

העיתון „שארק אלאוסט" מוסר, כי ישראל מודאגת מהתקדמות שחלה בתעשייה הצבאית המצרית, ובכושר הייצור שלה. העיתון טוען שישראל התלוננה בנושא זה בפני ארה"ב, והיא רואה בהתפתחות זו סכנה, אך מצרים דוחה על הסף את תלונת ישראל.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד (ולמעט משרדי תובלה) בקומה ג'־ד' ושני משרדים בקומה א' ברחוב שדרות רוטשילד מס' 72, גוש 6939, חלקות 38/1/3/10/11/12, תיק בניין 072־008, בקשה מס' 880556־7־8 ד' 880615.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / שימוש הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והתובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו בקשה ליתן אישור להקלת שטח ברחוב יהודה הנשיא מספר 36, גוש 6630, חלקה 392/55, תיק בניין 036־2076/1, בקשה מספר 880381.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והתובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

רוקאר יתפטר מחר, וייקרא שוב להרכיב ממשלה בצרפת

כנראה ממשלת מיעוט, שתפנה בכל עניין לתמיכת הקומוניסטים מכאן, או הימין המתון והמרכז מכאן

ארנון יפה (צרפת), רויטר

פאריס. — ראש הממשלה הצרפתי מיכאל רוקאר יגיש מחר את התפטרותו לנשיא מיטראן אחרי שהסוציאליסטים נכשלו בניסיונם להשיג רוב מוחלט באסיפה הלאומית. אך הוא ימשיך לכהן עד מינוי הממשלה החדשה שעדיין לא יודעים מי ירכיבה. ב„אליזה" מסרו, כי רוקאר יקרא שוב להקים ממשלה.

צרפת שרויה באי־וודאות פולי־טית. הסוציאליסטים מדוכאים מאכ־זבה. במטה המפלגה לגמו שמפניה — אך בעצב. לא יודעים איך יתפקד השלטון עם תיקו בין מפלגות הימין לסוציאליסטים. המפלגה הסוציאליסטית השיגה 276 מושבים מתוך 577. מפלגות הימין השיגו 271 מושבים. הקומוניסטים 27. מפלגת לה־פן זכתה בציר אחד, בדרום צרפת.

הנשיא מיטראן ימסור הערב בהופעה בטלוויזיה את הלקחים שהסיק מהבחירות, ויגלה איך הוא מתכוון לנהל את השלטון ללא רוב. הוא שתק יממה כדי לברר את כוונות מנהיגי הימין המתון. לא ברור אם הוא יכונן קואליציה עם פלג של המרכז, או יקים ממשלת מיעוט, שתסתמך על תמיכת הקומוניסטים מכאן, והמרכז המתון מכאן. ישיבה בממשלה עם המפלגה הקומוניסטית נפסלה מראש, אפילו שפלג שמאלי במפלגה הסוציא־ליסטית לוחץ לאיחוד שמאלי. שתי מפלגות השמאל ביחד מונות 303 צירים — רוב מוחלט.

הקומוניסטים כבר הודיעו, שלא ייכנסו לברית עם מיטראן אלא אם ישנה את מדיניותו בצורה קיצונית ביותר. עם זאת, לא שללו תמיכה בממשלה „בכל מקרה בנפרד".

לעומתם, גוש המרכז, הביע עניין בשיתוף פעולה עם הסוציאליסטים, אך אין בינתיים סימן שהם מנתקים קשריהם עם האופוזיציה השמרנית ויהיו מוכנים לשותפות רשמית עם הסוציאליסטים. תוצאות סקר דעת הקהל הראו, כי 65 אחוז מהצרפתים מצדדים בברית שמאל־מרכז.

בינתיים חייב מיטראן לעבוד עם האסיפה הלאומית החדשה במשך שנה אחת לפחות, כי אינו יכול להכריז על בחירות כלליות לפני כן.

לא רגילים לקואליציות

„לה פיגארו" כתב, כי „מיטראן הפך לבן ערובה של הקומוניסטים". מפלגות הימין המתון עדיין חסומות בפני שיתוף פעולה עם הסוציא־ליסטים. לא רגילים פה לקואליציות בשלטון. המרכז נשאר דבוק לימין, מחשש לאובדן בוחריו. כמה משורותיו שערקו אל הנשיא מיטראן נענשו בתבוסה בבחירות. רק כמה אישים כריימונד ברי וברנאר סטאזי הודו שהסכימו לשתף פעולה בשלטון על בסיס תוכנית פעולה משותפת.

קוראים לאחריות של שני הצדדים

ההנהגה הסוציאליסטית רמזה בינתיים, כי היא מעוניינת להמשיך בממשלת מיעוט, לפחות בטווח הקצר, והיא תחתור להשגת תמיכה בעניינים העומדים על סדר היום הן מן הקומוניסטים והן ממפלגות המרכז.

שר החינוך הסוציאליסטי, ליונל ז'וספין, אמר בראיון בטלוויזיה: „הרוב האפשרי היחידי הוא רוב שישיגו הסוציאליסטים להעברת חוקים עיקריים בתמיכת אחד הצדדים. אנו קוראים לאחריות הן מצד השמאל והן מצד הימין".

מיטראן נפטר מהרוב הימני, שלא התכוון לאפשר לו לשלוט. הגוליס־טים הוכו. ז'אק שיראק איבד 32 צירים. יו.די.אף — איחוד מפלגות הימין המתון ומרכז, השיג 130 צירים — שניים יותר מבני בריתם הגוליסטים.

בוחרי מעמדות הביניים נטשו את הסוציאליסטים ועברו אל הימין. הם סירבו להעניק למיטראן אמון עיוור. מפלגות הימין זכו כ־271 מושבים, שלא יאפשרו להן להשיג רוב להפלת ממשלה. המפלגה הקומו־ניסטית עם 27 מושבים והיא לשון מאזניים, אבל היא תלוייה גם בסוציאליסטים, שבזכות ההסכמים איתם נכנסו רבים מציריה לאסיפה הלאומית.

ערבים ויהודים הביסו את לה־פן

לה־פן השיג ציר אחד — אובדן של 31 צירים. רק במחוז אחד בדרום, בוואר, נמצאו 50 אחוז שבחרו במועמדת שלו. 7 שבועות לאחר שלה־פן קיבל 4.4 מיליון קולות בסיבוב הראשון של הבחירות לנשיאות, גבר עליו מועמד מקומי מאריוס מאס, סוציאליסט לא ידוע כמעט מחוץ לעירו מארסיי.

במידה רבה נכשל לה־פן במארסיי בגלל ההתנגדות הנמרצת של הערבים והיהודים תושבי מארסיי, שהקימו חזית מאוחדת. יתר על כן, הנהגת המפלגה הסוציא־ליסטית הגבירה את מאמציה בעיר הנמל וראשי המפלגה נהרו בהמוניהם למארסיי כדי לסייע למועמדיה.

2 ימי שביתה כללית ברפובליקה הארמנית

500 אלף הפגינו בדרישה לספח לארמניה את חבל נארגורנו־קארבאך

רויטר, סי"צ

מוסקווה. — הארמנים ברפובלי־קה הארמנית פתחו אתמול בשביתה כללית שתימשך יומיים. הם דורשים שמוסדות המדינה יפעלו ליישוב המחלוקת בעניין חבל נארגורנו־קארבאך, שהוא עתה חלק מאזר־בייג'אן. בשיחה שקיים כתב רויטר עם מערכת ביטאון המפלגה הקומו־ניסטית בירוואן, בירת ארמניה, נמ־סר לו כי רוב המפעלים מושבתים.

ביום א' הפגינו למעלה מחמש מאות אלף אנשים בכיכר האופרה בירוואן, ותבעו שהסובייט העליון יחליט על סיפוח החבל השנוי במחלוקת, שרוב תושביו הם ארמנים, לרפובליקה הארמנית. נודע, כי הארמנים מתכוונים להאריך את השביתה, אם תביעותיהם לא ייענו.

בינתיים אמר המנהיג החדש של המפלגה הקומוניסטית בארמניה הסובייטית כי יימצא „פתרון חיובי" למחלוקת. סורן ארוטוניאן הופיע אתמול בפני קהל שמנה למעלה ממאה אלף מפגינים, והבטיח שתיערך הצבעה בעד איחוד החבל השנוי במחלוקת עם הרפובליקה הארמנית.

על רקע היחסים המתוחים בין ארמנים לאזרבייג'אנים נורה למוות שוטר בבאקו, בירת אזרבייג'אן. סמל המשטרה, איסמאילוב נורה מרובה ציד בהפגנה של כ־10,000 אזרבי־ג'אנים, כשבת.

בריה"מ: קרבנות משפטי הראווה הסטאליניסטיים – חפים מפשע

בית המשפט העליון קבע, כי קמאנב, זינובייב, פיטאקוב ואחרים שהורשעו והוצאו להורג „חפים מפשע בפני החוק, המדינה והעם"

סי"צ, רויטר

מוסקווה.— בית המשפט העליון של בריה"מ טיהר אתמול בבוקר את שמותיהם של מספר מנהיגים בולשביקים, שהיו בין המתנגדים המובילים לסטאלין, והוצאו להורג ב־1936־1937.

גזרי הדין של קמאנב, זינובייב ושני אחרים שהורשעו במשפטי הראווה — יורי פיטאקוב וקרל ראדק — בוטלו ע"י בית המשפט העליון — מסר עיתון הממשלה, „איזבסטיה".

בית המשפט הודיע ברורות, כי בפני החוק, המדינה והעם, הם אינם אשמים", הדגיש העיתון.

בית המשפט העליון לא הביע דעתו לגבי ההשקפות שעליהן הגנו מנהיגים אלה באותה תקופה, אך הסתפק בכך שקבע כי הם חפים מפשע.

עוד כתב העיתון, כי גם „חברים" אחרים שהורשעו במשפטי הראווה טוהרו, אך לא נקב בשמותיהם.

זינובייב וקמאנב נדונו למוות לאחר שהורשעו כ„אויבי העם" באוגוסט 1936, בראשון בשורת משפטי ראווה שבהם חיסל סטאלין את יריביו, האמיתיים והמדומים, בתוך המפלגה הקומוניסטית.

פיטאקוב נידון למוות במשפט הראווה השני בראשית 1937, וראדק נידון לעשר שנות מאסר. הוא מת שנים מספר לאחר מכן, במחנה כפייה.

ניקולאי בוחארין, שנחשב כמתנגדו הראשי של סטאלין בראשית שנות ה־30 נורה למוות לאחר שהורשע במשפטו האחרון במארס 1938.

שמו טוהר רשמית בראשית השנה, לאחר שהוקמה ועדה כדי לבחון את גורלם של קרבנות הדיכוי הסטאליני.

איראן: 4,000 עיראקים נפגעו במתקפה ליד בצרה

רויטר, סי"צ

בגדאד.— כוחות צבא איראן פתחו באופנסיבה חדשה בחזית הדרום בלילה האחרון — נאמר בהודעה שפורסמה על ידי המטה הראשי העיראקי.

ההודעה מציינת, כי מתנהלים קרבות כבדים בחבל שאלאמשה, והאיראנים מנסים לחצות את הגבול הבינלאומי באזור „אגם הדגים" שליד בצרה.

דובר צבאי עיראקי אמר, כי האיראנים פתחו במתקפה בחצות על תחנות הגבול בוביאן וקוט אל סואגי. עיראק כבשה מחדש את שתי תחנות הגבול ואזורים נוספים ממזרח לבצרה בחודש האחרון, לאחר שהיו תחת שלטון איראני למעלה משנה.

איראן הודיעה אתמול כי כוחותיה הרגו או פצעו למעלה מ־4,000 חיילים עיראקים ולקחו בשבי 700 חיילים במתקפה הזו.

ערפאת: פסגת אלג'יר — הקץ ליוזמת שולץ

אורי הורוביץ

מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, הצהיר בלוב, שפסגת אלג'יר שמה קץ לתוכניות האמריקאיות לאזור, כולל יוזמת שולץ.

ערפאת האשים את שולץ, שבא במיוחד לאזור לפני הפסגה, כדי להפריע לה ולהשפיע עליה, אולם תוכניתו נכשלה והפסגה נעלה את הדלת בפניו. עוד אמר ערפאת, כי לפי הידוע לו, יש לישראל חמש פצצות אטום לכל ארץ ערבית המותקנות על טילים לטווח בינוני וארוך.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 13.6.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7096	1.7309	1.7175
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5762	1.5958	1.5835
מרק גרמני	1	0.90	0.94	0.9153	0.9267	0.9193
לירה שטרלינג	1	2.83	2.96	2.8765	2.9124	2.8891
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2709	0.2743	0.2720
ין יפני	100	1.24	1.29	1.2579	1.2736	1.2655
גילדן הולנדי	1	0.80	0.84	0.8153	0.8254	0.8188
פרנק שווייצרי	1	1.07	1.13	1.0938	1.1074	1.0979
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2623	0.2656	0.2635
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2497	0.2528	0.2509
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2407	0.2437	0.2418
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3849	0.3897	0.3868
דולר קנדי	1	1.27	1.33	1.2911	1.3073	1.2969
דולר אוסטרלי	1	1.23	1.32	1.2741	1.2900	1.2795
ראנד דר' אפריקני	1	0.42	0.84	0.7049	0.7137	0.7064
פרנק בלגי *	10	0.42	0.45	0.4377	0.4432	0.4396
שילינג אוסטרי	10	1.28	1.34	1.2983	1.3145	1.3071
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.28	1.2312	1.2466	1.2357

יופי של פרסטרויקה

מלכת היופי הראשונה של הבירה הסובייטית היא מריה קלינינה, בת 16, שזכתה באהדת חבר השופטים והציבור שמנה 12,000 אנשים שהתקהל באיצטדיון לוז'ניקי. יש לה חיוך מקסים, והיא מפגינה גם חוש הומור.

„חשתי בדיוק כמו עליזה בארץ הפלאות", אמרה מלכת היופי. „מיס מוסקווה" רואיינה ע"י ביטאון ממשלת בריה"מ „איזווסטיה". מלכת היופי, מציין העיתון, עברה בהצלחה גדולה את בחינותיה בספרדית, בספרות ובמתימטיקה.

מלכת היופי תזכה לחטבות רבות, כולל ביקור באוסטריה, חוזה לשנה כדוגמנית ומוצרים קוסמטיים רבים, אך היא כבר הודיעה שבכוונתה להמשיך את לימודיה באקדמיה הפדגוגית

(צילום: איי.פי.)

נלכד מפקדה הצבאי של מחתרת הנתיב הזוהר בפרו

סי"צ

לימה.— האיש השני בצמרת הארגון המאואיסטי „הנתיב הזוהר", עוסמאן מורוטה באריונואבו, נלכד בלימה על ידי משטרת פרו — הודיע סגן שר הפנים ביום א'.

מורוטה הוא האיש השני בתנועת לוחמי הגרילה, האחראית למותם של למעלה מ־12 אלף אנשים בשמונה השנים האחרונות. הוא נחשב למעשה למפקד הצבאי של הארגון. שמו המחתרתי הוא „החבר ואניז'יר", והוא נעצר יחד עם שני אנשים נוספים.

מצע הדמוקרטים בארה"ב יגנה דרא"פ כטרוריסטית

רויטר

ניו יורק.— מצע המפלגה הדמוקרטית יכלול סעיף המגנה את דרום אפריקה כ„מדינה טרוריסטית". תומכיו של מייקל דוקאקיס ויתרו בנושא זה לג'סי ג'קסון.

מצע המפלגה טעון אישור של הכנס הלאומי של המפלגה הדמוקרטית. ג'קסון מצדד בהטלת מסים גבוהים יותר על העשירים ועל החברות, כדי לגייס את הכספים הדרושים לביצוע תוכניות חברתיות ודרש להבטיח מולדת לפלשתינים — דרישות אלה לא התקבלו.

סקרי דעת קהל שנערכו לאחרונה מראים, שדוקאקיס יגבר על מועמד הרפובליקנים, ג'ורג' בוש, כמצב יחסי הכוחות עתה, אך ייכשל אם ג'קסון ייבחר כמועמד הדמוקרטים לתפקיד סגן הנשיא.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
רעננה
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית, הנקראת: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/1/268".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6587, חלקות 71, 162־164, 194 וחלקי חלקות 47, 48, 70, 92, 182, 193 חלקה 69 (חלק). מדרום מזרח לצומת הדרכים אחוזה וגילי.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת הוראות בנייה לאזור מגורים א', מערכת דרכים, קביעת שטחי ציבור, שטח למוסד, איחוד וחלוקה, עפ"י סימן ז' לחוק, בנייה בקיר משותף וסימון מבנים להריסה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3031, התשמ"ד, עמ' 1718, ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 18.6.84, ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 18.6.84 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 17.6.84 בשפה העברית.

שינוי תכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש — יו"ר הוועדה,
המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך: 7.6.1988

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
המרכז
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת, הנקראת: „שינוי תכנית מפורטת מס' ממ/4046".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6691, חלקה 25, מגרש 649, גוש 6683, חלקה 126 — רח' הדרום, סביון.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קו בניין למגורים ולברכת־שחיה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3421, תשמ"ז, עמ' 553 ובעתון בוקר „דבר" מתאריך 25.1.87, ובעתון ערב „חדשות" מתאריך 25.1.87 בשפה העברית, ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 25.1.87 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש — יו"ר הוועדה,
המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
המרכז
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית, הנקראת: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' ממ/5045".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6189, חלקה 199, רח' פרץ־בר־כוכבא, גבעת שמואל.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קווי בניין.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3456 מיום 5.6.87 ובעתון בוקר „יתד נאמן" מתאריך 7.5.87, ובעתון ערב „חדשות" מתאריך 6.5.87 בשפה העברית, ובעתון בוקר נוסף „הצופה" מתאריך 6.5.87 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש — יו"ר הוועדה,
המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך: 31.5.1988

על היום
14.6.88

בקבוק בלב

זריקת בקבוקי התבערה מגג הדיזנגוף־סנטר ואירועים נוספים מן היומיים האחרונים מעידים שהאינתיפאדה עברה למרכז הארץ

זהבה מוזס

אבנים, הצתות וזריקת בקבוקי תבערה היו עד לאחרונה דיווחים שיגרתיים מן השטחים, מירושלים המזרחית ומרצועת עזה. שלשום התברר, כי האינתיפאדה, שחצתה מזמן את גבולות „הקו הירוק", התמקמה טוב מאוד בלב־ליבו של המרכז.

שלשום בבוקר נזרקה אבן על־ידי קטין בן 17 מרפיח, בכביש נס־ציונה — ראשל"צ. היא פגעה בחזהו של תושב באר־יעקב. הפצוע אושפז במצב קשה במחלקה לטיפול נמרץ בבית־החולים „אסף הרופא". שעות אחדות לאחר מכן נתפס תושב ג'בליה, כשבידו בקבוק ספירט. זאת, לאחר שניסה להצית את שדות הקוצים הסובבים את התחנה לשירות מטאורולוגי, השוכנת בצומת דרכים חשוב בליבה של הארץ.

שלושה בקבוקי משקה משפחתי מכילים חומר דליק, שנזרקו מגג הדיזנגוף־סנטר באותו יום הביאו אותנו לשלב נוסף בהתנערות, שהחלה לפני כחצי שנה.

הבקבוקים הושלכו סמוך לשעה 9.00 בערב, שעה שבה מסתיימות הקניות ב„לב דיזנגוף" ועוברים ושבים נכנסים לבתי־קפה ולבתי־קולנוע. אמנם לא נגרם נזק, כיוון שהללו נזרקו לציר החשוך של בניין הדיזנגוף־סנטר, אך הפעולה מגלה תעוזה רבה ותושיה. צעירים ערבים רבים, שעברו אתמול בסביבה, נעצרו לחקירה, אך עדיין לא נמצאו משליכי הבקבוקים.

פעולה נוספת נערכה אתמול בבוקר, כאשר לפתע הונף דגל פלשתין על גשר קלקא, המחבר את דרך פתח־תקוה עם הקריה — מקום מושבו של משרד הביטחון. שוטרים שהוזעקו למקום הורידו מיד את הדגל, אך מניפו לא נמצא. לפני שבועות אחדים נמצאו גם בקבוקי תבערה מוכנים להשלכה בתחנה המרכזית בתל־אביב, אך השאננות היתה עדיין רבה.

למעשה, אין אפשרויות־פעולה רבות. שכן הפעולות מפוזרות ונעשות במקומות שונים, ללא ארגון וסדר. בדרך־כלל — במקומות הומים אדם, שבהם ניתן להיטמע ולהעלם. המשטרה נערכת לקראת כל אפשרות של פעילות עוינת, אך גם מספר השוטרים ואנשי מג"ב מוגבל, כך שלא ניתן להציב מג"בניק או שוטר בכל פינה ובכל בנין. למצב דברים שכזה ייעדו בעיקר את המשא"ז, שההתנדבות לשורותיו הלכה ופחתה בזמן האחרון. לכן קוראת המשטרה לשוב ולהתגייס לשורות המשא"ז. זאת, בנוסף להגברת העירנות מצד האזרחים.

מחלקה נגד שיטפון

הצעת הרפורמה במבנה בתי־המשפט נועדה לפתור את בעיות עומס הפניות והסחבת, המהוות סכנה לשלטון החוק. אך נשיא ביהמ"ש העליון, מאיר שמגר, מדגיש שהפתרון האמיתי הוא בחזית רחבה יותר

בצלאל עמיקם

עמך ישראל אוהב להתדיין. מאגר התיקים התלויים ועומדים בבתי־המשפט שלנו הולך וגדל מחודש לחודש, משנה לשנה, והציבור אינו אומר די. שוחרי המספרים ימצאו אולי עניין בסטטיסטיקה. בבתי־משפט השלום עוברים כל שנה מאתיים אלף תיקים, בבתי־המשפט המחוזיים — 60 אלף תיקים, ובבית־המשפט העליון — 3000. העוסקים במשפט הגיעו למסקנה, כי יש להנהיג שינוי מערכות ולהוביל רפורמה מרחיקת־לכת במבנה בתי־המשפט. כל שנה נרשם גידול של 6% במספר הסניות. אם הנושא לא יטופל בצורה אמיצה — נשקפת סכנה לשלטון החוק במדינה. זהו הרקע להצעת הרפורמה במבנה בתי־המשפט, שגרמה מחלוקת בין היושבים על כס השיפוט, לבין אנשי משרד המשפטים. בימים אלה יושבו ההדורים ביניהם.

נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, חי את הבעיה יום־יום. אולם, אין הוא רוצה כי שטפון התיקים המתרבים יהווה חזות הכל: „הנתונים הסטטיסטיים אינם גרעינו של הטיפול המשפטי. גרעינו של הטיפול המשפטי בעשיית הצדק: חריצת־הדין הנכונה בכל מקרה ומקרה. מה שאנו צריכים לעשות הוא ליצור תנאים לכך, שחריצת־הדין הנכונה והצודקת תיעשה באופן, שהישועה שלה מצפה בעל הדין גם תיראה לו באופן מוחשי, לנגד עיניו".

„הסחבת", הנגרמת כתוצאה מגרירות תיק מערכאה לערכאה, יוצרת מועקה קשה. בעלי הדין חשים לא אחת, כי משך הזמן הנדרש לטיפול בתיק הוא חסר־קץ. נשיא בית־המשפט העליון סיפר לא מכבר לעמיתיו השופטים על נפתוליו של תיק משפטי. השופט מאיר שמגר אומר, כי „אם מדובר בבית־המשפט העליון, תיק פלילי שבו אדם נתון במעצר, ערעור פלילי, מסתיים תוך 2־3 חודשים בממוצע — יש ארוכים יותר ויש קצרים יותר. אם מדובר בבית־המשפט הגבוה לצדק, הממוצע הוא בין 4 ל־5 חדשים. הטיפול בתיקים אזרחיים בבית־המשפט העליון אורך למעלה מ־20 חודש, כדבר נורמאלי, כלומר: כשנתיים. אני יכול לומר שיש היום נתונים גרועים יותר. אנו עדיין מטפלים בתיקים משנת 1985, שהתחילו את דרכם הרבה זמן לפני כן כי הוא כבר חזר אלינו כערעור. כלומר, הוא התחיל באינסטנציה ראשונה שנים אחדות לפני כן. זה, כמובן, מצב שקשה להשלים איתו".

שחיקה פיזית

בית־המשפט העליון, על תריסר שופטיו (11 שופטים קבועים ואחד בפועל), נסחט והולך. השופט שמגר מרגיש, כי במציאות לא פועלים יום־יום 12 שופטים. שופטי בית־המשפט העליון מהווים, על פי החוק, מאגר לפונקציות ממלכתיות חשובות, בנושאים משפטיים או מעין־משפטיים. בימים אלה עומד שמגר למנות אחד מאנשי הצוות שלו לתפקיד יו"ר ועדת החקירה בנושא הבריאות. לפני זמן לא רב פרש השופט משה בייסקי לשנה שלמה מעבודתו המשפטית, כדי לעמוד בראש ועדת־חקירה בנושא מפולת מניות הבנקים. משפט דמיאניוק דרש לעצמו שופט עליון — דב לוין.

הבחירות הקרובות לכנסת יגזלו מבית־המשפט העליון שופט נוסף — אליעזר גולדברג, המכהן כיו"ר ועדת הבחירות המרכזית: תפקיד, שיכפה עליו פרידה ממושכת מכס השיפוט. „מבחינת המאמץ הפיזי שופטי בית־המשפט העליון נמצאים בתהליך של שחיקה חמורה ביותר. שופט מתחיל את הישיבה בבית־המשפט יום־יום לפני הצהריים ואחרי הצהריים — עד מאוחר בערב. עמידה במשך ימים במאמצים האלה מוכרחה לתת את תוצאותיה ביכולת הפיזית שלו." — מודה נשיא בית־המשפט העליון.

מאיר שמגר יודע, כי את תהליך ההבראה יש להתחיל מבית, כלומר: מבית־המשפט העליון. כאן מרכז הכובד העיוני והתפעולי, ומכאן מקרין הנעשה במישרין על הערכאות האחרות: „הרבה מאוד אנשים אמרו „יש לכם בעיות בבית־המשפט העליון, תוסיפו עוד 10 שופטים, לא תהיה לכם בעיה. יש לכם 3,000 תיקים, אתם מסוגלים לטפל במספר כזה וכזה, לפי ממוצע של 200 ימי שיפוט בשנה, ולפי ממוצע של כ־5 תיקים ליום. אפשר לקבוע את המספר ולהגיד שמוסיפים עוד 10 שופטים. זה מוכרח לשנות את המצב באופן מהותי".

הוספת עוד 10 שופטים לבית־המשפט העליון, שלא לדבר על כך שהיא לא מעשית מבחינת כל ההיערכויות, תשנה את אופיו של בית־המשפט, תפגע במרכזו — סבור שמגר. אם בית־המשפט יהיה מורכב מ־25 שופטים, לעולם אי־אפשר יהיה להושיב אותם יחד. כך, במקום הלכה מגובשת בנושא כלשהו יהיו 200 הלכות.

הנתיב נכבש

הצעת הרפורמה במבנה בית־המשפט באה,

(סוף בעמוד 10)

על הפרץ

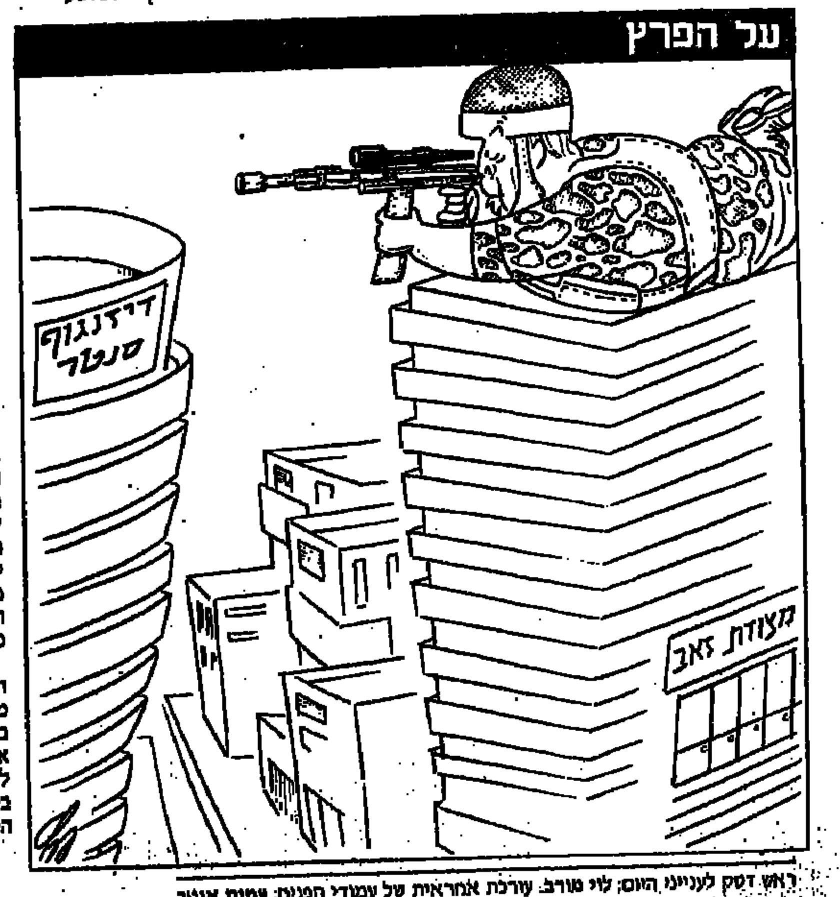

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

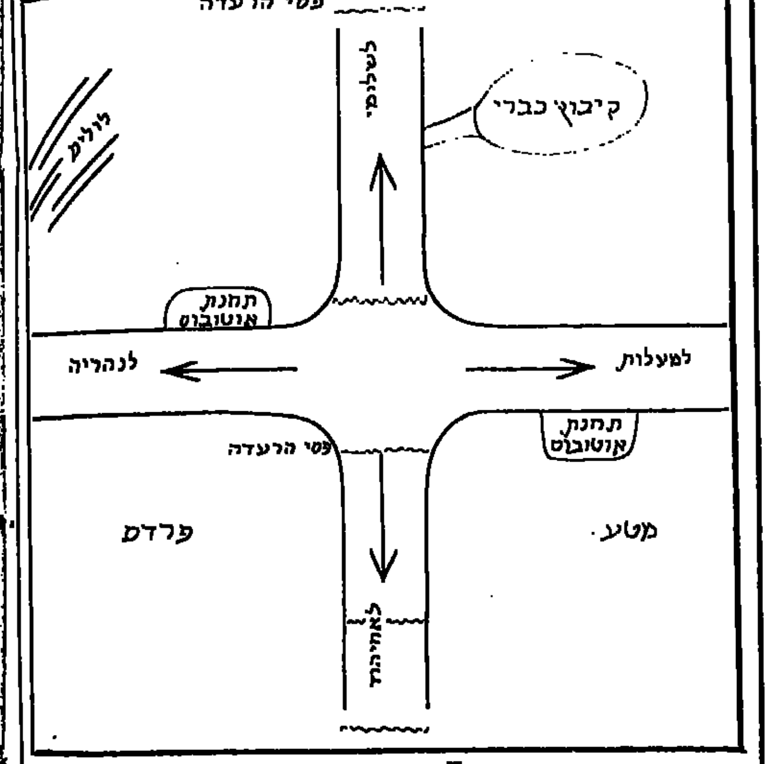

דגל שחור בצומת

יהודה צור

צומת כברי שבגליל המערבי, גבה בשנים האחרונות קורבנות רבים בנפש. ביום שישי שעבר שוב חזר לחדשות. מכונית, נהוגה על־ידי אורח חוץ ששהה בחניתה, הגיעה לצומת ולא צייתה לתמרור עצור. התוצאה היתה תאונה במתכונת הכמעט־רגילה במקום, זה כאשר מכונית שבאה מאיזור מעלות התנגשה בזאת שהגיעה משלומי.

בת־שבע ארגמן, כבת 66, חברה ותיקה בקיבוץ חניתה, נהרגה במקום, בעלה יוסף, נפצע. נהג המכונית נהרג בנוסף לשני נוסעי המכונית השנייה שנפצעו גם הם. בתגובה על כך, הניף ראש המועצה מטה אשר, חזי כריץ, דגל שחור בצומת „כאזהרה וכאבל לתאונה שאירעה ולתאונות הרבות שאירעו בעבר. אם בכל צומת שמתרחשת בו תאונה קטלנית יניפו דגל שחור למשך שבוע, הנהגים ירגישו את הסכנה שבדבר", אמר אתמול ראש המועצה. לפני כמה שנים נהרגו באותו צומת מוסה חריץ, רעייתו ובנו הטייס.

רקע נוח לפורענות

בצומת כברי מתרכזת תנועה שמגיעה מארבעה כיוונים שונים, הפנייה של כל כיוון היא לשני כיוונים אחרים, שמאל וימין, מצב היוצר, ללא רמזור, רקע נוח לפורענות, כפי שטוענים המועצה האיזורית ותושבי האיזור. ראש המועצה חזי כריץ, מציין, „אנו דורשים הסדר מיידי בצומת שהוא מקום פתוח לפורענות וחייב פתרון מיידי, כי הדבר לא יכול להימשך. דובר על צורות שונות של טיפול בנושא, כולל רמזור או לחילופין פתרונות הנדסיים אחרים, אבל ברור שיש לטפל בכך בהקדם. אני משוכנע שהיישובים באיזור יעשו הכל כדי להעמיד לרשות הפרויקט את הקרקע הדרושה. יחד עם זאת, אני לא מתעלם שגם הגורם האנושי קבוע, וחלק גדול של התאונות נגרם מפאת חוסר זהירות של הנהגים עצמם".

מפקד משטרת מרחב הגליל, ניצב־משנה יעקב גנות, סבור גם הוא שיש צורך בפתרון בצומת כברי. „מדובר במקום בו ישנם יחסית, מספר גדול של תאונות לעומת צמתים אחרים בגליל המערבי. אין ספק שיש כאן מספר גדול יותר של תאונות, אשר גבו כבר מספר רב של קורבנות, ועובדה זאת מחייבת פתרון. אינני מבין בעניין ההנדסי, אך אין ספק שיש צורך בפתרון מיידי".

דובר מע"ץ, אבינועם אבנון, אומר לנו שהקריטריונים להקמת רמזור הם מרובים, אך בעיקר מבוססים על נתונים כמו: מספר תאונות וכמות כלי הרכב שבצומת, שהם נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. לדבריו, הוא אינו בטוח שרמזור יכול להביא לשיפור המצב, כי בכבישים בינעירוניים עצירה פתאומית בצומת יכולה להיות דווקא סיבה נוספת לתאונות. עלות הקמת רמזור נעה בין 200 ל־600 אלף שקלים, על־פי תנאי קרקע וההכשרה הנדרשת.

„כאשר אנו מעוניינים לקבוע רמזור במקום, אנחנו בודקים את כמות התאונות במקום זה, ומתייחסים למספר ולא לאופיין של התאונות. על־פי נתוני התאונות ב־86' ו־87' מספר התאונות לא הספיק להקמת רמזור במקום, יחד עם זאת, לפני כחצי שנה וללא קשר לתאונה האחרונה, ניגשנו לתכנון פתרון אחר בצומת. ככל הנראה אנו ניגש לביצוע פרויקט שמשמעותו שינוי גיאומטרי של הצומת, כדי למנוע מפגש של ארבעה כיווני תנועה. אנו נעדיף פיצול של הצומת, כך שלא ייווצר שוב מפגש מסוכן זה.

סימנים טריים של תאונות

כמובן, כבר היום, יש במקום שילוט בולט לעין ופסי האטה. יחד עם זאת, יש

צומת כברי גבה קורבנות רבים. ארבעה כבישים מארבעה כיוונים שונים נפגשים בו. היישובים באיזור מוכנים להעמיד את השטחים הדרושים לפתרון אפשרי, שנראה כדבר קרוב

לציין, שבתאונות שהיו במקום בחלק גדול של המקרים הנהגים לא צייתו לתמרור עצור. עתה, לאחר שסיימנו את התכנון, הוא צריך לקבל את אישורה של ועדה לבניין ערים. אם וכאשר יאושר הפרויקט ויימצאו הכספים, ניגש לביצוע. אין ספק שמדובר כאן בעלות של מאות אלפים".

דובר מע"ץ שמח אתמול לשמוע באמצעותנו, שמצד היישובים שבאיזור לא תהיה התנגדות להעמיד את השטחים הדרושים לביצוע הפרויקט. כאמור, תוך שמירה על זכויותיהם ועל רכושם. „אין ספק שאם הדבר אכן כך, זה יקל על הביצוע. בינתיים יש לצפות לאישורים הדרושים ולתקציבים".

הסטטיסטיקה המרברת על מספר, כמה או אחר של תאונות, תחושתם של תושבי הגליל המערבי היא, שצומת כברי הוא המסוכן ביותר בין כל הצמתים בגליל המערבי. לא נדיר לראות במקום סימנים טריים של תאונות שאירעו זה לא מכבר, מדי כמה שבועות. במקרים רבים התאונות הינן קטלניות, אך גם כאשר מדובר בפצועים קלים אין הדבר מנחם את התושבים. כאשר מארבעה כיוונים נוהגים עוברים אלה מול אלה, לעתים נדמה לנהג הזהיר ביותר שמדובר כאן בהימור מי יעבור ראשון, מי יעז יותר ומי יחצה את הכביש המסוכן. התוצאה במקרים רבים היא קטלנית, ואין ממנה חזרה.

השטחים ובריאות הנפש הציבורית

בהחלטה להיות מעורבים ישנה כוונה שלא להתמודד עם תוצאות של משהו, שניתן היה למנוע מראש — אומר מייק גורקין, ממארגני יום העיון של עובדי בריאות הנפש בנושא המצב בשטחים

שלמה סלוצקי

יום העיון של עובדי בריאות הנפש בנושא המצב בשטחים היה לאירוע מבוקש. בשלבי הארגון הראשונים שלו פעלו כ־150 איש, ומאחוריו עומדים מארגני עצומת מאות עובדי בריאות הנפש נגד הכיבוש, שפורסמה בסוף ינואר השנה. עד עתה נרשמו להשתתף בו יותר מ־500 איש. בהרצאות יטלו חלק נציגים מן השורה הראשונה של המקצועות הטיפוליים בבריאות הנפש. כמו כן יתקיימו היום 15 חוגי דיון וסדנאות במלון „מגדל ים". המקומות לאירועים אלה תפוסים מראש.

התחושה שאין די בטיפול פרטני, כשהאדמה כולה רועדת, היא זו שהניעה כמה מאות מעובדי בריאות הנפש לחתום לפני כמה חודשים על העצומה נגד הכיבוש, ולמען הידברות לקראת פתרון פוליטי לסכסוך הישראלי־פלשתיני. היא גם זו שהובילה לארגון יום העיון הנוכחי, עם אחד המארגנים של היוזמה, הפסיכולוג מייק גורקין, שוחחנו על מניעיה.

— מה מניע אותך ואת חבריך לצאת מהקליניקות ומהמרפאות, ולנסות להשפיע על החברה גם במהלכים פוליטיים?

מייק גורקין: „בארה"ב של סוף שנות ה־60' — תחילת שנות ה־70', קראו קולות רבים שלא לדבר ושלא להתריע. הם הסבירו זאת בכך, שאין עדיין מספיק ממצאים ותוצאות־מחקרים, אשר מצריכים פרספקטיבה היסטורית. עובדי בריאות הנפש, שהעזו להעלות תהיות לגבי ההשלכות הפסיכולוגיות של מלחמת וייטנאם על החברה האמריקנית, הואשמו ב„קומוניזם" וב„תבוסתנות בוגדנית הפוגעת באומה האמריקנית". אלא שהיום יש כבר סידרה של מונחים מקצועיים סביב מה שמכונה „סינדרום וייטנאם". בתי־חולים מלאים באלפי קורבנות של אותה חוויה טראומטית של וייטנאם, שלעתים פרצה כמחלה שנים לאחר הסיום הפורמלי של המלחמה. היום אנו יודעים, שיכולנו למנוע חלק מאותן טרגדיות אנושיות, אם היינו מתחילים לטפל בתופעה כבר כשהתחלנו לחוש בה — אפילו אם לא היו בידינו אז כל „המסקנות" ו„הפרספקטיבה ההיסטורית". נראה לי, שבהחלטה להיות מעורבים טמונה הכוונה שלא לחכות עד שניאלץ להתמודד שוב עם תוצאות של משהו, שניתן היה למנוע מראש.

— האם אין כאן נקיטת עמדה פוליטית, שהיא מהלך העלול להתנגש עם האתיקה המקצועית והאינטרס הטיפולי?

„כעובד בריאות הנפש וכאיגוד מקצועי אינני חושב שאסור לנקוט עמדה פוליטית. להיפך, דומני שיש תקופות — וזו ביניהן — שחובה עלינו לנקוט עמדה, לעשות ניתוח מקצועי של המצב ולנסות להשפיע עליו. כשם שמאוד היתה מוכנת ומקובלת עריכת יום עיון בנושא השפעת הפער העדתי על החברה הישראלית, נראה לנו שיש מקום לפעולות שמטרתן להבהיר לציבור ולנו את ההשלכות והתוצאות ההברתיות של המצב בשטחים. כפי שעריכת יום עיון על השפעת הפער העדתי היא החלטה פוליטית, גם יוזמתנו הנוכחית היא כזאת.

— אתה מדבר על ניתוח מקצועי. באיזו מידה יש לכם כלים לבדוק באיזו מידה יש לכם אראלו ממצאים אודות ההשפעות השליליות, שעליהן אתם מדברים?

(סוף בעמוד 10)

דרום־קוריאה בדרך לעולם החופשי

צועדים בעקבות אקינו

הדרום־קוריאנים הולכים בדרך הפיליפינים ומצטרפים ל„עולם החופשי" ■ בבחירות האחרונות קיבלה שם האופוזיציה רוב מוחלט והסטודנטים כבר דורשים איחוד מיידי עם צפון־קוריאה ונסיגת האמריקנים מארצם

אריק לי

משהו קורה במזרח אסיה. קודם העם הפיליפיני, במשך כמה ימי מאבק בלבד, וכמעט ללא אלימות, הפיל את פרדינאנד מרכוס מהשלטון. בכך 55,000,000 פיליפינים הצטרפו ל„עולם החופשי". ועכשיו, בחודשים אחרונים, הדרום־קוריאנים הולכים באותו הכיוון, וכנראה יצטרפו אף הם, 42,000,000 איש למדינות הדמוקרטיות.

לפני שנה, ביוני 1987, הפגנות רחוב מסיביות כפו על הנשיא צ'ון להכריז על רפורמות מרחיקות לכת. בין הרפורמות היו בחירות ישירות לנשיאות, חנינה לאסירים פוליטיים, ומתן זכויות אזרחיות למנהיגי אופוזיציה, בתחילה היה נראה שהאופוזיציה לא ידעה לנצל את המצב, ולא הצליחה להתאחד לקראת הבחירות לנשיאות ב־16 בדצמבר אשתקד. הנשיא הנבחר, רו, קיבל רק 36% מהקולות, והיתר היה מחולק בין שלוש מפלגות האופוזיציה.

לעומת זאת בפיליפינים הגברת אקינו נצחה בבחירות בשל הצלחתה לאחד את כוחות האופוזיציה כולם. היה נראה שלנשיא הקוריאני החדש לא היה מה להפסיד בבחירות לאסיפה הלאומית אשר נערכו ב־26 באפריל. אך הבוחרים הקוריאנים הפתיעו את העולם. מפלגת השלטון קיבלה רק 125 מנדטים מתוך 299: למפלגות האופוזיציה — רוב מוחלט.

לאחר הלם הניצחון, הפוליטיקאים הדרום־קוריאנים הנמיכו קצת את הטון, ודיברו על שמירת השקט והרגיעה, לפחות עד אחרי משחקי האולימפיאדה, אשר יתקיימו שם בספטמבר השנה. אך הסטודנטים לא שתקו. בהפגנות סוערות באמצע מאי, הם זרקו אבנים ובקבוקי תבערה, תקפו את השגרירות האמריקנית במשך כמה ימים, שהוקדשו לזכר קורבנות ההתקוממות בעיר קוונג'ו ב־1980.

שלושת מנהיגי האופוזיציה נפגשו, ודרשו חקירה פרלמנטרית בנושא דיכוי ההתקוממות בקוונג'ו. זאת היתה הפעם הראשונה ששלושתם נפגשו ודנו מאז הבחירות באפריל.

מהומות הסטודנטים האחרונות באות בעקבות תוצאות הבחירות והתקווה שהתעוררה. אך דרישת הסטודנטים המיליטנטיים, הרוצים באיחוד מיידי עם צפון קוריאה, ונסיגת החיילים האמריקנים מארצם, מזכירה אף היא את הפיליפינים.

הגברת אקינו גילתה במהרה, שעליה להיאבק לא רק עם הגנראלים הימניים, אלא גם עם כוחות שמאליים המחבלים בדמוקרטיה החדשה. המדינה היחידה בעולם שבירכה את הנשיא מרכוס בנצחונו המזוייף היתה ברית־המועצות. הסובייטים גם עומדים מאחורי מלחמת „הצבא החדש העממי", שלוחם נגד אקינו וממשלתה, ובאופן ישיר מחזקים את הימין הקיצוני בפיליפינים.

מנהיגי האופוזיציה הקוריאנית יצטרכו אף הם להתמודד עם קיצוניים במחניהם. הקיצוניים אינם תורמים לדמוקרטיה הקוריאנית החדשה, אלא לאוייביה.

קוריאה של השנים האחרונות, מראות שגורים: סטודנטים מפגינים (צילומים: איי.פי)

„אהבה" של 100 אחוז

צפון־קוריאה מציגה את עצמה כמדינה סוציאליסטית דמוקרטית, מבוססת על שוויון מוחלט. קוריאנים כל־כך אוהבים את מנהיגם, קים איל סונג הקשיש, עד שבבחירות הוא קיבל 100% מהקולות. לעומת זאת — בבחירות בבריה"מ היה נהוג לרשום מספרים כמו 99.97%. אך לא בקוריאה הצפונית. שם הכל תומכים במנהיג האהוב.

במציאות התפתחה בצפון־קוריאה חברה שאינה שוויונית, אכזרית ועניה. פערים עצומים מאפיינים אותה, בכל [illegible]. עבודה, חינוך ואפילו טיפול רפואי, מחולקים לאזרחים נאמנים למשטר, ובעיקר לאלה הקרובים לצמרת „מפלגת הפועלים הקוריאנית" השולטת. ביטוי לכך נמצא בחנויות המיוחדות השמורות לפקידי המשטר והמפלגה, שבהן ניתן לקנות מוצרים שהאזרח הפשוט רק יכול לחלום עליהם.

מעריכים, שבצפון־קוריאה כ־100,000 איש כלואים במחנות עבודה, על פי הדגם הסטאליניסטי הטהור. עריקים דיווחו על הוצאות להורג רבות, וגם על עינויים. רק אנשי הצמרת הקומוניסטית נוסעים לחו"ל. אך גם נסיעות בתוך צפון־קוריאה מוגבלות ודורשות אישור מהמשטר. פועלים צריכים לעבוד במקרים רבים 12 עד 16 שעות ביממה, לעומת החוקה המגבילה את יום העבודה ל־8 שעות בלבד.

ביטוי לאכזריות — ואולי גם לאי־ספיות המשטר — נמצא בדיווחים שאסור לנכים, חוץ מנכי הצבא, להימצא בתוך עיר הבירה, פיונג'אנג.

בינתיים קים איל סונג, בן ה־76, מכין את בנו, קים צ'ונג איל, לרשת את הכתר. בבוא העת, 100% מהצפון־קוריאנים יצביעו עבורו, ויאהבו אותו כמו שהם אוהבים היום את אביו. לפני מאה שנה כתב מארקס, שבאסיה אין היסטוריה, ישנם רק שינויים דינאסטיים. בצפון קוריאה „המרקסיסטית", אפילו שינויים דינאסטיים אינם.

מתח בקו רוחב 38

זהו הקו המפריד בין דרום־קוריאה לצפון־קוריאה ■ מאז הסתיימה המלחמה בשביתת נשק ביולי 1953, קוריאה נותרה מחולקת. אך החלוקה אינה שווה

סיפור חלוקת קוריאה מתחיל בימים האחרונים של מלחמת העולם השנייה, כשסטאלין החליט להצטרף במלחמה נגד יפאן. כוחות סובייטים כבשו את החלק הצפוני של קוריאה בזמן שהאמריקנים כבשו את החלק הדרומי. ב־1948 הקומוניסטים בצפון הכריזו על הקמת „רפובליקה עממית דמוקרטית", ובדרום פורסמה חוקה ונערכו בחירות. ב־1950 החיילים הסובייטים והאמריקנים הוצאו, ומיד לאחר מכן תקפו הצפון־קוריאנים במלחמת בזק את הדרום.

תוך זמן קצר, איחוד שתי הקוריאות היה לעובדה. כבר ב־15 בספטמבר 1950 כל הארץ, חוץ מהאיזור ליד העיר הדרום־מזרחית, פוסאן, היתה בידי הקומוניסטים. נציגי ארה"ב הצליחו לשכנע את האו"ם להתערב (באותה שעה, ברית־המועצות החרימה את האו"ם), וכוחות אמריקניים ובעלי בריתם, נחתו באינצ'ון (על הגבול בין הדרום והצפון) והתחילו לדחוף את הצפון־קוריאנים צפונה, לכיוון סין. כשכוחות האו"ם הגיעו לנהר היאלו, על גבול סין, באוקטובר 1950, הסינים התערבו באופן מסיבי. המלחמה הסתיימה בשביתת נשק ב־27 ביולי 1953 וקוריאה נשארת מחולקת עד היום הזה.

מתח רב שורר על קו הרוחב ה־38, קו המפריד בין שתי הקוריאות. קרוב ל־40,000 חיילים אמריקניים עדיין נמצאים בדרום, ומעריכים שבצפון כ־25 אחוז מהמוצר הלאומי הכולל מוקדש לביטחון. מדי שנה מדווחים שני הצדדים על תקריות בגבול, נסיונות חדירה של יחידות קומנדו צפוניות, ופעולות טרור ברחבי העולם שמאחוריהן עומדים, לפי טענת דרום־קוריאה, הצפון־קוריאנים.

החלוקה אינה שווה. שני שליש מ־60,000,000 הקוריאנים גרים בדרום, שהוא קטן בהרבה מהשטח שבידי הקומוניסטים. יותר מ־85 אחוז מהמוצר הלאומי הכולל בידי הדרום. שלושת רבעי הרופאים בקוריאה נמצאים בדרום, ורק כ־6,000 בצפון. הדרום עשיר, חצי־דמוקרטי, ברמה טכנולוגית ותרבותית גבוהה. הצפון עני, טוטליטרי, הדורך במקום מבחינה תרבותית וטכנולוגית. בשל כך, חלוקת הקוריאות נראית יותר ויותר עובדה בלתי הפיכה, כל עוד שבשני צידי קו שביתת הנשק קיימים זו ליד זה, שתי חברות כה שונות, ושני משטרים כה שונים.

השיר לא תם, הוא רק מתחיל

סיעת המערך בהסתדרות המורים במרקחה: בודקים קובלנות על אי־סדרים בהרכבת מוסדותיה ושוקלים פנייה לבית־דין של מפלגת העבודה. אלו רק חלק מן הפעולות הננקטות נגד מי שהינו יו"ר הסתדרות המורים, יצחק ולבר

„סערה בכוס מים", כך הגדיר מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, את המשבר, הזוטר המוקד את „סיעת העבודה" בתוך המערך. כלפי חוץ מפגין יצחק ולבר ביטחון עצמי בלתי מסוייג. הוא מתגאה, בצדק, ברוב המאסיבי, שבו זכתה סיעת המערך ושלוחותיה בבחירות האחרונות, במארס, למוסדות הסתדרות המורים. אפילו בירושלים הימנית והדתית בחלקה הגדול, זכה המערך בשני שלישים מן הקולות.

אלא שכלפי מפלגתו מפגין יצחק ולבר „עצמאות", שמקורה בחששותיו מפני ביקורת.

יצחק ולבר ביטחון עצמי בלתי־מסוייג

כך, למשל, סירב תחילה להיפגש עם בודקת יחידה שמינה ח"כ ברעם, מאשה לובלסקי. מאוחר יותר התרצה, והסכים שהיא תבוא אליו, לא לפני שתצהיר, כי לא המפלגה תנהל את הסתדרות המורים. בראש חוצות הפר הוחלטה של יו"ר המוסד לביקורת ב„עבודה", עוה"ד קמחי, אשר אסר עליו להדיח את רמי זילברשטיין, יו"ר אגף הארגון.

מהן הסיבות למשבר האמיתי העובר עתה על „העבודה" בהסתדרות המורים? לפני כשנה נפגשו חברי צמרת הסתדרות המורים, גילה רם, בני כצנלסון, יצחק ירון, רמי זילברשטיין דליה איציק, שלום פרי ואחרים, והחליטו לקיים הצבעה חשאית לתפקיד המזכ"ל הבא של הסתדרות המורים. יצחק ולבר, שסיים תקופת כהונה אחת, חשש שחבריו יעשו לו מה שהוא עשה לפני ארבע שנים למזכ"ל הקודם, אמנון אברמסון. תחילה הודיע ולבר שהוא אינו מציג את מועמדותו.

חבריו של ולבר בצמרת הסתדרות המורים טענו באוזני, שקשה יהיה להם להידבר איתו. שהוא חסר סבלנות וסובלנות, ושהוא פוגע בזכויות קבוצות שונות בתוך הסתדרות המורים, ובמיוחד בזכויות המורים היסודיים, שהם רוב מניינה ובניינה של הסתדרות זאת. כמה ימים לאחר שהודיע ולבר כי לא ירוץ לבחירות, הוא חזר בו ונכנס למו"מ עם חבריו בצמרת, לקראת חלוקת הכיסאות אחרי הבחירות במארס השנה.

בפורום הפנימי של „העבודה" בקרב המורים הושג הסכם, הנקרא על שם מנסחו, יצחק ירון, ראש עיריית גבעתיים ויו"ר ועדת החינוך של מפלגת „העבודה". הסכם ירון מבטיח את בחירתם של ולבר כמזכ"ל, גילה רם כמישנה, ודליה איציק כסגנית יחידה מטעם המערך. כן נקבעה חלוקת תפקידים נוספת. יצחק ולבר אינו מכחיש דבר קיומו של ההסכם, ואולם הוא אומר ההסכם בלתי חתום.

ולבר צודק. כאשר עלתה בצמרת „העבודה" בהסתדרות המורים שאלת החתימה, התנגד ולבר: שמות הנוכחים כאן היא הערובה להגשמת ההסכם, אמר, ב־1.7.87 בבית ברל, כאשר הושג ההסכם.

ואולם, לאחר ההצלחה המוחצת של המערך בבחירות, במארס התחיל יצחק ולבר לעשות את חשבון עם אלה שביקשו להדיחו. תחילה הדיח את רמי זילברשטיין, שנבחר לתפקיד ראש האגף לארגון ואת סגניתו, נעמי נוה, במקביל דאג לכך שסניף ירושלים, המתייצב האיש אחד מאחורי מלכתו המוכתרת, דליה איציק, ינוטרל מהשפעה במוסדות הסתדרות המורים. פעילים מרכזיים של סניף גדול זה המהווה בעשרה אחוזים מכלל חברי הסתדרות המורים, לא נכללו במרכז ובהנהלה. בני כצנלסון איש התק"ם, לא נבחר כיו"ר המחלקה לקשרי חוץ. יצחק ירון לא נבחר כראש הסתדרות המורים היהודית העולמית שעוד לא הוחל בהקמתה. ולבר בודק כיצד יוכל להדיח את דליה איציק מתפקידה כיו"ר ארגון המורים היסודיים. יו"ר התא הארצי של המורים במפלגת העבודה, שלום פרי, הועמד בצל.

במאבקו של ולבר ישנן שתי נקודות תורפה: א) מעמדו בתוך מפלגת „העבודה" איננו חזק, וגם לא בתוך משרד החינוך. אישי אמרת במשרד אינם רואים בו יריב שכדאי להתחשב בו, כשם שהם רואים ביו"ר ארגון המורים העל־יסודיים, שושנה בייר. ב) פגיעתו בארגון המורים יסודיים מערערת את מעמדו לטווח ארוך, משום שכל סכסוך עם ארגון זה, המהווה כמחצית מכלל הסתדרות המורים, יחליש את מעמד הסתדרות המורים מבית ומחוץ, ויגרום לנשירת פעילים.

בימים הקרובים תשלים מאשה לובלסקי את בדיקת המשבר מקרב המורים ותגיש את מסקנותיה למזכ"ל מפלגתה, חה"כ עוזי ברעם. בינתיים בודק יו"ר המוסד לביקורת של העבודה חיים קמחי, קובלנות שהגיעו אליו על אי־סדרים בהרכבת מוסדות הסתדרות המורים. יריביו של ולבר שוקלים גם פנייה לבית־הדין של מפלגת העבודה, ואילו בהסתדרות עלה הרעיון שיש להכותו על־ידי צירוף ארגון העל־יסודיים להסתדרות הכללית. באחת המגירות כבר נמצא דו"ח מבקר ההסתדרות על מה שמתרחש בהסתדרות המורים. באחת: השיר לא תם, הוא רק מתחיל.

שיני בנים תקהנה

„הדבר התחיל עם השמעת גזר־הדין. פשוט נפלתי. לא ידעתי מה לעשות. הלכתי למנהל ביה"ס בו לומד הבכור. חבריו של הבן אינם מסוגלים להבין כי הוא איננו אשם. המנהל האזין ואמר בנימוס, כי אין לו תקציב". דבריה של אשת אסיר

מורים נוטים להתייחס בעוינות ובקוצר רוח כלפי ילדיהם של אסירים. לעומת זאת, הם מגלים יחס חם ואוהד כלפי „היתומים והטובים" מן הבתים המבוססים. ואולם, הדרכה למורים יכולה לשנות מן הקצה אל הקצה את יחסם לילדי האסירים.

יעקב סרן, מנהל המורשה להכשרת עובדים סוציאליים בנתניה, הרצה בשבוע שעבר לפני עובדים סוציאליים, ביום עיון שנערך במלון האס מטעם רשות לשיקום האסיר במשרד העבודה והרווחה.

מספר יעקב סרן מעשה שאירע באשת אסיר: „כאשר זכתה אותה אם לראות את בנה שב מבית־הספר וחיוך נבוך על פניו היה זה רגע גדול, אבל לרגע זה קדמו רגעים קשים רבים. הדבר התחיל עם השמעת גזר־הדין. פשוט נפלתי אמרה האם. לא ידעתי מה לעשות. אחרי שהתאוששתי, התחלתי לשאול את עצמי מי יפרנס את הילדים. מה אגיד להם. מי ישלם לעורך־הדין, מה יגידו חברי לעבודה. נכנסתי הביתה ולא עניתי לטלפונים ארבעה ימים. בעלי ביקש שאבוא לבקרו בכלא עם הילדים. נסעתי חצי יום, עמדנו בתור, בדוחק נורא, כדי להיכנס. כאשר נכנסנו, סוף־סוף, לא הצלחנו ליצור מגע אנושי, בגלל הרעש.

סובל מסיוטי לילה

„הלכתי למנהל בית־הספר בו לומד הבכור בן 11. ביקשתי עזרה. סיפרתי לו שהילד סובל מסיוטי לילה. חבריו של הבן אינם מסוגלים להבין כי הוא איננו אשם. המנהל האזין ואמר בנימוס, כי אין לו תקציב. הוא השאיר אותי בתורה, בוכייה, והלך למקום אחר".

כאשר אביו של הילד נאסר מתרחקים ממנו הילדים. הוא נשאר בודד דווקא בזמן שהוא זקוק לעזרה. לעתים נוטשת המשפחה המורחבת את האם לגורלה. הילד מתחיל לגלות תוקפנות כלפי חבריו, כדי להשיג תשומת־לב מן המורה ואילו החברה מעמיקה את יחסה השלילי אליו ומדביקה לו תווית של קלון: אבא שלך עבריין, ולך אתה „שווה פחות".

בישראל חיים עתה כ־1,800 ילדי אסירים. הוא מספר יציב פחות או יותר, משום שבמקום אסיר שיוצא נכנס עבריין אחר וחוזר חלילה. ילדי האסירים עונים על הציפיות של סביבתם, והם נכנסים למעגל שבו הציפיות מגשימות את עצמן. אחר־כך אומרת המורה לחברותיה בחדר המורים: התפוח אינו נופל רחוק מן העץ, והעץ, כלומר האב, הוא רקוב. הילד זקוק לתשומת לב של האם, אך גם היא נתונה במצוקה נוראה. האם משדרת לילדיה, כי אביהם איננו טוב, ובגללו באה עליהם כל הרעה.

הילדים הורסים את הכיתה

ילדי אסירים הם פחות גבריים משום שחסרה להם דמות גברית להזדהות, או שדמות זאת נתפסת בעיניהם כשלילית. מטעם זה הם מנסים להיראות גבריים מאוד. לעתים תכופות עסוקים אותם ילדים בהכחשה מתמידה של מאסר האב ולכן ראשם אינו פנוי ללימודים.

בדרך־כלל מתייחסים המורים לבעיות ההתנהגות הקונקרטיות של ילדי האסירים, ולא לסיבותיה: „הילדים הורסים לנו את הכיתה" מתלוננים מורים אבל כאשר אותם מורים נהנים מהתערבות של עובד סוציאלי, יועצת, או פסיכולוגית, משנים המורים את יחסם, הם לומדים כיצד להתערב ולסייע.

יש למסור את דרכי ההתערבות כדי למנוע הידרדרות ילדי האסירים, סבור יעקב סרן. לדעתי צריכות הרשויות המקומיות להקים צוות בין־מקצועי, אשר יתערב מיד כאשר תגיע הודעת טלקס מבית־הסוהר, שהאיש נשפט והוא החל לרצות את עונשו. בצוות זה צריכים להיות שלושה: איש השירות הפסיכולוגי ייעוצי (שפ"י), עובד סוציאלי של העירייה ומתנדב שילווה את המשפחה. תפקידו של הצוות לטיפול במשפחת האסיר צריך להיות כלכלי, חברתי, ותינוכי. חברי הצוות יאבחנו את יכולת התמיכה של המשפחה המורחבת, ויכינו תוכנית לסייע למורה בבית־הספר. ילד שלא יקבל טיפול מתקבל על הדעת יהיה בעתיד ראש משפחה רב־בעייתית, שתמשיך להיות נטל על האוצר. אי־טיפול יהפוך את העבריינות במשפחת האסיר לרב־דורית.

מנהל הרשות לשיקום האסיר, אברהם הופמן, מאמין, כי ילדי האסירים הם המנוף לשיקום האבות. השנה נמצאו שלושים מתנדבים, מירושלים ובאר־שבע, אשר מסייעים לילדי אסירים בלימודים, ומעניקים להם תמיכה רגשית. סטודנטים אלה נהנים מהדרכה מקצועית והם מכינים את הילדים לקראת ביקורם בכלא, מלווים אותם, ומכינים אותם לקראת חופשות האב מן הכלא. במסגרת הפרוייקט לטיפול במשפחת האסיר הוקמו גם קבוצות מפגש לנשות אסירים. בקבוצות אלה לומדות הנשים כיצד לקיים קשר עם רשויות השלטון. שותפים לפרוייקט חלוצי זה: המוסד לביטוח לאומי, אוניברסיטאות ירושלים ובאר־שבע, לשכות השירותים החברתיים בשתי הערים ושירות בתי־הסוהר.

יצחק שור

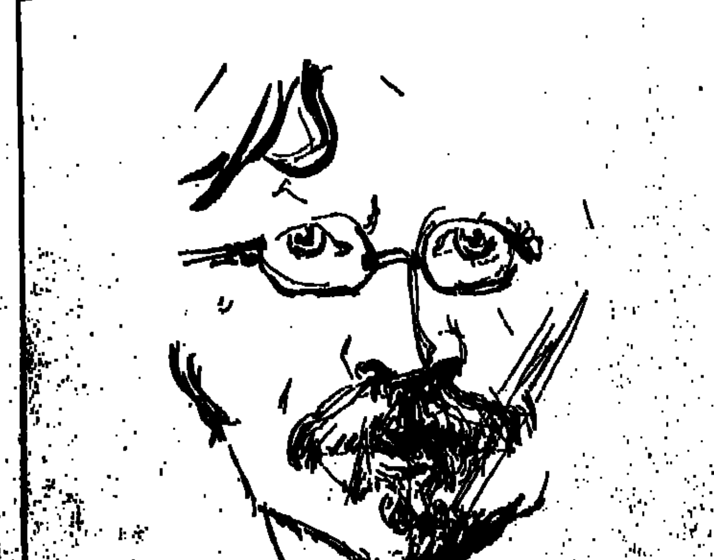

יום־טוב שהופרה שמחתו

ספרית פועלים

עלילה דרמטית ומתרחקת מפסיכולוגיזציה

שלום עליכם, ילדים

שלום עליכם, יום טוב שהופרה שמחתו. מיידיש: אריה אהרוני. ספריית פועלים 1988, כ"ה סיפורים ב־345 עמודים

שם הספר, „יום טוב שהופרה שמחתו" מרמז על הלך הרוח, העובר כחוט השני בסיפורים לילדים ולבני נוער, שחיבר שלום עליכם בראשית המאה. כמה מהם נלמדים בבתי הספר היסוד ובחטיבות הביניים, אך גם האחרים נקראים בשקיקה. כך שלפנינו מרוכזים רוב הסיפורים, אשר הופיעו בכרכים השמיני והתשיעי של תרגום ברקוביץ. מבחינה מסויימת כבר „עברי" אהרוני את ברקוביץ. האחרון פרסם עד כה את הכרך הי"8 לעומת 15 שפרסם הראשון.

ההבדל בין שני התרגומים הוא איכותי, הן מבחינה סגנונית והן מבחינה תוכנית. מבחינה סגנונית נחלץ אהרוני מן החיבוק המסרס של העברית השבתית והמגוהצת של לשון ברקוביץ. אהרוני לא תרגם את הסיפורים ללשון תקנית, ואף לא לעגת דיבור ישראלית עכשווית, משום שזו אינה הולמת את אקלימם הרוחני של הגיבורים. כדי להעניק לקורא תחושה שאין מדובר באירועים שהתרחשו זה מקרוב, אלא כמה שאירע בראשית המאה, מרבה אהרוני להשתמש באידישיזמים, שנתאזרחו בעברית, פחות או יותר, כמו נעבעך (מסכן), שייגיץ (גוי צעיר, פרוע לשמצה), ופעקלאך (חבילות).

הצד האימתני של החיים

עם כל חשיבותו של ההיבט הלשוני, הרי שאהרוני אינו מסתפק בו. חלק ניכר מן הסיפורים מבליט את הצד האימתני של החיים. המתרגם אינו מרכך אף ביטוי. שלום עליכם בתרגומו של אהרוני הוא סופר עצוב, שהקומדיה שלו טומנת בחובה את הטרגדיה, ללא ריכוך הסנטימנטלי של תרגום ברקוביץ.

הגלות, העוני המנוול, ואופיים של הגיבורים מדהירים אותם אל הקטסטרופה: „הדגל" נשרף. „השעון" מתרסק. הסוס „מתושלח" נרצח בידי ילדים. „נפש", מתה. הרבי „האולר" הוא סדיסט. אפרים קלוץ ב„כינור" הוא אוכל קורצא, ואילו „הבלבתים" ב„האתרוג" „מעמידים פנים ארוקות ומפזילים מבט הצירה, מתחכמים לתפוס מקום ראוי לשמו קרוב ליושבי כותל המזרח בבית־הכנסת". את הקטע הזה השמיט ברקוביץ, משום שהשומר מציג בו יהודים מכורים, שאין ליבם לתפילה.

קונפליקט בין הילד למבוגר

סיפורי שלום עליכם לילדים מתארים אמנם הוויות חיים שעברה ובטלה מן העולם, ואולם החומרים הפסיכולוגיים, שמהם בנה את סיפוריו, עונים לצרכיהם של ילדים מכל העמים. עובדה: סיפוריו וכתביו תורגמו אפילו לסינית וליפאנית.

במרכזם של סיפורים רבים ניצב הקונפליקט בין הילד למבוגר. הרבי, הוא המורה הסמכותי, כמו גם האב הקשוח, אינם מבינים לנפש הילד. הם מנסים לכפות עליו נורמות זרות לגילו ולחיוניותו. נורמות אלה הן, לעתים תכופות, נורמות לא צודקות ולא אנושיות. הסיפור „נפש" מהווה קריאת תיגר כנגד אמה של הילד הכה. האם „שנאה אותה כעכביש" וחירפה את בעלה בקללות נמרצות כל אימת שהתעכב ליד „היצור הזה". בסיפורו „בני זוג" מתאר הסופר את החיים הכרותים מנקודת מבטם של שני תרנגולי הודו, הוא והיא, „שנכפתו בחצות הלילה, הוצאו לשוק ונמכרו לפראים, שפטמו אותן חודש כסדר במעדני מלך, מיום לפני הפסח שחטון כצאן".

כמיהה למשאת נפש

עלילתו המסוגננת של הסיפור הקצר לילדים, נוסח שלום עליכם, היא עלילה המתמקדת בנושא אחד בלבד: כמיהה למשאת־נפש, שכמעט התממשה, וסופה שנתגלגלה למפח־נפש. העלילה היא תמיד דרמטית, ומתרחקת מפסיכולוגיזציה. הדמויות מתוארות בקווים ברורים, חדים, וכמעט בלתי משתנים לכל אורך הסיפור. משתנה הסיטואציה, אך אופי הדיבורים הוא יציב.

לצד סיפורים שבהם מתרחשת דרמה בין הילד למבוגר הכפייתי מצויים בספר סיפורים שבמרכזם עומדים יחסי הילדים בתוך קבוצת הגיל, כמו „ל"ג בעומר". בכמה מן הסיפורים מתוארים היחסים המעמדיים בין ילדי עשירים לעניים. המספר, מנקודת מבטו האוטוביוגרפית, כביכול, הוא תמיד בן־עניים, ואפילו בעלי החיים: הסוס, הכלב והתרנגולים הם, בדומה לאנשים, בני עניים. חרף עצבונם של חיי הילד היהודי במזרח אירופה בראשית המאה, הרי שאצל גיבורי שלום עליכם היסוד של „היית בהם" הוא אורגני לאישיותם ולחוויותיהם. יסוד זה הוא אופטימי, ואין הוא מתערער תחת המהלומות הניחתות על הילדים. בכך עונה הסופר על הצורך של הילדים, בכל הזמנים, ל„סוף טוב". תרגומו החדש של אריה אהרוני מקרב את הקוראים למקור האידישי, הגרוטסקי והמצליח של סיפורי שלום עליכם. מומלץ לילדים מגיל עשר, לבני נוער ולמבוגרים.

דורית גפן

כסא טוב באמצע

גרנות: לא היה לי ריב עם חזן

הצעד המפתיע וחקצת בלתי שיגרתי בפוליטיקה הישראלית שעשה אלעזר גרנות, כאשר הודיע בריכוז מפ"ם, כי אין בכוונתו „לרוץ" לכנסת הי"12, זכה לתגובות מעורבות. מצד אחד היו שהבליטו את המחווה האישי, דווקא בימים אלה ממש, שח"כים מכל המפלגות עושים כל מאמץ לשמור על תוארם לקדנציה נוספת. אבל היו גם כאלה אשר החלו בסיפורי רכילות, ממקורות בלתי מזוהים, כאילו גרנות נאלץ למעשה להודיע את אשר הודיע, וכי הופעל עליו לחץ, בין היתר של חזן, אמרי רון וחנן ארז. בין הסיבות הזכירו את „האיזונים", שמבקשים לשמור במפ"ם, בין ימין ושמאל, בין אלה שעדיין מחזרים אחרי האופציה של מפלגת העבודה, לבין אלה שמדברים על אופציה שמאלית.

את כל השמועות הללו מגדיר גרנות כ„לשון הרע". לדבריו, חזן קרא לו עוד לפני ועידת מפ"ם, על דעת עצמו, והודיע לו, כי הוא תומך בבחירתו מחדש כמזכ"ל המפלגה, והצבתו בראש הרשימה לכנסת. „לא היה לי שום ריב עם חזן או אמרי רון או חנן ארז. הכל פשוט שקר".

אמרי רון, שנשאל על כך השיב בקיצור: „אני לא יודע על שום לחץ".

על הסיבות להחלטתו מסביר גרנות: רציתי להסיר את הפקק שחוסם את הדרך לכנסת לאנשים צעירים ומוכשרים. אנחנו סיעה קטנה, ואנשים גם כאלה בעלי יצר פוליטי, מתייאשים. רבים מהם פנו לתחומים שונים וחשובים, אך התחום הפוליטי התרושש מטובי האנשים.

לגרנות, כמזכ"ל על פי הנוהג במפ"ם, היתה פרורגטיבה לעמוד בראש הרשימה גם לכנסת הי"12. יותר מזה, יאיר צבן אמר לו, והתבטא גם בפומבי, כי אינו מתכוון להתמודד על המקום הראשון.

(צילום: עוזי קרן)

אלעזר גרנות ● „לשון הרע"

אבל לדברי גרנות הוא רצה לתת פתח לחברי קיבוץ אחרים, ואכן ידוע לו כבר על כמה אנשים בולטים, שמתכוונים ככל הנראה „לרוץ". כמי שעבר את כל השלבים במפלגה, ממזכיר הדור הצעיר, מזכיר ארגוני ומזכיר מדיני, חבר כנסת ומזכ"ל הוא רוצה עתה להקדיש את מלוא הזמן לבניינה של מפ"ם, כדי להפוך אותה למפלגה מודרנית ורעננה לקראת העשור הבא.

גרנות אינו מעלים גם את העובדה, כי בין שיקוליו היתה הידיעה, שיש צפיה להצבת איש עירוני בראש הרשימה. אף שהדבר טרם הוכרע, הוא אומר, אפשר לדבר על יאיר צבן, אשר „מכולנו הוא בעל כוח המשיכה הגדול ביותר".

גרנות מדבר בטון אופטימי ומאושש: „יש בידי עדות, שהציפיה לרווח אלקטוראלי מהצעד הזה התמלאה", הוא אומר מבלי לפרט.

על קולות שונים שנשמעים בקיבוץ הארצי הוא אומר: „אחד האנשים שבוחשים הוא רן חכים. הוא כבר קבר אותנו לפני כמה חודשים. אני שמח שחזרנו להיות אצלו בין החיים. בכלל, אני מציע לחברי בקיבוץ הארצי, שביקרו אותנו, וחזרו עתה לפעילות, שיתרכזו בתיקון הנזק החמור שגרמו למפ"ם, כאשר הספידו אותה, קבעו שהיא מתה, ושהיא לא תעבור את אחוז החסימה.

על השאלה לגבי אלה שהדבר שמטריד אותם יותר מכל הוא „האיזונים" בייצוג של מפ"ם, הוא אומר: המשימה הראשונה שעומדת היום בפני מפ"ם זה להציג לבוחר רשימה של אנשים מוכשרים, שיעוררו את אמונו לבחור בהם, ושיוכלו לקיים סיעה פונקציונלית ומשתפת פעולה בכנסת הי"12. כשפיניתי את מקומי אמרתי, שאני עושה זאת למען רעננות וגיוונה של המפלגה. אני מצפה, שהמרכז יגלה אחריות מספקת בהרכבת הרשימה, ויתן ביטוי להרכב הסקטוריאלי והפוליטי של המפלגה. אך הוא מדגיש: הפרימט הראשון להרכב הרשימה הוא הייצוג הטוב ביותר.

בעניין זה מסתבר אין לו למשל חילוקי דעות עם אמרי רון, שאומר: „אנחנו צריכים להרכיב לבחירות את הנבחרת הטובה ביותר, שתשיג את מירב הקולות. למפ"ם יש סיכוי טוב לקבל יותר ממה שכל משמיציה נבאו".

נראה, כי לא הכל היו מרוצים מהחלטתו של גרנות להעמיד עצמו דווקא עכשיו לבחירה מחודשת לקדנציה של ארבע שנים. היו שטענו, כי הוועידה האחרונה החליטה על כינוס „ועידה בוחרת" לאחר הבחירות, ובשביל מה היה צריך עתה להקדים את המאוחר. גם אלה שלא ראו בבחירת המזכ"ל עכשיו עיתוי טוב, מעריכים, שלגרנות היו סיכויים טובים מאוד להיבחר גם אחרי הבחירות לכנסת כמזכ"ל.

לגרנות יש הסבר משלו לתביעה שלו להיבחר מחדש: „עד היום היה מקור הסמכות של המזכ"ל גם חברותו בכנסת, אבל אני כיהנתי בכנסת שתי קדנציות, ויכול להרשות לעצמי להיות מזכ"ל גם ללא חברות בכנסת. ויתרתי על מקומי ואני צריך, כך אני מרגיש, לקבל מהמפלגה ביטוי מיוחד של חיזוק ואישרור סמכותו של המזכ"ל, כמי שמנהל ומייצג את המפלגה. זה דרוש למפלגה לא פחות מאשר למזכ"ל".

טובת המדינה או טובת המפלגות הגדולות

המאבק לשינוי שיטת הבחירות לא התחילה עם פרופ' אוריאל רייכמן, האיש העומד מאחורי ההתארגנות הציבורית למען החוקה. רבים לפניו רשמו „זכויות יוצרים", ואף הניפו את הדגל הזה (אם כי לא בדיוק באותו דגם) גם במצעי המפלגות שלהם. אבל היום פרופ' רייכמן הוא אחד האנשים המזוהים בציבור עם המאבק המחודש, שהדיו מגיעים גם לכנסת.

בין המתנגדים החריפים שלו היא מפ"ם, שחבריה תקפו את ההצעה ולא חסכו כמה מילים קשות, גם על האיש שמאחוריה.

אומר פרופ' רייכמן: „אני מצר על העימות ביני לבין מפ"ם, שלבש לדעתי צורה לא יפה בעקבות ההתבטאויות של גדי יציב. יש חילוקי דעות בין מפ"ם ובינינו בנושא שיטת הבחירות. אך יש נקודות זהות בנושא זכויות האדם. אפשר להתווכח, ואפשר לשתף פעולה לאורך דרך מסויימת, אבל מה שלא נכון לדעתי, זה להשתמש נגדנו בדמגוגיה".

פרופ' רייכמן טוען, כי בניגוד לביקורת, השיטה שהוא מציע מאגרת בתוכה את השיטה היחסית. „השיטה שלנו היא שיטה יחסית במאת האחוזים, אלא שחמישים אחוז נבחרים באופן אישי. יש כאן לכאורה סתירה, אך למעשה לא. בשיטה המוצעת בוחרים בשני פתקים. באחד עבור מועמד האיזור, ובאחר עבור המפלגה. הפתק הקובע הוא השני (של המפלגה). כל מפלגה תקבל את מלוא הייצוג המגיע לה, בהתאם לסך־הכל הקולות שקיבלה בכל האזורים, ולכבר שעברה 2.5%. הפתק הראשון קובע רק מי ייצג את אותה מפלגה בכנסת. כך למשל מפלגה שתקבל בבחירות הכלל־ארציות 10% — תקבל 12 מנדטים כמו היום. אלא שהפעם יבדקו כמה מנדטים אישיים קיבלה באזורים. אם למשל קיבלה שלושה, ייכנסו הללו לכנסת, ותשעה נוספים ייכנסו מהרשימה המרכזית של אותה מפלגה. גם מפלגה שלא זכתה באף מנדט אישי באזורים, אך עברה את אחוז החסימה (2.5%), תקבל שלושה מנדטים.

לדבריו, אין שום אפשרות לעוות את היחסיות, והטענה, כי היא באה לתת יתרון למפלגה גדולה, ולהכות בקטנות אינה רלבנטית לשיטה הזאת. הוא גם דוחה את החשש מפני התעוורות אזורים, שתכתיב מראש את התוצאות, שכן השיטה היחסית צוברת את הקולות שקיבלה המפלגה בכל הארץ. לדבריו, אין טענת צבן, שבשיטה שלו לא יהיו מיוצגים שסעים אתניים ואידיאולוגים נכונה. רייכמן מדגיש בנקודה זאת: „אני מסכים בהחלט שתהיה זאת טעות חמורה לדחוק לשוליים שסעים אתניים ואידיאולוגיים. כנסת שלא תייצג ערבים, חרדים, ימין קיצוני ושמאל קיצוני, הדבר עלול לגרום לכך, שהם יידחקו לפעילות חוץ פרלמנטרית, שהיא מסוכנת ביותר במציאות הנוכחית בישראל.

מהשיחה עמו אפשר להתרשם, כי הביקורת של מפ"ם עשתה לו משהו. הוא חוזר על כך מדי פעם — ביתר עוקצנות: „הוויכוח האמיתי בין מפ"ם ובינינו הוא לגבי 2.5% החסימה. מה שמטריד את מפ"ם הוא שקיים חשש, שהיא תיעלם אם יהיה אחוז חסימה כזה. לדעתי, הוא מוסיף, מדינת ישראל לא יכולה להתפאר עם 15 מפלגות, ולא כל רסיס אידיאולוגי זכאי לייצוג בכנסת. הדבר מכביד בצורה משמעותית על תיפקוד המערכת ומקשה ביותר על הקמת קואליציות. זה ויוצר מצב, שאפילו חבר כנסת בודד יכול לסחוט את מדינת ישראל. מה צריך לעמוד נגד עינינו: טובת המדינה או טובת מפ"ם?

המאבק על הגדלת אחוז החסימה אינו חדש ואינו המצאה שלו — אני מזכירה לפרופ' רייכמן, והוא נמשך כל הזמן. גם „הגאולה" כביכול, למערכת הפוליטית, שמובטחת משיטתו, מפוקפקת למדי. כבר היום בוחרים במפלגת העבודה מועמדים במחוזות. אז מה כמה מאות של עסקנים מקומיים יחליטו מי המועמד של מפלגתם. כמה עולה שיקול הדעת שלהם מזה של גוף מפלגתי כמו המרכז?

והקשר לבוחר? גם זאת פיקציה. במיוחד כאשר מדובר במועמדים של מפלגות, הנתונים למשמעת סיעתית בכנסת. ומה מפריע לח"כ מתל־אביב להיות לוביסט לעניין הנגב או הגליל או לכל נושא אזורי אחר? והאגדה על יציבות הקואליציה, שתהיה נטולת לחצים ממפלגות קטנות? עד 84' אפשר היה אולי להשתמש בטיעון הזה, אבל מאז הקואליציה בין שתי המפלגות הגדולות הסתבכה, כי גם כאשר יכלו להשתחרר מלחצים וסחיטות לא ויתרו על התענוג הזה.

אם לקבל את שיטתו של רייכמן, שמפלגות קטנות יצטרפו לגדולות, הרי אותו פיצול, שנגדו הוא יוצא, ימשיך להתקיים, אלא רק בתוך המפלגות, שגם היום יש בתוכן התאגדויות של גופים וזרמים שונים. קשה שלא לחשוב, כי יש כאן בעיקר שמירת אינטרסים של המפלגות הגדולות, בשם טובת המדינה.

אלי בן מנחם ● רק לא קישוט

ובשכונות כבר הייתם?

לא במקרה החליטה מפלגת העבודה לשריין בבחירות המוקדמות במרכז המפלגה „משבצת" למועמד מהשכונות העירוניות. לא מצ. תל־אביב, רחביה, או מרכז הכרמל בחיפה, (אלה מיוצגות גם ללא שריון) אלא מכפר שלם, בדרום תל־אביב או הקטמונים בירושלים או רמת־אליהו.

לא במקרה, כי ל„עבודה" יש בעיה בקרב האוכלוסיות העירוניות הללו. אמנם בשנים האחרונות פעיליה עושים עבודה בשטח, בעיקר פעילים מהשכונות עצמן, אך מי שמכיר היום את האוכלוסיה במקומות אלה יודע, כי אנשים אלה שבעים מהבטחות והצהרות. הם רוצים ייצוג. ואכן, בשנים האחרונות אפשר למצוא במוסדות מפלגת העבודה, במרכז ובלשכה, נציגים אותנטיים של השכונות הללו.

האם תצעד מפלגת העבודה עוד צעד אחד קדימה ותכניס את נציג השכונות גם לכנסת? אין ספק כי מהלך כזה יוסיף לה אמינות, ויקל עליה את המאבק הקשה הצפוי לה בשכונות בחודשים הקרובים.

אלי בן מנחם, מכפר שלם בתל־אביב, קיבל אומנם „משבצת", אך הוא נבחר במוקדמות, ונכנס לרשימה בזכות קולות שקיבל. לא היה צורך להפעיל את השריון. איש מבין הנבחרים לא „הועף" הוצנח, כדי להכניס אותו לרשימה. בן מנחם, שחבריו בשכונה ומהשכונות הסמוכות, כבר חגגו את כניסתו לכנסת („בעיניהם אני כבר נבחרתי. הם לא תופסים כל כך את השלבים השונים של הבחירות"), מוכר גם מפעילותו ב־13 הוועדים. רבים חושבים שהוא תימני (הוא קיבל ברכות חמות מוועד יוצאי תימן ועדן), אך האמת שקשה להגדיר את מוצאו, אם זה בכלל חשוב. אביו נולד בפרס, אמו נולדה באפגניסטאן, והוא עצמו נולד בהודו.

לאחר האכזבה הראשונה של מועמדי השכונות האחרים שנכשלו במוקדמות, החלו רבים להביע תמיכה בבן מנחם. כך עשה סעדיה מרציאנו („הפנתרים") שלא נבחר. כך עשו כמה מראשי „האוהלים", שחברם ימין סוויסה נכשל, וכך עשו רבים רבים מוועדי השכונות ברחבי הארץ. אלי בן מנחם אומר, כי הוא אינו יכול להתמודד עם הליכוד בשכונות. „אני יכול לפגוע בכבון הריכה שלהם". הוא מזכיר, כי שליש מכוחו של הליכוד בא מהשכונות הללו.

מעבר לאינטרס האישי שלו להיבחר, הוא חושש, וכך גם חבריו פעילי „העבודה" בשכונות, כי אם יסתבר שהפכו אותו לקישוט ברשימה, וידרגו אותו במקום לא ריאלי, יפעל הדבר כבומרנג על מפלגתו. יש בשכונות צפית גדולה. פרס הבטיח וגם עוזי ברעם. „אני עצמי אמרתי לפרס, כאשר הופיע אצלנו בשכונה, כי אם הכוונה לבחור נציג שכונות רק כסיכוב המוקדמות, עדיף לא להבטיח „דבר". חבריו מוסיפים, כי אי־בחירתו תהיה „מתנה לליכוד", שיוכל לבוא לשכונות ולטעון כלפי פעילי „העבודה", שעשו מהם צחוק.

אלי בן מנחם, איש שכונות ונציג עובדים (לשעבר באל־על) שמח מאוד שמפלגת העבודה רואה חשיבות במתן ייצוג לעיירות הפיתוח, אך הוא מזכיר, כי בשכונות העירוניות הבעייתיות, ישנם לא פחות מ־588,212 בוחרים. זהו מאגר אלקטוראלי, שאסור להפקירו בידי הליכוד. הוא מאמין, שבחירתו תקל על „העבודה" להגדיל את כוחה בקרב האלקטוראט החשוב הזה.

קליברים מספרים על פימה

לא בכל יום באים שני קליברים מעולי בריה"מ כמו פרופ' אלכסנדר לרנר וולאדימיר סלפאק לשבח אדם בפניו. הם עשו זאת אתמול, במסיבת עיתונאים, לטובת ידידם אפרים (פימה) פינקלבום, שמתמודד מטעם מחוז הנגב של מפלגת העבודה על מקום ריאלי ברשימתה לכנסת.

פרופ' לרנר, שדיבר על כשרונותיו היצירתיים ורבי ההמצאה של פינקלבום, טרח להדגיש, כי הוא כמובן, מעוניין שיהיה בכנסת ייצוג לעולי בריה"מ, אך העיקר בעיניו הוא שאיש כמו פימה, המסוגל לסייע בפתרון הבעיות הקשות של ישראל, יהיה בכנסת. הוא היה ממליץ עליו גם אילו היה מאתיופיה או כל מקום אחר.

אפרים (פימה) פינקלבום ● קודם כל נציג הנגב

ולאדימיר סלפאק סיפר על היכרותו עם פינקלבום כאשר היה עוד פעיל מרכזי בבריה"מ, ואת הסיוע הרב שנתן לעולים החדשים שבאו לכאן. סלפאק מודה, שאינו שייך לאף מפלגה, ועדיין הוא לומד את רזי הפוליטיקה הישראלית. „עד עכשיו לא הבנתי את ההבדלים בין המפלגות", הוא אומר בחיוך. הוא אמנם אינו מתחייב שיצביע ל„עבודה", אם פינקלבום ייבחר במקום ריאלי, אך הוא משוכנע, שרבים מעולי בריה"מ יצביעו למפלגה שיש לה נציג שלהם.

פימה פינקלבום מקדיש את עיקר דבריו לעלייה מבריה"מ ולבעיות הקליטה. הוא מאשים את האוצר שמעכב את התוכנית להגדלת הפנסיה של העולים, ומזהיר מפני מצוקת מקורות תעסוקה לא רק לעולים, אלא גם ליוצאי צבא וצעירים. הוא רואה עצמו קודם כל כנציג של הנגב, אשר בו נבחר. הצבתו במקום ריאלי עשויה להביא, לדבריו, בוחרים מהנגב להצביע עבור „העבודה", כשם שהיותו יוצא בריה"מ, תמשוך בוודאי חלק מהעולים הללו להצביע עבור „העבודה".

פינקלבום קיבל פעמיים את פרס קפלן על הישגיו בתעשיה (ממפעלי ים המלח), ובשנה שעברה נבחר על־ידי עיתונות הנגב ל„איש השנה בתעשיה". קשריו עם פרופ' לרנר אינם רק בתחום האישי. הוא מטפל בקידום הרעיון של „הלב המלאכותי" של פרופ' לרנר ובמימונו.

רשות הקורא

מה קורה בהסתדרות המורים

בתגובה לידיעה של יצחק שור מיום 7.6.88, על הנעשה בהסתדרות המורים, ברצוני להגיב כדלהלן:

כתבתו של יצחק שור היא מגמתית, מסולפת, חד־צדדית, עויינת ושלוחת רסן. לפי הכתבה, ברוך ששר בא לפגישה עם יצחק ולבר בכוונה תחילה להכפיש את המזכ"ל ואת מוסדות הסתדרות המורים, ולהטיל דופי בתוצאות הבחירות. לפגישה בין שור ליצחק ולבר יש שלושה עדים שיעידו על סילוף הדברים שנאמרו לכתב.

את הטרור והפחד כביכול, עליהם מספר שור, משליט אותו מיעוט המנסה לפגוע בתוצאות הדמוקרטיות של הבחירות להסתדרות המורים. למזכ"ל הסתדרות המורים ניתן רוב אבסולוטי בבחירות דמוקרטיות ותוצאותיהן פורסמו בכלי התקשורת. רוב אינו משליט טרור; רק מיעוט. הכל שהכתב, המתהדר בוותק רב, נפל הפעם לרשת המיעוט, שטוותה סילופים אותם פירסם יצחק שור בתרועה רבה, ללא שמץ אובייקטיביות וללא בדיקה מעמיקה ואמיתות. בפגישתו עם יצחק ולבר לאימות האשמות מסויימות שנמסרו לו ביקש הכתב לצאת לידי חובה ותו לא.

פנינה דוברת הסתדרות המורים

★

תחת הכותרת "אוירה של פחד וחשבון בהסתדרות המורים" כותב יצחק שור ("על המשמר", 7.6.88) דברים שאופן הצגתם המגמתית הטעה את הקוראים. כמי שהשתתף בשיחתו של יצחק שור עם המזכ"ל, וכמי שליווה מקרוב את ההתרחשויות הנדונות בהסתדרות המורים, אני מבקש להעיר, כי בעקבות פטוריו של יו"ר האגף לארגון בהסתדרות המורים קמה קבוצת חברים (כ־8 מתוך למעלה מ־100 חברים בסיעת המערך) ואיימה ב"פיצוץ" ישיבת מרכז המורים ובפילוג בהסתדרות המורים. כל זאת, תוך העובדה שזכות נתונה בידי המזכ"ל לקבוע מי הם מנהלי האגפים, שעימם הוא אמור לשתף פעולה במשך כהונה שלמה.

למורי מפ"ם בהסתדרות המורים לא היה חלק בהחלטותיהם של המזכ"ל ושל מורי מפלגת העבודה. אף־על־פי־כן, לאור האיום בפילוג הסתדרות המורים, ולנוכח השימוש באלימות מילולית שלוחת רסן, התייצבנו מאחורי מהלכיו יצחק ולבר — מתוך אמונה שזהו דבר הנכון לעשותו בשעה זו, מתוך נאמנות לעבודות ודאגה לדמותה ולשלמותה של הסתדרות המורים.

אמרתי דברים אלה ליצחק שור בבהירות יתרה, אך משום־מה לא נמצא להם מקום בכתבתו, כשם שלא נמצא בה מקום לדברים נוספים שהובהרו לו, בנוכחותי, ע"י יצחק ולבר.

בבחירות להסתדרות המורים זכו רשימות המערך בניצחון גדול בבולמם את עליית הימין. ניצחון זה מאויים עתה על־ידי פלגנים, שבגלל שיקולים זרים מרשים לעצמם את אשר לא הרשו לעצמם נציגים ממפלגות יריבות. צר לי שכתב "על המשמר", בגלל סיבות השמורות עימו, נתן ידו לכך.

יצחק אסא,
יו"ר סיעת מפ"ם בהס' המורים

יצחק שור מגיב:

מטרת הפגישה שקיימתי עם מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק ולבר, ביום 6.6.88, היתה לבדוק, לאמת, ולעמת גירסאות שהיו בידי בדבר המשבר החמור העובר עתה על חברי "העבודה" בתוך סיעת המערך. את העובדות החשובות מן התחקיר שערכתי פירסם "על המשמר" ביום ג' שעבר, 7.6.88, תחת הכותרת הקולעת "אווירה של פחד וחשבון בהסתדרות המורים".

במכתביהם לא הכחישו אסא ורפן אף אחת מן העובדות המובאות בידיעה. הם חילקו ציונים למהימנותי ופשפשו בכוונותי. העובדה שמספר יריביו של ולבר "הולך ופוחת", מעידה, שהתורים בתשובה גילו את האמת. מזכ"ל "העבודה" עוזי ברעם לא קנה את הסיפור. הוא מינה את מאשה לובלסקי כבודקת יחידה של הפרשה. במקביל נבדקת המחלוקת במוסד לביקורת של "העבודה". "על המשמר" נמצא, איפוא, בחברתו הטובה של עוזי ברעם, שגם הוא ביקש לבדוק.

מוזר הדבר, שיצחק ולבר, המכהן כמזכיר איגוד מקצועי, מדיח מהיום למחר עובד ותיק, רמי וילברשטיין, שנמצא ראוי, בידי ולבר עצמו, לכהן כרכז מטה הבחירות של המערך למוסדות הסתדרות המורים במרץ השנה.

ולבר הזמין חברת שמירה כדי למנוע כניסת חבריו למפלגה לישיבתה של סיעת המערך ב־31.5, בנימוק הפורמלי שאין הם חברים במרכז. הוא חשש מפני פלגנים המאיימים על שלימותה של הסתדרות המורים. כמורה ותיק צריך היה ולבר לבחון מהי סיבת אי־השקט ב"כיתתו". הסגנון, שגם אסא נתן לו יד, לייפות את כוחו של ולבר לדכא אופוזיציה מבית, מזכיר סגנון של משטרים מסויימים. אני תמה על כך שסיעות מפ"ם ור"צ נתנו ידם לסגנון זה.

אני מכיר אישית והיטב שניים מן האישים שחברת השמירה של ולבר מנעה כניסתם לסיעת המערך. אלה הם יו"ר המנהלים בירושלים, יהודה אקרלינג, ויו"ר המועצה הפדגוגית של מורי הבירה, אליהו סלע. אינני קונה את הרמזים "הרקיס" של אסא, לפיהם מדובר בבריונים מסוכנים, המאיימים בפלגנות על הסתדרות המורים.

אשמח להיווכח, שכל פרסומי בנושא זה אינם אלא עורבא פרח. אדרבא, יעמידו אותי ולבר ואסא במבחן ויעבירו אלי את דו"ח לובלסקי ואת החלטות המוסד לביקורת של "העבודה", כאשר הללו יגיעו לידיהם. אם יתברר, כי טעיתי והטעיתי את "על המשמר", אבקש בפומבי סליחה ומחילה.

ימי הביניים מתקרבים

במודעות על פני עמוד שלם מבשרים קברניטי הניקיון וההיגיינה של עיריית תל־אביב את הולדתם של שקיות הפלסטיק "איבול", לתדהמתי, מצאו לנכון להדפיס על השקיות דמות של חתול במקום דמות של תושב העיר שהוא, ללא ספק, המלכלך את חוצות העיר. בנגוד לאדם החתול הינו הסניטר של הטבע.

במצרים הפרעונית היה החתול נערץ כאל — כי בזכותו לא התרבו העכברים והחולדות, לא הושמדו היבולים ולא פרצו מגפות דבר, ואילו בימי הביניים האפלים הושמדו באירופה מיליוני חתולים, שנחשבו בעיני הכמורה החשוכה ב"בני השטן". התוצאה — התרבות התולדות, מגפות דבר, המוות השחור ורעב כבד.

דמות החתול על גבי שקיות האשפה מעלה חשד, כי בעיריית ת"א מתפתח הלך מחשבה פרימיטיבי כמו בימי הביניים החשוכים.

יצחק גפן, קרית אונו

ליל חנייה

בידיעה שהתפרסמה ב"על המשמר" מיום 12.6.88 (עמ' 3), תחת הכותרת [illegible], נפלה טעות דפוס, ומתוכן הידיעה משתמע שליהודים ולארמנים מותר לחנות במגרש החנייה.

ברצוני להבהיר עניין זה לצערי, במגרש החנייה המוזכר בידיעה אסורה חנייה לכל מי שאינו יהודי.

דני סלע, דובר מפ"ם

אולי יתעוררו

אינני ממתנגדי המשטר הקומוניסטי בבריה"מ, אם כי יש לי ביקורת. יכולים אנו לרצות בשלום, יכולים הפלשתינים לרצות בשלום. לדבר יכולים כולנו. אבל ישנם כוחות מתנגדים, אם כי לא צריך הרבה כוח כדי להפריע, כי ההתנגדות לשלום קיימת אצל שני הצדדים. לא במידה שווה, אבל קיימת.

הבריטים שלטו כאן בזמנם לפי שיטת הפרד ומשול. כיום יש לנו במקום הבריטים מעצמה שיש לה חשבונות גלובליים — כיצד לקים אקדמים ולהכשיר אותם לטרור בקנה מידה בינלאומי, ואין מצב נוח יותר מבעית המזרח התיכון. אילו אנו לא היינו באמצע, ולא היינו חשים זאת על בשרנו, אולי היינו אומרים כי המהפיכה המתמדת מחייבת התנהגות כזאת של אותה מעצמה — הנושאת את שם הקומוניזם לשווא — ועדות לכך האנטישמיות הרוסית הקיימת והיחס למדינת ישראל, שאין דוגמה לו בעולם כולו. הכל טוב, מה שמשרת את האינטרסים של הקרמלין.

אך ברור כי מדיניותה של מוסקווה גם איננה לטובת הפלשתינים, כי אם יהיה שלום באיזור, מוסקווה תיאלץ לחפש מקומות אחרים לבית־ספר לטרור.

אולי יתעוררו הפלשתינים ויחשבו בעצמם מה טוב בשבילם, מבלי לשרת אינטרסים לא־להם. אז יוכלו לגלות כי עם ישראל אפשר לחיות ולהתקיים יחד.

ישראל רשף, רמת השרון

איפה השכל הישר?

שאלה לברוך יציב מעין־השופט, בעקבות מכתבו מיום 12.6.88.

"יש לנו בני־ברית במדינה הזאת, והם מצויים רק במחנה הגדול של, העבודה, הליכוד, רק הוא־הוא — אויב העם", כותב ברוך יציב. ואם אומנם רק הליכוד הוא־הוא אויב העם (ויותר משליש מן העם הצביע עבורו), כיצד נכנה את המפלגה וראשיה אשר הלכו עם אויב העם לשותפות שלטונית?

נ.ב. אומרים בעלי־ברית ולא בני ברית. לא כל בעלי הברית שלנו במחנה העבודה הם גם בני־ברית.

ל.מ., תל־אביב

השטחים ובריאות

(סוף מעמוד 7)

לפני שבועות אחדים ביקרה קבוצה של רופאים ישראלים בעזה ופירסמה את ממצאיה מן הסיור, שבו השתמשה בכלים המקצועיים שלה. הרופאים מצאו שם שברי־עצמות כתוצאה ממכות, הרעלות־גזים וכו'. הכלים והממצאים שלנו אינם כה ברורים ואינם ניתנים לסיכום בטווח קצר כל־כך, ותוך כדי התרחשויות. עם זאת, אין זה אומר שעלינו לחכות לשוק האירועים כדי להתחיל לפעול. מבלי להיכנס לפרטים, ניתן לומר שיש תחושה של פגיעה נפשית מצטברת בקרב החיילים ובתוך החברה הישראלית. את זאת אנו חשים גם בקרב הציבור שפונה אלינו לטיפול — הן אצל חיילים וחיילי מילואים, והן אצל נוער לפני גיוס, אשר פונה אלינו במצבי־חרום מלא התלבטויות. לגבי ההשפעה על החיילים בשטח עצמו, יש נסיונות של פסיכולוגים לחקור את הנושא, אך מונעים מן החוקרים מלפרסם את ממצאיהם בשלמות.

— כיצד אתה מסביר את העובדה, שאתם הייתם בין הראשונים, שיצאו בפומבי ובמאורגן כאנשי מקצוע, בפריון הארועים בשטחים?

יכולתי לענות בשאלה: איפה הסטודנטים, איפה עורכי־הדין ואיפה המורים, שהם בעולם הראשונים שמתקוממים כנגד תופעות כאלה — הרבה לפני עובדי בריאות הנפש. אך אם נתרכז בתופעת התעוררות שלנו, מבלי להיכנס להשוואות, נראה שהדבר מתקשר לתכונה הטמונה במקצוע שלנו. היכולת לשים את עצמנו בנעליים של היושב מולנו. לצערי, נדמה לי שלישראלים ולפלשתינים חסרה התכונה הנחוצה הזו לפתרון כל קונפליקט.

— מהדברים שלך משתמע, שנבונות למשרה — גם טריטוריאליות ומדיניות — היא נגזרת מהמקצוע שלכם. אם כן, אין אפשרות להיות מטפל טוב, אם אתה איש ימין?

את זאת לא אמרתי. יש לי חבר, עמית־למקצוע, המתגורר בהתנחלות, ואני מאמין שהוא פסיכולוג טוב. אני מאמין, שהוא בהחלט יכול להכניס את עצמו בנעליים של מטופלין, שהם כולם יהודים — כמו שפסיכולוג לבן מדרום ארה"ב בימים עברו יכול לעשות זאת לגבי מטופלין הלבנים כולם. אלא שלא כך ביחס למטופלים ערבים או כושים, בשני המקרים הללו. אני אישית לא הייתי רוצה להיות מטופל אצל חברי, אם הייתי ערבי.

— ציינת קודם את נסיונם של אנשי מקצוע במדינות אחרות, כמו בארה"ב של וייטנאם וצרפת של אלג'יר. האם, לדעתך, בישראל יש במסגרות הממלכתיות למידה ושימוש בנסיונות הללו?

התשובה היא לא. זאת, מאחר שמעוניינים לחשוב שכאן המצב שונה.

מחלקה נגד שיטפון

(סוף מעמוד 7)

בין היתר, לפתור גם את הבעיות שלמעלה. זהו הרקע לצמיחת ההצעה להקים את ערכאות הערעור. ערכאה זו תקל במידה רבה את הלחץ המוטל היום על בית־המשפט העליון. הצעת הרפורמה הובאה לדיון ראשוני לפני תשע שנים, עם מינויה של ועדת לנדוי, ע"י שר המשפטים דאז, שמואל תמיר. הוועדה שהוקמה על יסוד דיונים ודרישות לשינוי במבנה בתי־המשפט, במגמה להביא לייעול ולזירוז ההליכים בבית־המשפט, הגישה המלצותיה בנובמבר 1980. בעקבות הדו"ח, הפיץ משרד המשפטים במרץ 1981 הצעת לשינוי חקיקה.

בספטמבר אשתקד פנה נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, לשר המשפטים, אברהם שריר. הוא חזר והציע הקמת מחלקת ערעורים, בציינו כי המבנה האידיאלי של מערכת בתי־המשפט הוא אומנם של שלוש ערכאות, אולם יש להגיע אליו בשלב שני. סלע המחלוקת בין שר המשפטים לבין נשיא בית־המשפט העליון היה על הדרכים המעשיות, לביצוע הרפורמה. שריר דרש לקבוע בחוק הכנסת מועד ליישום השינויים: בינואר 1990. שמגר ומועצת השופטים שללו זאת בנימוק, שבתי המשפט לא יהיו מסוגלים לעמוד בניתוק כה דרסטי. הדרך שהם הציעו היה מעבר בשלבים. עתה חזר בו שריר מדרישתו, ונראה שהנתיב לביצוע הרפורמה אכן נכבש. בעתיד הקרוב צפוי, איפוא, הסדר־קבע, לפיו יופעלו שלוש ערכאות: בית־משפט של ערכאה ראשונה, בית־משפט לערעורים ובית־משפט עליון. הקמת מחלקת ערעורים תשחרר מיד את בית־המשפט העליון מן הכמות העודפת.

לכל המצפים לישועה שתפתור כהינף אחד את מועקת הלחץ בבתי־המשפט, יש לומר שאין פתרון מלא. נשיא בית־המשפט העליון מנסה לצנן מעט את התקוות, באומרו: "אני אינני גורס — ואני מרגיש זאת, כי הדברים האלה תמיד גורמים אי־הבנות — שרפורמה זו היא פתרון לכל התחלואים של מערכת בתי־המשפט. כמו בכל שטח, יהיה זה שטח כלכלי, או שטח חברתי, או שטח בטחוני, כל פתרון חייב להיות מורכב: מדרבה. דברים הנעשים, בו־זמנית, בחזית רחבה".

חקלאות נחשלת בפורטוגל

ממשלת פורטוגל עומדת לטפל במה שאולי יהיה מיבחנה הקשה ביותר בארבע שנות כהונתה — המודרניזציה של החקלאות. המיגזר הנחשל ביותר במשקה של מדינה זו.

כמעט רבע מכוח העבודה בפורטוגל מועסק בחקלאות, אך זו מכניסה רק 9 אחוזים מן התל"ג ופריון הייצור בה מגיע, בגידולים מסויימים, ל־20 אחוז בלבד לעומת המדינות המפותחות בקהילייה האירופית. מטרת הסוציאל־דמוקרטים, המפלגה הראשונה ב־14 שנות מימשל דמוקראטי שהצליחה להגיע לרוב בפרלמנט ולכהונה רצופה של ארבע שנים, להכשיר את המדינה להשתלבות מלאה בקהילייה האירופית בשנות ה־90'.

מכלול גדול של חוקים, שנועד לטפל בחלק מבעיות היסוד של החקלאות בפורטוגל, המדינה העניה ביותר באירופה, יעמוד החודש לדיון בפרלמנט. "לא נוכל בשום אופן להתחרות בתוך הקהילייה האירופית כל עוד מועסקים 24 אחוז מן האוכלוסייה הפעילה במיגזר זה", אמר באחרונה שר החקלאות אלווארו באריטו.

אף כי פורטוגל זכתה בפיסגה האחרונה של השוק בבריסל בדחיית מועד ההשתלבות של חקלאותה מ־1992 ל־1996, בעיותיה עודן חריפות ביותר. רוב איכרי פורטוגל, ש־30 אחוז מהם אינם יודעים קרוא וכתוב הינם בעלי חלקות זעירות ששטחן הממוצע 60 דונם בלבד, לעומת ממוצע של 130 דונם במדינות השוק האירופי. לדברי מומחים, משקים־קטנים פירושם פריון נמוך, מאחר שהאיכרים אינם יכולים להרשות לעצמם לקנות מכונות. בחבלי ארץ רבים בפורטוגל משמשים שוורים, פרדות וסוסים, המושכים מחרשות עץ, ככלי החקלאי העיקרי.

בגלל הפריון הנמוך מייבאת פורטוגל כמעט 70 אחוז מן התבואה שהיא צורכת והתמורה למגדלים גבוהה ב־40 אחוז לעומת המדינות האחרות בקהילייה, טוענים מקורות במשרד החקלאות.

פורטוגל היא יצרנית השעם הגדולה בעולם, אך לדברי אותם מקורות יתר מוצרי היצוא הראשיים שלה, כגון יין ותרכיז עגבניות, אינם מיוצאים בכמויות משמעותיות בקנה־מידה אירופי.

מומחים סבורים, כי על פורטוגל לעשות שני דברים כדי שתוכל להתחרות בתוך הקהילייה: עליה להתמחות בגידולים מסויימים, כגון פירות סוב־טרופיים, ולהקטין את מספר העובדים בחקלאות.

בפארו, שבאיזור אלגארווה הדרומי, שוכן המרכז לחקלאות ניסויים בקיווי, אבוקדו ופרי השעוונית, כגידולים חלופיים לגידולים המסורתיים, תבואה עגבניות, זיתים, שקדים או תפוזים. "עד כה התוצאות טובות, אם כי עדיין עלינו להגיע לזנים הטובים ביותר של פירות מסויימים, כגון אבוקדו", אומר מנהל המרכז, ליאופולדו פריירה. כן מקווה הממשלה להפוך שטחים חקלאיים שאינם מניבים יבולים גבוהים לאזורי תיירות או יער, ורוצה להעביר פועלים חקלאיים לענפים אחרים או לתעשיית הבנייה האורחית.

המימון לשינויים הללו יבוא בחלקו מן הממשלה, אך גם מן הקהילייה האירופית, שהתחייבה להעניק לפורטוגל במשך עשר שנים 350 מיליון דולר למען מודרניזציה של חקלאותה כאשר הצטרפה לשוק המשותף, בינואר 1986.

באריטו הכין טיוטה המחזיקה 150 עמודים ובה הצעות חוק להשגת ארבעה יעדים עיקריים:

— לפצות בעלי אדמות, לרבות אלה שהקרקע שלהם הולאמה או נכבשה אחרי המהפכה השמאלית ב־1974;

— לפרק את רוב ה"אונידאדס קולקטיבואס דה־פרודוסאו", 100 הקואופרטיבים החקלאיים בהנהגת הקומוניסטים, שנותרו מ־550 הקואופרטיבים שהוקמו לאחר ההשתלטות על הקרקעות באזורי המרכז והדרום, בקיץ ובסתיו 1975. לדברי הממשלה, רק ל־23 מן הקואופרטיבים האלה מעמד חוקי נאות ורובם נטולי כושר קיום כלכלי ושקועים בחובות כבדים. הקואופרטיבים יוחלפו במשקים בבעלות משפחות שישתרעו על לפחות 7,000 דונם בממוצע.

— לשפר את שיטת חוזי החכירה, שיוארכו משלוש שנים בממוצע לכעשר שנים, כתמריץ להשקעות ארוכות טווח; דמי החכירה, שלדברי הממשלה הם כיום נמוכים עד גיחוך, יועלו. כן יקל החוק על הבעלים הפרטיים להחזיר לעצמם את אדמתם כתום החוזה ויאסור חכירת־מישנה;

— להגדיל את המשקים על־ידי קיום חלקות קטנות יותר, למשל מאיכרים שהגיעו לגיל הפרישה, וצירופן לחלקות גדולות כדי להעלות את הפריון.

הממשלה מקווה לסייע למשקים יותר ליהנות מסיועה של הקהילייה האירופית ולעשותם בני־התחרות ורווחים יותר.

רבקה ארווין, רויטר

על גפרורים ואינפלציה

שלמה פרנקל

עכשיו, אחרי שההסתדרות כבר הכריזה רשמית על סכסוך עבודה כללי במשק נראה שהמעבר ממצב התוהו של המשק הישראלי למצב החדש — תוהו־ובוהו — הוא כמעט בלתי נמנע. כל העסק הזה, כולל שביתות המהנדסים, עובדי המדינה והשביתות במערכת הבריאות, נובעים כידוע מכך שמצד אחד העובדים בכל המגזרים הנ"ל סבורים שהמשכורת לא מספיקה להם (ולמרות שלשכה לסטטיסטיקה כל הזמן מפרסמת על עליות נחמדות בשכר הממוצע), ומצד שני הממשלה והמעסיקים לא מוכנים לשלם, וזה לא משום שהם קמצנים, חס וחלילה, או בגלל שאין להם (ועובדה שמשכורותיהם של אלה שלא מוכנים לשלם עולות יפה, יחד עם תנאי הפרישה), אלא משום שהדבר עלול להביא להגברת האינפלציה וכך תופר היציבות במשק.

אז נדמה לי שמישהו צריך להסביר לשר האוצר, בצורה שתובן לו, מהן אינפלציה ויציבות. פשוט את המובנים המקוריים של המלים הללו.

היום אעסוק רק באינפלציה. יש המון תיאוריות על המקור האמיתי של האינפלציה אבל מהי, כולם יודעים — ניפוח־יתר של בלון הכסף, כלומר, תהיה הסיבה מה שתהיה, עובדה היא שבסוף התהליך נוצר חוסר התאמה משווע בין כמות הכסף לבין כמות הסחורות או איכותן — הכל יחסית לעבר, כמובן.

בדרך כלל מודדים את האינפלציה מצד הכסף. זה נראה פשוט יותר: אם קופסה ובה 40 גפרורים עלתה לפני שנה 10 אגורות, ועכשיו אותה קופסה עולה 20 אגורות — אז היתה לנו אינפלציה של 100%. פשוט וקל.

אבל בהחלט אפשר למדוד את האינפלציה גם מכיוון הסחורה, למרות שזה נראה קשה יותר. למשל, לא חל שום שינוי במחירה של קופסת הגפרורים, אבל היצרנים מכניסים עכשיו לקופסה רק 20 גפרורים, במקום ה־40 שהכניסו לפני שנה. והנה, למרות היציבות המופלאה במחיר, שוב יש לנו אינפלציה שנתית של 100%, שאינה שונה משום בחינה מהאינפלציה הקודמת. גם כאן יש לנו ניפוח של בלון הכסף, כי מחירו של כל גפרור עלה ב־100%, בדיוק כמו במקרה הקודם, שבו עלה מחיר הקופסה.

כשמדובר בגפרורים, אפילו הלשכה לסטטיסטיקה מסוגלת לתפוש את הטריק (אם כי מאוחר מאוד בדרך כלל), כי גפרורים קל לספור, במיוחד כשיש להם שם מוחשי רב־עוצמה. אבל מה קורה כשמדובר בשירותי הטלוויזיה, למשל? או בטיבה של מערכת הבריאות? או בשירותי התחבורה הניתנים לאזרח? כאן המדידה הכמותית נראית מסובכת יותר, אם כי אפשרית בהחלט.

לדוגמה, נניח שבשנה מסויימת, שבה שידרה הטלוויזיה במשך כל השנה, עלתה אגרת הטלוויזיה 144 ש"ח (או 12 ש"ח לחודש). בשנה שלאחר מכן, עלה מחיר האגרה בשיעור האינפלציה במשק — 16.6% — והגיע ל־168 ש"ח. אך באותה שנה, מעשה שטן, בגלל שביתות ועיצומים, לא שידרה הטלוויזיה במשך חודשיים ימים (האם זה לא קרה אשתקד?). כלומר, השירות לאזרח הורע בשיעור של שישית — חודשיים מתוך תריסר — 16.6%.

אז מבחינתם של הלשכה לסטטיסטיקה ושר האוצר עלה מדד מחירי [illegible] הטלוויזיוני רק בשיעור האינפלציה הממוצע במשק, 16.6%. הישג נאה מאוד. אבל מה קרה בפועל? הרי למעשה שילמנו 168 שקלים תמורת 10 חודשי צפייה בלבד, והאינפלציה האמיתית מגיעה בדיוק ל־40% — כי אם אשתקד שילמנו 12 ש"ח לחודש צפייה בטלוויזיה, והשנה שילמנו 16.8 ש"ח על חודש, ההפרש הוא 40%.

ואם נעשה את החשבון הזה — שהוא החשבון האמיתי — גם לגבי שירותי [illegible] התחבורה, החינוך ומה לא, יתברר לנו היש קל שאין קשר רב בין [illegible] האינפלציה האמיתית במשק. והאינפלציה האמיתית גבוהה [illegible] העובדים בכל המיגזרים. ואם תשאלו אותי, [illegible] ואם שר האוצר וממשלת ישראל אינם מבינים זאת — הם אינם מבינים [illegible] שוכחים, אולי, בגלל שירותי [illegible] שלהם, שהירידה האיכותית [illegible] הבריאות והתחבורה, למשל, נמדדת לא רק באחוזי אינפלציה, אלא גם [illegible] ובאחוזי תמותה.

"דור כימיקלים"

יד רביעית במשחק הדלק

חברת "דור כימיקלים חיפה", בבעלות משפחת דנקנר, קיבלה את הסכמת שר האנרגיה משה שחל להקמת חברת דלק שתמכור דלק ומוצרי דלק לצרכנים בשוק המקומי ותייצא מוצרי דלק לחו"ל — מוסר שמואל דנקנר, מבעלי החברה. לדבריו, דור כימיקלים מחכה עתה שהרשות הלאומית לאנרגיה, המוסד הקובע בכל הנוגע לדלק ואנרגיה תאשרר את הסכמת השר, כדי לממש את תכניותיה, היינו — פריסת תחנות דלק מהצפון לדרום. בינתיים מדובר על כ־20 תחנות.

מדוע מבקשת החברה להיכנס לשוק הדלק המקומי, בו פועלות לבטח שלוש חברות בעלות ותק ומוניטין, פז, דלק וסונול? לדברי דנקנר, זהו "אתגר וגם כסף."

הוא מאמין, כי עם הפעלת הרפורמה בשוק הדלק, האמורה לפתוח את השוק להתחרות חופשית, יש מקום לחברה רביעית. לטענתו, החלטה עסקית איננה רק כסף. יש גם אתגר להיכנס לשוק הנראה עכשיו כסגור, מתוך ידיעה שהשוק עומד להפתח ויפעלו בו כוחות שוק טבעיים של היצע וביקוש. שוק הדלק, שהתרגל לפעול מתוך תיאום בין שלוש החברות והבנה מלאה עם מינהל הדלק, סיים לדעתו את תפקידו. לא יהיה עוד "קוסט פלוס", הוא אומר, כפי שהיה במשך שנים. עם זאת הוא מדגיש, ש"קוסט פלוס" איננה מלה גסה. במקרה של שוק הדלק, ה"קוסט פלוס" היה קטן. חברת הדלק שהוא יהיה מבעליה לא תיהנה ממנה.

לדברי דנקנר, החברה שבבעלות משפחתו מייצרת בנזין סנתטי גבה־אוקטן (120 אוקטן) ומתנול, אותם היא מייצאת למדינות השוק האירופי. לחברה יש תשתית מתאימה לשיווק דלק ומוצריו. בלי תשתית, שכדי להקימה יש להשקיע עשרות מיליוני דולרים, אין עתיד. כשיש כל אלה, הוא קובע, כלומר תשתית וקשרים בינלאומיים, הגיע הזמן לבחון אפשרות של כניסה לשוק הדלק המקומי. לאחר הבחינה הגיעו במשפחת דנקנר למסקנה שיש מקום לחברה נוספת, שתפעל על בסיס תחרותי. הוא מציין שפעילות כזאת דורשת מקצועיות. כלומר, הבנת הקשרים הבינלאומיים הפועלים בשוק הדלק העולמי, כדי לשים יד על מלאי דלק ומינים בעלות נמוכה. יש צורך בידע בשיווק, הן במישור הארצי והן במישור הבינלאומי — וכל אלה יש למשפחת דנקנר, שהיא בעלת שני מפעלים פטרוכימיים, דור כימיקלים חיפה, כרמל כימיקלים חיפה, חברת דנקנר השקעות (חברת בנייה), שני מפעלים לייצור מלח בעתלית ובחיפה ותעשיות נוספות. מחזור הכספים של כל החברות מגיע ל־100 מיליון דולר בשנה. עם כוח כזה אפשר להם להיכנס ולתפוס מקום בשוק הדלק, אומר דנקנר.

שורשי המשפחה מגיעים לעלייה הראשונה — פתח־תקוה — פרדסים. המשפחה, 6 אחים ואחיות, כולם באותה קבוצה שהחלה את דרכה כאשר, ב־1957, רכשה את מפעל המלח בעתלית מידי פיק"א, חברת ההחזקות של הרוטשילדים הצרפתיים בארץ. אחר־כך הקימו את מפעל המלח הגדול באילת, המייצר ומייצא מלח שולחני, ושני מפעלים פטרוכימיים.

כאמור, דור כימיקלים חיפה מייצרת בנזין סינתטי גבה אוקטן ומתנול, המיוצא לחברות דלק בקהילייה האירופית. מכאן הקשרים עם הנפט הבינלאומי. את הבנזין הסינתטי מוסיפות חברות הנפט לבנזין הרגיל שמספקים בתי הזיקוק, לשם הורדת כמות העופרת, מה שתורם לאיכות הסביבה. מתנול מיוצר מגזים שמספקים בתי הזיקוק ונפטא, תזקוק דלק המשמש כחומר זינה לתעשייה הפטרוכימית. גם המתנול מוריד את תכולת העופרת בבנזין ומשפר אותו. למפעל דור כימיקלים, הקיים זה 15 שנה, יש לו קשרים בינלאומיים ענפים. חברת "כרמל כימיקלים" מייצרת חומרי גלם לתעשיית הפלסטיק. לדברי דנקנר, שני המפעלים אינם מוכרים בשוק כי אינם מייצרים מוצרים מוגמרים. לדעתו, העיסוק במפעלי תעשייה כלבד קובע סטנדרטים גבוהים ואמינות, כלומר עמידה בלוח זמנים ומחירים. כל אלה, הוא מאמין, יעמדו לחברת הדלק החדשה. לדבריו, גם כאשר נכנסו הדנקנרים לענף הבנייה (דנקנר השקעות), שאלו אותם מה להם ולבנייה, אולם הדנקנרים הוכיחו עצמם כבעלי מעוף, חדשנים, שמרבים להשתמש בערכות בנייה מתועשות, ויעידו השיכונים שהם בונים בקרית בן־גוריון בחולון.

לחברה החדשה עדיין אין שם. בקרוב ייצאו בפנייה לציבור, בבקשה לעזור להם למצוא שם מתאים. מדוע לא "דור דלק"? דנקנר אומר שהשם הזה הוא בחשבון. מה שיש כבר הם צבעי החברה — כחול־לבן. שמואל דנקנר יודע לדבר, אך המבחן עדיין לפניו. איך הם ידברו עם הציבור — האם יעמדו בהבטחותיהם לשירות הוגן ומחיר אטרקטיבי. לשאלה האם דרושה חברת דלק נוספת, השיב אברהם אגמון, מנכ"ל חברת דלק: אם יהיו הוגנים ומסורים לצרכנים, למה לא.

אריה לוי, מנכ"ל "פז", הביע דעה דומה. לדבריו, כל חברה שתפעל בשוק הדלק, ותשמור על אמינות, התחרות הוגנת, תבורך.

חיים מרגלית

מבזקים כלכליים

לא מייבאים תרופות

■ יבואנים המבקשים להכניס תרופות לארץ אינם יכולים לעשות זאת באחרונה, משום שתוקף המינוי של הוועדה העוסקת ברישום תכשירים רפואיים חדשים — פג. בימים אלה פנו יבואני התרופות לד"ר המבורגר, מנהלת אגף הרוקחות במשרד הבריאות, והפנו את תשומת לב המשרד לעובדה זו. היבואנים מציינים, כי הפסקת פעילותה של הוועדה מונעת הכנסת תרופות חדשות לשוק הישראלי, לתועלת הציבור כולו, ופוגעת בפעילות הסדירה של העוסקים בענף התרופות. (א.ש.)

אינטרס משותף

■ ישראל וקולומביה ירחיבו את שיתוף הפעולה המסחרי בין שתי המדינות — כך סוכם בפגישה שהתקיימה בירושלים בין שר התעשייה והמסחר אריאל שרון לבין שר האנרגיה והמכרות של קולומביה, ד"ר גוירמו פרי רוביו. השר שרון ציין, כי באחרונה נערך סקר תעשייתי משותף ישראלי־קולומביה, שבמימונו התחלקו שווה בשווה שתי המדינות, בו אותרו 12 מפעלים ישראליים ו־12 מפעלים מקולומביה שיש להם אינטרסים ועניין משותף בהקמת או בהרחבת מפעלים משותפים בקולומביה. הסקר נמצא עתה בעיון הגורמים הממשלתיים האחראיים בשתי המדינות לשם גיבוש מסקנות נוספות.

היצוא הישראלי לקולומביה הגיע אשתקד ל־5.3 מיליון דולר, בעיקר מכשירי אלחוט, מערכות השקיה, כימיקלים ודשנים, ואילו היבוא מקולומביה לישראל בשנת 1987 היה 11.4 מיליון דולר וכלל בעיקר פחם וקפה.

דגש על תוכנה

■ תמיכת הקרן המשותפת לארה"ב וישראל במו"פ תעשייתי (קרן בירד) תכוון מעתה בעתיד בעיקר לנושאי תוכנה ולחברות אמריקניות חדשות — החליטה מועצת המנהלים של הקרן בראשות יגאל ארליך, המדען הראשי במשרד התמ"ס, בישיבתה החצי־שנתית שהתקיימה באמצע מאי בארה"ב. ארליך ציין, כי שיתוף פעולה בנושאי תוכנה עם חברות אמריקניות יסייע לחברות ישראליות הנתקלות בבעיות שיווק. כן אושר בישיבה מתן סיוע מיידי ל־4 פרוייקטים בתחום התוכנה, מתוך סכום כולל של 11.4 מיליון דולר לפרוייקטים בשנת התקציב 89־88. הוא מסר, כי דגש על סיוע לנושא תוכנה ניתן בשנת התקציב החולפת גם ע"י המדען הראשי — 14% מהתקציבים שחולקו על־ידו הופנו באופן ישיר לנושאי תיב"מ ותוכנה.

צוואה בווידאו

■ ביום חמישי הקרוב עומד להיפתח ב"גן העיר" בתל־אביב אולפן וידאו ראשון בסוגו, שיאפשר מחד לזמרים חובבים ולילדים, לגלות את כשרונם מול המצלמות. בהופעה היה בניצוחו של ד"ר קרינקשי, או להבדיל — לאנשים להנציח את עצמם כשהם קוראים את צוואתם בנוכחות עו"ד על קלטת וידאו. אולפן הווידאו של קרינקשי, הוקם בשותפות עם אנשי העסקים אהרן רמק ונעמן שקולניק. בעלי משפחות בשירה, קריאה, ריקוד או משחק יכולים עכשיו להגשים חלום: להיכנס לאולפן, להופיע ולצאת עם קלטת וידאו מקצועית שניתנת להקרנה, בליווי מוסיקלי, מוסף ומוקלט ע"י מוסיקאים מקצועיים. הקלטת שיר מקטלוג מנגינות באולפן תעלה 145 ש"ח. מחיר הקלטת הפקת שיר מקורי 1,240 ש"ח. מחיר הצוואה המוקלטת לא צויין.

פרוייקט ממילא יוצא לדרך

■ פרוייקט ממילא בירושלים, שהיקפו הכולל כרבע מיליארד דולר, נכנס לשלבי ביצוע. איש העסקים הבריטי סיריל סטין, בעליה של רשת המלונות "הילטון" העולמית, יהיה היום שנבחר על־ידי עורך הדין הירושלמי נסים אבולוף לבצע את הפרוייקט. הסכם על תחילת ביצוע פרוייקט הבינוי הענקי ייחתם בעוד כחודש בירושלים.

בהקמת הפרוייקט יוחל בעוד כארבעה חודשים והבנייה תימשך כ־5־3 שנים. לדברי אבולוף, מדובר בשטח שחלקו היה בתחומי ישראל עד 1967 וחלקו שטח הפקר, מצב שיצר שטח לא מאוכלס בתפר שבין שני חלקי ירושלים. לפי התכנית, יחברו השקרה והפארק ברחוב. העמק בין גן העצמאות לבין הגן הלאומי שמסביב לחומות העיר העתיקה. בצידו האחר של רחוב ממילא מתוכנן מרחוב מסחרי יחודי לאורך התוואי ההיסטורי של רחוב ממילא בואך שער יפו ובצידה השני המתוכנן איזור מגורים יוקרתי ובתי מלון.

הפרוייקט כולל 180,000 מ"ר ברוטו מהם 120,000 מ"ר לבנייה נטו. בפרוייקט יהיו שטחים מסחריים ו־230 יחידות דיור מפוארות בשטח ממוצע של כ־130 מ"ר היחידה. בפרוייקט ייכללו גם מלון 5־כוכבים בן 600 חדר לרשת הילטון, שטחים מסחריים וחניון ענק.

מידע בינלאומי

■ מבקרי תערוכת ה־40 יוכלו לשלוף מידע ממוחשב ממאגרי מידע בינלאומיים וישראליים. מאגרי המידע של המרכז הלאומי למידע טכנולוגי ומדעי (מלמט"מ) יועמדו לרשות מבקרי התערוכה בסיועה של דיגיטל ישראל, שהתקינה את מחשביה בביתן משרד האנרגיה שבאתר התערוכה. לצד המחשבים יציגו זוג שחקנים קבלת החלטות באמצעות מידע ממוחשב. על מועדי ההצגות ונושאיהן יכריז DECTALK, המחשב המדבר של דיגיטל. מידעניות המלמט"מ תסייענה לציבור המבקרים בשימוש במאגרי המידע ובהסברים מפורטים.

בין מאגרי המרכז למידע טכנולוגי ומדעי שיוצגו לציבור הרחב, מאגר המיכרזים של ממשלת ארה"ב, מאגר COMPASS, הכולל פרטים על אלפי חברות ישראליות, ומאגרי מחקרים ישראליים בתחומים טכנולוגיים ומדעיים שונים. מאגרים אלה שוכנים דרך קבע במחשבי דיגיטל של המרכז למידע טכנולוגי ומדעי במשרד האנרגיה.

חדשות המשק

בנק ישראל מתיר

מימון ציוד גם מפקדונות תושבי חוץ

החל מתחילת יולי יאושר לבנקים לממן יבוא ציוד גם מתוך מקורות מפקדונות תושבי חוץ שהופקדו אצלם. הוראות על כך נמסרו לבנקים ע"י המפקח על מט"ח ומנהל מחלקת האשראי בבנק ישראל, עודד חצרוני, לאחר שהובאו להתייעצות בוועדה המייעצת לבנק ישראל.

עד כה הותר לבנקים לתת לעסקים בישראל מימון ליבוא ציוד מחוץ לארץ, רק מתוך קווי אשראי ממוסדים או מקווי אשראי מסחריים של בנקים בחו"ל, לתקופה העולה על שנתיים וחצי בממוצע.

בבנק ישראל הסבירו, שצעד זה נועד לגוון את מקורות המימון העומדים לפני המשקיעים בישראל המייבאים ציוד. הגברת התחרותיות בין הבנקים בתחום זה, תוך שימוש במקורות זולים יותר, עשויה להוזיל את מחיר גיוס האשראי למשק וכן להפחית את עלות המימון ליזמים ולמשקיעים הישראליים.

עוד נמסר מבנק ישראל, כי הוחלט על מספר שינויים בתחום מימון ענף היהלומים במסגרת קרן מימון היהלומים. בהתאם לכך, יועבר המימון ממקורות בנק ישראל למקורות במטבע־חוץ, כנהוג בשאר קרנות היצוא. יוקלו גם נהלי מתן האשראי ליהלומנים, וכך יתאפשר ליהלומן לקבל את האשראי גם לתקופות קצובות וגם בתנאי חח"ד. עד כה ניתן רק בתנאי חח"ד. הריבית המקסימלית בקרן לא תעלה על ליבור + 1% (לשנה). לבנקים יותר לגבות עמלת סיכון מהלווה, בהתאם לרמת הסיכון של כל לווה, בגובה שלא יעלה על 2%, וכן עמלת הקצאה על אשראי בחח"ד שלא תעלה על — חצי אחוז לשנה. עד כה לא היה הבנק רשאי לגבות עמלת סיכון ועמלת הקצאה, בגין מתן אשראי במסגרת הקרן. שינויים אלה בקרן יהלומים יכנסו לתוקפם החל ב־1.9.88.

"דובק" הפסידה 4 מיליון ש"ח ב־87

חברת "דובק" הפסידה בשנת הפעילות שהסתיימה ב־31 בדצמבר 87 כ־4 מיליון ש"ח — נמסר בדו"חות הכספיים שנמסרו ביום ראשון לבורסה בחתימת המנכ"ל החדש, מרדכי פלץ, שתפס את מקומו של זרח גהל הנמצא בחו"ל, והיו"ר החדש של מועצת המנהלים, חיים מילשטיין, שתפס את מקומו של יצחק ברמן, שפרש מתפקידו.

מכירות החברה הסתכמו ב־111 מיליון ש"ח. ב־86 הרוויחה דובק כ־4 מיליון ש"ח מתוך מכירות של 124 מיליון ש"ח.

ראשי החברה מרגישים, כי הירידה ברווחים היא תוצאה מהקפאת מחיר הסיגריות מאז אוגוסט 86. הנהלת "דובק" לוחצת על משרד התעשייה והמסחר להעלות את מחיר הסיגריות ב־20 אחוז, ומשתפת בלחצים את ועד העובדים.

חיים מרגלית

לשכה חדשה: ישראל־יוון

לשכת מסחר ישראל־יוון, שמטרתה לעודד את קשרי הסחר בין שתי המדינות, הוקמה באחרונה על־ידי אגודת הידידות ישראל־יוון. להקמת הלשכה קדמה הקמת לשכה דומה באתונה.

החברות הישראליות שיש להן קשרי מסחר עם יוון הן בעיקר אגרקסקו, מועצת הכותנה, המועצה לשיווק פרי הדר, תדיראן, טמבור, כור קרמיקה, אמקור ומפעלי נייר אמריקניים־ישראליים.

היקף הסחר בין שתי המדינות גדל אשתקד פי שניים ויותר והיצוא למדינה זו הסתכם ב־96 מיליון דולר, לעומת 44 מיליון דולר ב־86. היבוא מיוון הסתכם בשנה האחרונה ב־98 מיליון דולר, לעומת 24 מיליון דולר בשנה הקודמת. רוב היצוא הישראלי ליוון (68 מיליון דולר) מורכב מכימיקלים. השאר — מוצרי טקסטיל, הלבשה, חקלאות גומי פלסטיקה ומתכת. היבוא, ברובו, כולל גומי, צמר וכותנה.

א.ש.

כשרות יקרה מאוד

איגוד לשכות המסחר פתח במאבק נגד חלק מסעיפי תיקון של חוק איסור הונאה בכשרות. באיגוד חוששים, כי [illegible] אגרות [illegible] על מנת לקבלי תעודות כשרות [illegible]

[illegible]

אייל שגב

35 מיליון דולר — היצוא החקלאי לירדן

התפוקה הכללית בגדה המערבית תגיע השנה ל־750 מיליון ש"ח, שליש מזה מקורו בחקלאות, בה עוסקים כיום 30,000 איש ב־400 כפרים חקלאיים ו־26 ערים קטנות — מסר ח"כ אברהם כץ־עוז, סגן שר החקלאות, בפגישה עם צעירי התק"ם באפעל. מתוך 6 מיליון דונם בגדה, 2 מיליון דונם מעובדים, מזה מיליון דונם מטעים ומיליון דונם גידולי שדה וירקות, מהם רק 100 אלף דונם בהשקיה.

המטעים כוללים 700 אלף דונם זיתים (פי 7 מאשר במדינת ישראל), 80 אלף דונם ענבים, מניבים, 25 אלף דונם הדרים, 5,000 דונם בננות (בעיקר באיזור הבקעה) ו־50,000 דונם שקדים. ב־70,000 דונם מגדלים ירקות בהשקיה. בגדה למעלה מחצי מיליון דונם שטחי בעל, "בוס" גידולים: חיטה ושעורה, ובשטח של 30 אלף דונם מגדלים ירקות בעל. קרוב ל־400 אלף דונם בגדה המערבית אינם מנוצלים כלל מדי שנה בשנה, בגלל מחזור הגידולים. המים לחקלאות — בשיעור 70 מיליון קוב לשנה, ועוד 30 מיליון קוב מים הם לצרכי שתיה.

כץ־עוז מסר, כי שליש מהכנסות החקלאים בגדה בא מענף הצאן (450 אלף ראשי צאן), שליש ממטעים ושליש מירקות ופירות. הוא ציין, כי ממשלת ירדן עומדת בכל התחייבויותיה לקלוט 50% מהתוצרת החקלאית בגדה המערבית. היקף היצוא החקלאי לירדן מהגדה המערבית מגיע ל־35 מיליון דולר, מהם שליש ירקות (חצילים, עגבניות, תפוחי אדמה ובצל), שליש פירות (הדרים, ענבים ושזיפים) ושליש גבינות צאן ושמן זית.

תובעים יבוא ברזל

■ מנכ"ל מרכז הקבלנים, צבי צילקר, פנה למנהל אגף המתכת במשרד התמ"ס בדרישה לאפשר יבוא מיידי של 20 אלף טון ברזל כדי להתגבר על המחסור בפלדת בניין. לדבריו, למרות היקף העבודה הנמוך כיום בענף הבנייה, מתקבלים דיווחים על מחסור בברזל עגול 6 מ"מ וברזל מצולע 8 מ"מ.

ערך: לוי מורב

בעריכת עלינא תורי

מפוף ומשם

מה חדש?

ג'יימס טיילור: שתי הופעות בישראל

ג'נס מלהקת 2 – הופעה מתועדת בסרט

עופר ניר

ג'יימס טיילור, אחד הבולטים בין היוצרים־זמרים בפופ האמריקני, בשנות ה־70, יגיע ארצה לשתי הופעות, באמפיפארק בראשון לציון (11.7) ובאמפי צמח (12.7).

טיילור, בן 40, בן למשפחה מוסיקלית, נולד בבוסטון והחל את דרכו המוסיקלית בלהקתו של אחיו, אלכס. כעבור שנתיים, בניו־יורק הצטרף ללהקת "המכונה המעופפת". אחר־כך נסע ללונדון, שם התגורר כשנתיים, ושם הוציא את תקליטו הראשון — "ג'יימס טיילור", בחברת "תפוח" של הביטלס. פיטר אשר האנגלי, לשעבר חצי־הצמד "פיטר וגורדון", הפיק אותו וחנך בכך שיתוף־פעולה ארוך ופורה. בראשית 1969 יצא האלבום הזה גם בארצות־הברית.

מאז, הוציא טיילור עוד 11 אלבומים, שהוכתרו בזהב ובפלטינה. הוא זכה גם ללהיטים רבים ובהם "יש לך ידיד", "אש וגשם", "פניך המחייכות" ועוד. טיילור הקליט להיטים יחד עם ארט גרפונקל ופול סיימון ("איזה עולם נפלא"), עם ג'יי.די. סאותר ("העיר שלה גם כן"), עם רעייתו־לשעבר, קרלי סיימון ("ציפור חקיינית" ו"באמנות לך") וגם עם אחיו, אחותו ובתו, בתקליט שירים מתוך "רחוב שומשום", שזכה בפרס גראמי כתקליט הילדים הטוב ביותר לשנת 1979. טיילור עצמו זכה בגראמי עבור "יש לך ידיד" ו"הנדימן" (כלבויניק, בתרגום חופשי מאוד).

טיילור היה, במשך שנים רבות, מכור להרואין, אם כי כיום, אומרים, הוא נגמל לחלוטין. הוא נשוי, בשנית, לשחקנית קתרין ווקר. מנישואיו לקרלי סיימון, שבאו לקיצם לפני חמש שנים, יש לו בת, סאלי (12) ובן, ששמו בן, (10). כיום, אומר טיילור על עצמו ועל המוסיקה שלו, כפי שהיא נשמעת בתקליט האחרון "אל תמות צעיר", הוא מרגיש טוב מתמיד, מלא רוח אופטימית. נראה את זה בהופעותיו בארץ. טיילור מעיד על עצמו שהוא מרגיש טוב יותר על במה, מאשר באולפן. עוד פחות מתורש, כאן.

לקשקש ולזמזם עם "יו.2"

עכשיו, יש לו לא רק שם, אלא גם תאריך, לסרט הקולנוע של "יו.2" המתעד הופעות שלה באמריקה ומביא גם צילומים מאחורי־הקלעים. יקראו לו RATTLE AND HUM, משהו כמו "לקשקש ולזמזם". הסרט יעלה למסכים בחודש אוקטובר ובמקביל, יראה אור גם תקליט כפול של הלהקה, ובו חומר שהוקלט בהופעה וקטעים חדשים, שהוקלטו באולפן, בין השירים בביצוע החי, "גאווה (בשם האהבה)", "עדיין לא מצאתי מה שאני מחפש", "היכן שלרחובות אין שם", ועוד.

סרט מסקרן אחר, שייצא בקרוב למסכים, הוא הפקה של רייויד וולפר, מפיק טלוויזיה מצליח ("שרשים", בין היתר) ויוקו אונו. בסרט הזה, קטעים מצולמים נדירים של ג'ון לנון, עם הביטלס ולאחר פירוק הלהקה, באולפן ועם המשפחה.

מכות, מכות...

שניים מחברי להקתה של שינייד אוקונור, הוכו בפתח מועדון הולנדי, נפצעו קשה למדי וכתוצאה מכך, נאלצה לבטל אחדות מהופעותיה. האלימות, כנראה, עוקבת אחריה. לפני חדשים אחדים, היא וחבר לחקתה, אנדי רורק (לשעבר, חבר בלהקת "הסמיתס"), הסתבכו בתיגרה במועדון בליברפול, משום ששומרי־הסף מנעו מהם להיכנס.

מדונה, המופיעה כעת במחזה "זרו את המורשה", המועלה בברודוויי, מוטרדת לאחרונה על־ידי מעריצה בשם דרלין, שעוקבת אחריה לכל מקום, מתקשרת טלפונית מספר פעמים ביום וממתינה לה מחוץ לתיאטרון, מדי לילה. דרלין זו מצליחה להשיג את מספרי הטלפון החדשים של מדונה, זמן קצר בלבד לאחר שהזמרת מחליפה אותם. מדונה החליטה להגביר את השמירה על ביתה, מחשש לפעולה נוסח מארק צ'פמן, מעריץ־רוצחו של ג'ון לנון.

בריטי הייתר ולהקת "יו.בי.40" שרו ביחד, לפני כשלוש שנים, להיט מצליח ("את שלי, ילדתי", במקור של סוני ושר), יקליטו תקליטון משותף אחר, "ארוחת־בוקר במיטה". גם הפעם, מדובר בביצוע מחודש לשיר ישן.

להקת הרוק הכבד האמריקנית "מוטלי קרו" נתבעת לדין על־ידי אדם הטוען, כי איבד את עינו בהופעה של הלהקה, לאחר שנפגע מחזיז שנזרק מן הבמה. הוא דורש פיצויים בסך שני מיליון דולר.

פיטר גבריאל תרם את זכויות השימוש בלהיטו "משחקים ללא גבול", שייעשה בו שימוש למשחק מחשב חדש "המירוץ נגד הזמן", וכל רווחיו מיועדים לקרן ה"ספורט אייד".

תקליטים

פוסטרים

יוסי ונונו

אהה — "הישארו בדרכים אלו" הד־ארצי

אותי הם משעממים: שלישיית נורווגים עם הרבה מעריצות, שעושה מוסיקה שמצליחה היום, ובעוד 10 שנים אף אחד לא יזכור אותה.

אם מבחן ההישרדות הוא גם מבחן האיכות, אז כבר עכשיו אפשר להודיע ש"אהה" לא יעברו...בינתיים יש להם עוד כמה שנים טובות לעשות כסף ותקליטים, ולחזור לנורווגיה עתירי־ממון וזכרונות יפים על השנים המוצלחות באירופה, ואולי גם אם ישחק להם המזל בארה"ב. הם לא עושים מוסיקה רעה, הם פשוט משעממים, להקת־נוסחה, שנמכרת כמו הרבה מוצרים אחרים באריזה שיווקית נכונה.

במקרה של "אהה" מדובר בשלושה בחורים צעירים, יפים וחסונים: כאלה שנולדו להפוך לפוסטר. מכאן — ברור קהל־היעד וכו'. העובדה ש"אהה" הפכו להקה מצליחה היא מקרית. בקלות אפשר לשבץ להקה אחרת במקומה, ותאמינו לי — אף אחד לא ירגיש בהבדל.

הצליל של "הישארו בדרכים אלו" קליט וצלול טופי, עם פה ושם נסיונות לתת גוון של מוסיקה שחורה, אין הפתעות, אין בשורות.

אישי

יוסי ונונו

ג'ון הייאט "תביא את המשפחה" הליקון

תקליט שמיני לג'ון הייאט, תקליט ראשון בהדפסה מקומית. הייאט הוא מה שקוראים יוצר אישי, היינו, רחוק מכל המשחק של מצעדי המכירות, מסחריות וכו'. אני לא בטוח שהמרחק אמור להבטיח איכות, ולכן התווית של יוצר אישי לא חשובה לענייננו. "תביא את המשפחה" הוא תקליט נעים, עובר, אבל לא יותר מזה. להייאט קול לא רע, אבל יש לו בעיות כתיבה. הלחנים סבירים, פה ושם בהברקה, אבל הסך־הכל פושר, הטקסטים פשטניים מדי לטעמי. יוצרים אישיים מתגאים בדרך־כלל בטקסטים שלהם, להייאט אין כמה להתגאות. לא מצאתי איזו איכות שמעבר, לא מבין מה אישי בהייאט ומה יש בו שאין בהרבה אחרים.

מתוות ההשפעה שלו נעים מהרוק נוסח ואן־מוריסון ועד לבלוז, קאנטרי וכל מה שמסתובב בסביבה המוסיקלית הזו. החלק המוצלח בתקליט קשור להפקה המוסיקלית. ריי קודר גיטריסט, ג'ים קלטנר מתופף וניק לואו באס, יצרו יופי של צליל. הכינו להייאט יופי של מצע לעבוד עליו. וחבל שהייאט לא תמיד השכיל להשתמש בו נכון. זו דוגמה מוצלחת לאיך הפקה מוסיקלית עומדת מעל החומר שהיא אמורה לשרת וכעצם מרימה אותו למעלה ומחפה על מגרעות. ריי קודר הוא גיטריסט ששווה התייחסות, צליל הגיטרה שלו מרגש, צליל שסופק את הצדקה שלו בתקליט הזה. הסך־הכל בסדר אפשר לקנות, ואפשר לוותר.

נינה האגן – מונומנט היסטורי

מן המיטה של דץ

אורנה ומשה דץ — "באותה המטה" (הד ארצי)

הם נשואים, שרים ונחמדים. הוא חתיך מצטלם היטב, בפוזה רומנטית של גבר נחמד ומאוהב. הרמוניה יפה, השירים, בהתאם.

ניכרת בתקליט הזה יד מקצועית, שהגה לאוסף שירים עשויים היטב, מרי־עשם של כותבים שיודעים להפיק שיר שיספק ויענה על כל הדרישות, מכל הבחינות — טקסט ולחן והפקה של רון דרויאן, למעט "אנשי הגשם", שהפיק אריק רודיך.

נשמע טוב, מהנה כל עוד זה מתנגן ונשמע למעט שיר או שניים ("עכשיו היא", "אני הגשם"), כעבור זמן קצר, למעריצים בלבד.

ע.נ.

מחר בקולנוע

"אורות הכרך" — פסקול הסרט (התקליט הללית, תקליט ייבוא, במחיר מוזל).

כמובן שאין מדובר בסרט והוא של צ'פלין, אלא במשהו חדש, תוצרת ג'יימס ברידג'ס, או שביים את "משרדים חדשים". עם מייקל ג'יי פוקס בתפקיד הראשי ולצידו קיפר סאתרלנד, בנו של דונלד. הסרט עדיין לא הגיע אל המסכים, אבל התקליט כבר כאן, לשמוח תיאבון, או לסגור אותו — איש איש ותשוקותיו המוסיקליות.

איך הסרט? לא יודע, התקליט, לעומת זאת, נראה על פניו כמוצר בעל־ערך. ביניהם, מה יכול להיות רע בתקליט שיש בו קטעים של פרינס, בריאן פרי, "רשת מרי", "ניו אורדר", נאראדה מייקל וולדן ו"מ.א.ר.ר.ס".

הכל רק שכל, אז רוב הכוח, מתרכז בצד הראשון של התקליט הזה. לא נותר אלא לקוות שתלוקה בסרט, מרשה יותר. קטעים ראויים לציון: "אהבה טובה" (פרינס), "אמיתית" ("ניו אורדר"), "להשק ולשגר" (בריאן פרי) ו"גנסה את הוליווד" ו"מ.א.ר.ר.ס". תקליט בסדר, לא יותר מזה.

ע.נ.

תיאטרלי

עופר ניר

נינה האגן — "אהבה; מיטב הלהיטים" (סי.בי.אס).

אני לא יכול לכתוב נגדה. אחרי הכל, בזכות הופעה שלה בישראל, לפני כשנתיים, נישאתי ויש לי בן. אז, היא מעין שושבינה, או שדכנית. חוץ מזה, מה כבר אפשר לכתוב בגנותה של האגן? היא תיאטרלית מאוד, גסה לעתים קרובות, משעשעת תמיד. היא לא מכאן. אולי, נדמה היא מכוכב אחר. פעם היו מעלים נשים כמוה על המוקד, היום יש להן מועדוני־מעריצים. האגן יצרה ז'אנר, בקולה, בסגנון ובמראה שלה. אבל היא האורגינל. כיום, אמנם, היא נשמעת קצת מיושנת, אולי קצת מאוחרת, אבל האגן היא מעין מונומנט היסטורי, העומד בפני עצמו.

יש לה קול תוקפני מאוד, דומיננטי, קול שהוא כלי. אמרנו כלי? צופר־אזעקה, סירנה, קריאת־מצוקה וקריאת־ביזיון. משעשע גם לשמוע אותה, בעיקר כשהיא משחיתה לגמרי רחמים את "בדרכי" של פול אנקה, או כשהיא שרה להיטים ידועים שלה, כמו "ניו־יורק ניו יורק" ו"רגאי אפריקני".

ההופעה שלה ב"ליקוויד", מגוחכת, היתה חוויה בלתי רגילה. תקליט־אוסף, כולל נופל מהופעה, אבל כמזכרת, מיכון יש. מסוף אפריל 86, תל־אביב, ובמתנה לא שעריין בור גמור בענייני האגן — אפשר בהחלט להנות ממנו.

קלטת

חגיגת־כסף, שווה פלטינה

דסטי ספרינגפילד — "אוסף המסף" (פונוגרם)

תגיגה אמיתית לכל המעריצים, לכל הנוסטלגיסטים של שנות ה־60, לכל חובבי הקול הנשי כמיטבו, לחובבי פופ משובח. מיורא־אינגלנה, דסטי ספרינגפילד חוגגת 25 שנה לקריירת הסולו שלה. זו סיבה מצוינת להוצאת הקלטת הזאת. 24 קטעים, קלאסה אמיתית.

ספרינגפילד, שנולדה בשנת 1939 בלונדון [illegible] בשליש להקת "הספרינגפילדס" המצליחה, [illegible] הסולו הראשון שלה, בשנת 1963, היה "אני רוצה להיות רק איתך", שהגיע למקום [illegible] במצעד [illegible].

באמריקה, בכך שברה ספרינגפילד את מחסום 20 הראשונים במצעד האמריקני. [illegible] ידועה מאוד שירתה [illegible] בנות־הברית והצליחה [illegible]. ספרינגפילד היתה הזמרת האנגליה השנייה, שהגיעה מעבר למקום ה־20. [illegible] "אינך חייב לומר שאתה אוהב אותי" — להיטה הגדול ביותר [illegible] משקיעות ראשונות למעלה משני מיליון עותקים [illegible] בשנות ה־60, חמש פעמים [illegible] להגיע גם למקום [illegible].

הראשון, ספרינגפילד נחשבת לאחת הזמרות הטובות ביותר שקמו לפופ הבריטי. בכל הסגנונות, היא זכתה להערכתם של שלנות רבים, באנגליה ובארצות הברית. [illegible] הנפלא שלה, שנשמע כאילו בקע מגרונה של זמרת נשמה אמריקנית [illegible] "ריאליו" [illegible] עד היום, היא נהנית מהערכתם של קהל [illegible] לשירה. לא מזמן, שרה עם ה"פט שופ בויז" את הלהיט המצליח "מה עשיתי שזה מגיע לי?".

דסטי, זמרת גדולה, בלהיטים גדולים. [illegible] מאלה שהוקלטו, אחכנן גם את 24 שעות [illegible] [illegible] עד עשר, ועוד [illegible] ניסים.

ע.נ.

בעריכת צביה בן־שלום

גימגום: נכות שניתן לרפא

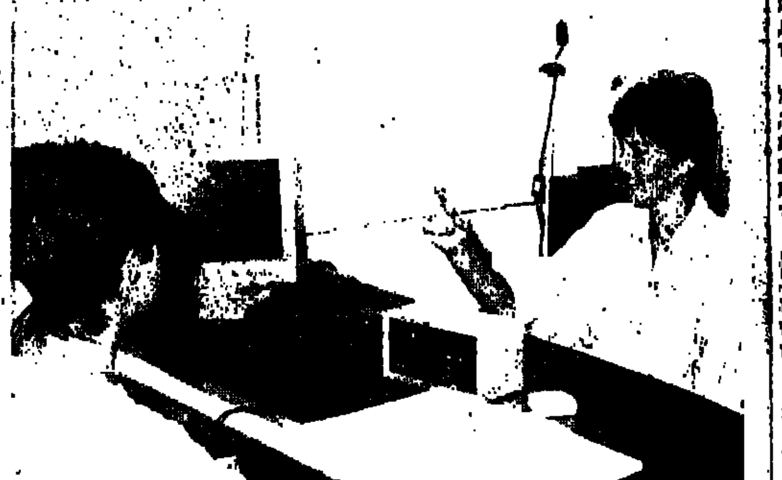
ברברה פרלמוטר, מנהלת המרכז, עובדת עם קליאנט בתוכנית P.F.S.P לטיפול בגימגום. במרכז התמונה מכשיר ה־VOICE MONITOR – "הקופסא השחורה" המווסתת את התקדמות המטופל.

נכות כלשהי גורמת לרצון לעזור לנכה. חמלה, צער, תחושת אי־נוחות כל זה, מקלה הרבה של רגשות, ונכות אחת, והיא את הקשות, גורמת ללעג, צחוק ואי־סבלנות. הגימגום. ולא רק שהמגמגם סובל מנכותו, אלא התגובות השליליות של הבאים במגע איתו, מחריפות את התופעה ובדרך כלל גורמות שהנפגע מסתגר בתוך עצמו, לא מעז כבר לדבר, מתרחק מן החברה ומכל פעילות חברתית. הגימגום הינו הפרעת הדיבור הקשה בין כל ההפרעות. יש והגימגום ביסודו פיזי, וגימגום הוא תופעה של משבר נפשי גדול, שוק (מלחמה, תאונת דרכים, מוות).

רוב המגמגמים הם ילדים בגילאי שנתיים עד גיל 7. הגימגום נפוץ יותר אצל גברים מאשר אצל נשים. במקרים רבים מופיע הגימגום במשפחה, כה גם בני משפחה אחרים מגמגמים. המחקרים מצביעים על סבירות גבוהה לגורם גנטי הקשור לגימגום. בדרכים רבות ומשונות ניסו ומנסים לרפות את הנפגע. ידוע סיפורו של המדינאי והפילוסוף דמוסתנס, אשר מילא את פיו בחלוקי אבנים וכך למד לדבר. ואפילו נהפך לאחד הנואמים הטובים והידועים ביוון העתיקה. השיטה ביסודה נכונה. הדיבור האיטי, העברת כל אות במודע היא שיכולה להחזיר את שטף הדיבור.

ד"ר רונלד ובסטר, חוקר שיטות ריפוי בהפרעות דיבור ומנהל ה־HOLLINS INSTITUTE מסביר: ההשערה הטובה ביותר הינה שהגימגום הוא תוצאה של פגם ב־Feedback (תגובה חוזרת) תחושתי הנובעת מתנועות השריריות של הדיבור. קרוב לוודאי שהמנגנון האחראי לגימגום הוא פגם בעיבוד התגובה החוזרת השמיעתי, אשר עשוי לפלול פעולה פגומה בשרירי האורגן המרכזית, סטיה בהעברת הצליל דרך עצמות הגולגולת. הצורה הפיזית של הגימגומים בדיבור הינה עקבית לפי פרוש זה. החזרות וההארכות האופייניות והמקרים של עצירת הקול בגימגום, משקפים צורות של "תגובות יתר", שבתוכן פעולות השרירים של הדיבור מבוצעות בעודף כוח ובתנועות מוגזמות מהנחוץ בהפקת הצליל הנכון. מימצאים נוספים התומכים בהשערה שגימגום יסודו בבעיה פיזית, כוללים גילוי שמיסוך על־ידי רעש לבן ואיחור ב־Feedback השמיעתי יכולים להגביר באופן זמני את שטף דיבור המגמגם.

לפי הסטטיסטיקה נמצאים בארצות־הברית כשני מיליון מגמגמים ומרפאי דיבור רבים מנסים למצוא שיטה יעילה לרפאם. בישראל לא יודעים בדיוק את מספר המגמגמים, אך מאות הורים ועשרות מבוגרים פנו ופונים למרכזי ריפוי הדיבור.

ישראל בוצ'קו, מנכ"ל של Set Services, מוסד ללימוד שפות לצורך ניהול עסקים, הכנה לדיפלומטים הזקוקים לביסוס תקשורתי, לפני כנסים בינלאומיים ועוד, היה מופתע מהמספר הגדול של בעלי רמה אינטלקטואלית ובעלי עמדות חשובות בעסקים, מדע ושירות החוץ, הסובלים מליקויי דיבור ואפילו גימגום. בוצ'קו ביקש מברברה פרלמוטר, מומחית בפתולוגיית הדיבור, לחקור את סיבת ההפרעות ושיטת הריפוי.

פרלמוטר שמע על "שיטת ובסטר" הפועלת בהולינס בארה"ב. היא נסעה לשם ואחרי כמה חודשים של לימוד, מחקר וניסיונות השתכנעו היא וישראל בוצ'קו, שאכן זאת השיטה הנכונה והבטוחה ביותר לריפוי של סובלים מגימגום. הסט אינסטיטוט הינו המרכז היחיד בישראל המוסמך על־ידי ד"ר רונלד ובסטר להעביר את השיטה הטיפולית הזאת. הצוות של המרכז לדיבור מורכב ממומחים מוכשרים ומורשים לטיפול בפתולוגיות הדיבור ומוסמכים בטיפול P.F.S.P לגימגום.

ביקרתי במרכז טיפול בגימגום. הוא נמצא בשכונה יוקרתית, כמה דקות מתל־אביב בבית יפה ובסביבה שקטה. ברברה פרלמוטר הסבירה: משך התוכנית הטיפולית הרגילה הוא 19 ימים רצופים, כ־256 שעות טיפול. השליש הראשון של הטיפול עוסק ברכישת כישורים בסיסיים הגורמים לשטף בדיבור המגמגם. כישורים אלו כוללים ייצוב תנוחות ההיגוי הראשונות בצלילי השפה, סיום תנועות ההיגוי הנדרשות לסיום הברות בצורה תקינה, רכישת שליטה על נשימה סרעפתית המשמשת בסיס לשליטה יעילה בהדרכת התחלת הקול וזמן משמעותי מושקע ברכישת שליטה נכונה על שרירי תיבת הקול האחראיים על הפקת הקול.

התלמידים באים למרכז בשעה שמונה בבוקר ומבלים בו עד שעות הערב. הם מביאים אוכל ויש לרשותם חדרי מנוחה, חצר וגינה לבילוי בהפסקות וחדרי לימוד שמכילים תאי עבודה אישיים עם מוניטור ומחשב אישי. לתלמידי בית־הספר כדאי לנצל את חודשי החופש הגדול לטיפול, ומעניינות היו השיחות עם הצעירים, שלושה תלמידי תיכון ואחד מבית־ספר יסודי. יש להם הרגשה טובה. סיפר, נער בן־17: מאז ילדותי הייתי בטיפולים פסיכולוגיים, טראפויטיים ואפילו אצל רופא שטיפל בי באקופונקטורה. כאן יש לי הרגשה שהגעתי לסוף הדרך... מכאן אצא מדבר חופשי...

דוד זטלר, בן־41 ממושב ציפורית כתב: אני השתתפתי בקורס הראשון בישראל. היינו רק 3 משתתפים. כולנו היינו מגמגמים קשים. בגמר הקורס, אחרי שלושה שבועות, היינו המומים מן ההצלחה. היום אני מחפש חברים לשיחה, אחרי שאני שנים רבות פחדתי מכל חברה, שחס וחלילה ישאלו אותי משהו ולא אוכל לענות.

ישראל בוצ'קו וברברה פרלמוטר, אשר מנהלת ומלמדת במרכז הדיבור, מאמינים בשיטת ובסטר. התוצאות הן מצויינות ורק צריך לחכות: מה יהיה על בוגרי הקורס אחרי כמה חודשים? האם הגימגום יחזור? הזמן יגיד ויש תקווה. קרן אור, גם היא חשובה.

חיה יוסף

הרעלים הם חלק מחיינו

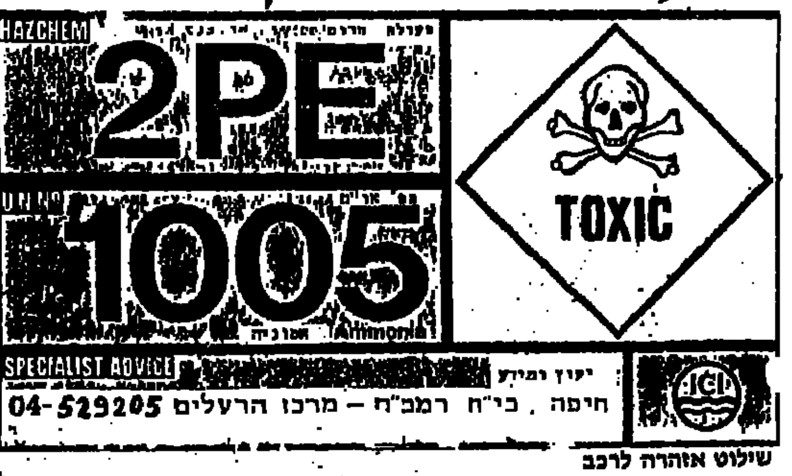

שילוט אזהרה לרכב

חומרים רעילים ומסוכנים (חמ"ר) מהווים חלק בלתי נפרד מחיינו, וקשורים לענפים שונים, בהם תעשייה חקלאות וכיו"ב. תאונה ו/או אסון המתרחש בארץ או בעולם, ממקד תשומת לבנו לנושא זה. כך ניתן להזכיר את השריפות אשר אירעו לפני מספר שנים במחסנים הסמוכים לאתר מגורים בהרצליה אשר בהם אוכסנו כימיקלים שונים, פליטות גאזים, אשר גרמו לסחרחורות בקרב תושבי באר־שבע, תאונת הברום בערבה, פיצוץ במפעל כימיקלים בפתח־תקוה ועוד. בעולם אירעו אסונות בהם פליטת גאז רעיל בעיר בופאל בהודו, פליטה דומה באיטליה, חמ"ר אשר נשפך וזיהם את הריין ועוד, המסקנה היא כי לא ניתן למנוע תאונות באופן מוחלט, ומספרן כנראה רק יגדל בעתיד.

אם בארצות המערביות הרשויות נערכו לטיפול אינטנסיבי בחמ"ר, חקיקת חוקים ספציפיים לנושא ועוד, אזי בארץ עקב פרסטיזה בינמשרדית, הנושא פרוץ ומפוצל בין תשע (9)!!! רשויות ממשלתיות בהם: משרדי הפנים, הבריאות, החקלאות, התחבורה, הביטחון ועוד. כתוצאה מכך מפוצלת האחריות בין המשרדים השונים, תופעה היוצרת "נוחות" בהטלת האחריות על משרד אחר.

לרשויות המקומיות קיים כלי העזר "החוק" ביותר מבחינת קיום מפעלים פרובלמטיים אלה, זאת על־ידי חוק רשוי עסקים על תיקוניו וכן חוקי התכנון והבניה המאפשרים לה לקבוע תנאים והוראות בתכניות בנין ערים, מתאר וכד', יש לציין כי לרשות המקומית היכולת לחוקק חוקי עזר הספציפיים לה.

בשנת 1982 חוקק חוק המחייב כל יזם המעוניין בפיתוח כלשהו אשר לו השלכה סביבתית להגיש תסקיר השפעה על הסביבה. בקטגוריה זו נכללים אף מפעלים אלה מאידך, לא בכל רשות מקומית קיימים אנשי מקצוע לנושא, אף לא בכל רשות יש צורך בצוות מקצועי מסוג זה. כך לרשויות אשר להן שטחי תעשייה מצומצמים ניתן לוותר על צוות זה, אך לרשויות אשר להן שטחי תעשיה נרחבים ובהם פועלים תעשיות מגוונות יש הצדקה לכך. אותם רשויות אשר להן שטחים מצומצמים נמצאים בדילמה, מחד הן המעוניינות בתעשייה עקב היותה מקור הכנסה ותעסוקה לתושבים וכן מקור הכנסה לרשות המקומית כתוצאה ממסוי הארנונה מאידך, אין ברשותם כלים להיוועץ על ההשלכות של אותה תעשייה פרובלמטית. התעשייה בקיבוצים אף היא נכנסה "בדלת האחורית" וכיום ביישובים שונים גורמת לבעיות, חלקן מיידיות ולחלקן עדיין אינם מודעים לה. הכנסת תעשיה ליישוב/קיבוץ אינה צריכה להיות בכל מחיר, והשיקולים הכלכליים הם לא העיקר, כי בסופו של עניין עלול להתברר כי קיימת עלות מסוג אחר כגון איכות חיים ו/או חיי אדם.

אבי מילר
מתכנן ערים
ויועץ אקולוגי

אגדה אכזרית ומרגשת

הספר "האחים לב־ארי" של אסטריד לינדגרן (הוצאת ספרית פועלים) אינו חדש אבל הוא כל־כך יפה שאני חייבת להזכירו. ההתחלה עצובה ובלתי שגרתית, לא כל הילדים אוהבים אותה. המספר, ילד בן 10, גוסס משחפת. אחיו הגדול, האמיץ והבריא מבטיח לו להיפגש בארץ אגדתית, שם כולם בריאים ומאושרים ולזמן אין כל חשיבות. אלא שהאח הגדול, יונתן, מגיע ראשון לננגיאלה: הוא נהרג בהצילו את קרלו הקטן מדליקה.

אסטריד לינדגרן, מן הגדולות בספרות הילדים, בחרה בדרך מיוחדת ובלתי שיגרתית להעביר לקוראיה מסרים של אחווה, ידידות, אומץ ואהבת חופש. ההרפתקאה שבספר מתחילה אחרי המוות. שני האחים נפגשים בננגיאלה, אך מסתבר כי אין זה עולם שכולו טוב. אכן — זאת ארץ אגדתית, אבל האגדה היא רעה ואכזרית. רודן מהררי החושך כובש את העמקים היפים ובעזרת דרקון יורק אש הוא מדכא את התושבים. יונתן לב ארי הרגיש והאמיץ מצטרף למחתרת ואחריו נגרר אחיו הקטן, המספר, שזוכה אמנם בארץ האגדה בגוף בריא וחסון, אך נשאר ילד בן 10, מתלבט וחושש, טוהר ומתגבר על פחדיו.

ספר הרפתקאות מרגש ומרתק, השובה גם את לב הקורא המבוגר. האיורים של אילון ויקלנר (מקוריים) משרים אווירה של סאגה סקנדינבית עתיקה והאות הגדולה, המנוקדת, מאפשרת לבלוע את הספר מבלי להנתק. למרות שהעלילה מתרחשת בתוך אגדה — כמעט אין בספר ניסים ונפלאות. הכל מציאותי מאוד, הגיוני, ומשום כך גם נוגע ללב: עד חנק בגרון. אפשר למצוא בספר אלגוריות, אך לדעתי, הוא נפלא כמשוטו, כולל הסוף, שאינגו — כמו באגדות — מוחלט, אבל בכל זאת אופטימי.

צב"ש

מותק של תירס

הזן הפופולארי ביותר בחו"ל הוא הסוויט, תירס מתוק ודל קלוריות. בישראל מגדלים אותו בעמק זבולון ובשדות החולה ואורזים בקצרין, בבית אריזה משוכלל, השייך ל־15 מושבים וקיבוצים של הצפון, שהתאגדו לחברת "תירס ירדן".

אנשי תירס ירדן הציבו לעצמם סטנדרטים גבוהים לשיווק לחו"ל והצרכן הישראלי נהנה מכך. התירס מגיע לרשתות השיווק ארוז במגשית (5־7 קלחים בכל מגש), כשהוא רחוץ ומקולף (פרט לעלה אחד לצד כל קלח) ועטוף בנייר פלסטיק נושם. במקרר הוא שומר על טריותו במשך 7־10 ימים, בהקפאה עמוקה — עד 6 חודשים.

שיווק התירס הטרי מתחיל במאי ומסתיים באוגוסט. הזן המוקדם ביותר הוא ג'ובילי, אחריו באים הופיר והסוויטי. הקלחים במגשיות הם בגודל כמעט אחיד, מה שמקל על הבישול. בכל קלח — אומרים המומחים כ־75 קלוריות.

בצורה מסורתית ניתן לבשל את התירס בשלוש צורות: לצפות בחמאה ולצלות בתנור. להכניס למיקרו־גל ולאפות 4־5 דקות או להכניס למים רותחים (עם העלה שלצד הקלח) עם מעט מים ולבשל כ־20 דקות. חשוב לשלות את הקלחים מהמים כשהם מוכנים.

השף כריסטיאן, ממסעדת אלהמברה שביפו טוען שהוא מבשל את התירס 4־5 דקות בלבד. אחר כך הוא מכין ממנו מטעמים, כמו תירס בבלילת בירה, תירס במטעה שומשום, תירס אפוי בנייר כסף עם שום וחמאה ומה לא. זאת בנוסף לפשטידות שהוא מכין מגרגרי תירס שגורדו מהקלח.

משהו ממטבחו של השף כריסטיאן:

תירס בבלילת בירה

מבשלים את קלחי התירס. מכינים בלילה מ־100 גרם קמח, 2 ביצים, 1/2 בקבוק בירה (לבנה) מלח, פלפל, וקורט אגוז מוסקט. טובלים את קלחי התירס בבלילה ומטגנים בשמן עמוק.

תירס ברוטב פורסטיה

מבשלים קלחי תירס. מכינים רוטב בשאמל מבצל קצוץ, קמח, מלח, פלפל וקצת חלב. מוסיפים, לרוטב פטריות, חתוכות ושמנת מתוקה, עוטפים כל קלח בנייר כסף, אבל לא לגמרי, על הנייר להיות דופן ופתוח למעלה. שופכים את הרוטב על התירס ודיד חבים שמנוצר בנייר, שמים פרוסת גבינה צהובה על חלק החשוף של התירס ואופים בתנור עד שהתירס משחים.

תירס ברוטב אנגליז

מבשלים קלחי תירס. מכינים רוטב: מרתיחים כוס חלב: מערבבים בקערה חלמון עם כף קמח ו־2 כפות סוכר. שופכים לקערה את החלב הרותח, מוסיפים טיפת תמצית וניל. שופכים את הרוטב על קלחי תירס שנחתכו לפרוסות עבות מאוד, מפזרים סוכר ומכניסים לתנור עד שהתירס משחים.

פותחים שולחן

הונגרי על הפנים

הפעם נהיה רעים, ולא נמליץ. נכון יותר — נמליץ שלא. אנחנו דווקא אוהבים לספר על מקומות בכיף, עם אוכל בסטייל, ומחירים לא בשמיים. אבל מה לעשות? החיים זה לא פיקניק, ויום אחד נפלנו על הפנים. החלטנו להזהירכם.

חברים של חברים המליצו. הלכנו למקום בשם "שלום", הממוקם בדרך פתח־תקוה מס' 90 בתל־אביב. נאמר עליו שהוא גריל רומני, וכך גם היה כתוב על השלט בחוץ. אבל בפנים היה כתוב "מסעדה הונגרית", וגם זה לא רע. מייד התחיל הדמיון הקולינרי להגיש לנו מטעמי המאג'ארים, עם הרבה פפריקה.

בשעת הצהריים הכל היה ריק. כלל ראשון — לא להיכנס למסעדות ריקות! אנחנו כבר יודעים את התורה הזאת, אבל מדי פעם נכנסנו והיה ריק. הלכנו־סבבנו, עד מצאנו איש אחד (אולי הבעלים), שנאות להגיש לנו תפריט. בתפריט פורטו ממיטב מאכלי המאג'ארים, אך כל מנה שהזמנו לא היתה. אולי בערב יש שם אקשן (ראינו גם פסנתר ובמה קטנה, וצילומים של זמרת בתלבושת עממית), או אולי גם האוכל... בצהרים — לא היה כלום. או למה הם פותחים?

לבסוף הזמנו מנה גולאש־עגל (מנה סמלית ביותר) מלווה בפתיתים ברוטב. לא טעם להם ולא ריח. היכן הפפריקה? בזה התחיימה ארוחתו של הסועד מספר אחד. הסועד השני ניסה לשוא להשיג עוף פפריקש, או משהו דומה. לא היה. התפשר על פטריות בנוסח מרפשטי: שש פטריות מטוגנות בבליל ביצים ופירורי לחם, ומנה כרוב מבושל, רק הרעב בשעת הצהריים אילץ אותנו לסיים את המנה עד תומה.

הזהו המטבח ההונגרי המפורסם, שפייטנים שרים לו שירים? אנחנו משוכנעים, שנתקלנו לרוע מזלנו בדוגמה בלתי מוצלחת של הזן הזה, ולא כדאי להשמיץ את כלל ההונגרים. מה עוד שאנחנו בהחלט מוכנים לתקן את הרושם בהזדמנות קרובה, אם רק תספקו לנו כתובת מתאימה.

בזמן התשלום קיבלנו את השוק האמיתי: למרות שהיינו שני סועדים אכלנו מעין ארוחה אחת (מנה ראשונה, מנת בשר עם תוספות, וזה הכל). כן שתינו גם סודה אחת וקיסמים. ובכן עבור כל זה נדרשנו לשלם כ־46 ש"ח טבין ותקילין. בדיקת החשבון הראתה לנו, שהם גובים עבור ה"קובר". יודעים מה זה? בואו ונספר:

לעתים, כשהמסעדה מתאמצת מאוד בעריכת השולחן, פורשת מפות־בד נאות ונקיות ומגישה מפיות־בד אישיות לכל סועד, וכן — כשלכל מנה יש מערכת־סכום נפרדת, העשויה לרוב כסף או ציפוי כסף, וסט של כוסות. יין ניצב ליד כל צלחת — ובכן לפעמים מסעדות כאלו דורשות תשלום נוסף עבור עריכת השולחן. לומר את האמת — בארץ לא נתקלנו בתופעה זו, והיא מוכרת לנו משיטוטינו בחו"ל, אבל כאן, ב"שלום" הזה, הם דרשו זאת! אמנם היו מפות על השולחן, אך הן היו מתחת ללוח זכוכית שהגן עליהן והסועדים סעדו על הזכוכית, לא על המפה. מפיות אישיות היו מנייר, וגם זה לא מן המין המשובח ביותר. ועל הסכום בכלל לא בא לי לדבר. בקיצור — לכל הסיפור לא היתה כל הצדקה. או שתדעו.

בעלת תאבון

גמגום

נמשכת ההרשמה לתוכנית הטיפולית לבעיות גמגום למחזורי סתיו – חורף 1988 לפי השיטה המתוכננת של DR. RONALD L. WEBSTER מארה"ב

PFSP

לקבלת פרטים ולקביעת ראיון נא לפנות אל גב' ברברה פרלמוטר
Certified P.F.S.P Clinician
03-5447683 (* מס. חדש)
ת.ד. 24202, תל־אביב 61241 SET SPEECH CENTER LTD

צביה בן־שלום בחופש
את המדור עורכת חיה יוסף

גואה המתח לקראת משחקי היום בבית א' באליפות אירופה

ספרד ואיטליה — קרב לטיני סוחף ותוסס

הגרמנים יודעים שאם לא ינצחו היום את דנמרק - יקטנו סיכוייהם ★ הרכילות ממחנה הגרמני זורמת ★ ברייטנר תוקף את בקנבאואר

גרמניה נגד דנמרק, ב־6.15, בגילזנקירכן; איטליה מול ספרד, ב־9.15 בפרנקפורט — אלה יהיו היום שני משחקי בית א' במחזור השני באליפות אירופה בכדורגל.

כאשר הגעתי אתמול בשעות הצהריים לאיצטדיון בפרנקפורט סברתי שנקלעתי לחגיגה איטלקית. מאות אוהדי נבחרת איטליה, לבושים בצבעי דגל הלאום, חלקם עטופים בדגלים, התמקמו סביב לאיצטדיון הסובל בירק, שרו ולגמו בירה. עשרות שוטרים שמרו על שערי האיצטדיון, על כר־הדשא קיימה נבחרת איטליה אימון לקראת משחקה נגד ספרד.

באולם העתונות היתה לנו היכרות ראשונה עם המאמן האיטלקי ויצ'יני. מאופק, שקט, עונה בנימוס רב לשאלות הרבות של עתונאים, שחלקם לא רק שואלים אלא גם מציעים... אם ביקה בחשבון שבאותה מסיבת־עתונאים היו 200 אנשי תקשורת איטלקיים נבין עד כמה היה קשה למאמן האיטלקי.

חילופים מעטים

הרכב, אומר ויצ'יני, יהיה זהה לזה שהופיע נגד גרמניה. אולי דה־נאפולי, שנפצע, יוחלף באנצ'לוטי. הספרדים אינם מעוררים חששות מיוחדים אצל ויצ'יני, אבל הוא בהחלט מעריך אותם מאוד. הוא חושב על הצבת שומר אישי על הספרדי מיצ'ל, אולם סירב לגלות על מי יוטל תפקיד זה. ויצ'יני אינו סבור שישנה את הטקטיקה, או יסגור את המשחק.

ראשית כל, מדגיש המאמן האיטלקי, צריך לנצח. לדעתו לא יוכרע ביום שלישי (היום) גורל הבית. הוא סבור שההכרעה לגבי העולות לחצי־הגמר תיפול ברקה ה־90 של המחזור השלישי.

הרחק מכאן — הספרדים. במלון־הפאר קמפינסקי בגרמנברוק התכוננו לאימון בשעות הערב, בריזק בשעה שהמשחק ייערך בפרנקפורט. המאמן הקשיש מוניה אופטימי אך יחד עם זאת גם ספקן: „איני רוצה שנשחק בבטחון יותר. זה עלול להיות בעוכרינו".

הכוכב הספרדי מיצ'ל אמר בראיון לעיתון הספרדי „אל פאייס": „יש לנו פוטנציאל להגיע לגמר". בנבחרת הספרדית מדברים על הצעה נוספת שקיבל מיצ'ל מקבוצת אינטר מילאן. אבל מיצ'ל נשאר בריאל. „אשאר בספרד עד שנזכה בגביע העולמי ב־1990" — אמר באותו ראיון.

גם בהרכב הספרדי לא יהיו שינויים. רק את קאמאצ'ו, הסובל מפגיעה בכתפו, ולא יוכל לשחק, יחליף במקומו סולר.

כוחות הבטחון בפרנקפורט יעמדו במצב־הכן. עד כה היו האוהדים האיטלקים והספרדים שקטים. התקרית היחידה בה היו איטלקים מעורבים היתה כאשר שכור גרמני זרק בקבוק לעבר אוטובוס שהוביל את האוהדים האיטלקים. הוא נעצר מייד.

מיפגש מאוכזבות

בגילזנקירכן יתמודדו אחה"צ נבחרות מערב־גרמניה ודנמרק. שתיהן מאוכזבות. העתונאי הדני הידוע, פלמינג נילסן (בעבר היה השחקן הדני הראשון שהופיע בקבוצת ברגמו האיטלקית) אמר לי: „זו לא אותה דנמרק של השנים הקודמות. השחקנים התבגרו מדי. קשה להכיר אותם. הם נעים בקושי. לדעתי, הם כבר יכולים לארוז את המזוודות לאחר ההפסד לספרד 3:2".

לא כך חושב המאמן הגרמני של דנמרק, ספ פיונטק, שמתלבט אם להכליל את הוותיק מורטן אולסן, שסבל מכאבי־ראש במשחק הראשון. אפשר שגם אלקייר לא ישחק. הוא איכזב מאוד את מאמנו. אגב, פיונטק כבר הצהיר שיחזור לאמן את דנמרק ויש האומרים שהחל לגשש אצל באיירן מינכן.

מה במחנה הגרמני? עמודים שלמים ורכילות אין־קץ אופפת נבחרת זו. הכל מחפשים סנסציות על הנעשה במחנה הגרמני. כבר ידוע שרולף יתפוס את מקומו של ברטהולד, ושהרגט, שהיכה על חטא, יישאר בהרכב, אבל ישחק ככלם שרמי. בקנבאואר החליט להשאיר בהרכב את טון ואת פלר, והדבר מעורר את זעמם של אוהדי ווסקה ואקשטיין, ושניהם רותחים, כדברי הרכילאים. בראש המבקרים את בקנבאואר עומד כדורגלן־העבר המצויין, פאול ברייטנר.

התחזית? קשה לראות את הדנים מחוללים הפתעה. הגרמנים יודעים שמשחק זה הוא עבורם מכריע.

במשחק בין גרמניה ודנמרק ישפוט השבדי פרידריקסן, ובין איטליה וספרד הסקוטי ולנטין.

טבלת בית א'

1.	ספרד	1	2־3	2
2.	איטליה	1	1־1	1
-.	גרמניה	1	1־1	1
4.	דנמרק	1	3־2	0

„גברת הברזל" הקימה ועדת חקירה נגד החוליגנים הבריטיים

דפנה ורדי, לונדון

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, הורתה אתמול על הקמת ועדת חקירה, בדרג גבוה, לבדיקת הדרכים למניעת השחרת שמה של בריטניה באירופה בגלל אלימות אוהדי הכדורגל שלה.

„גברת הברזל" התערבה בנושא השנוי במחלוקת זה שנים אחרות, לאחר שבסוף השבוע שוב נעצרו אוהדי כדורגל בריטיים שגרמו נזקים חמורים לרכוש, והתנהגו באלימות, לאחר משחק הכדורגל בין אנגליה ואירלנד.

למרות אמצעי־המניעה הקיצונים שהונהגו על־ידי שלטונות מערב־גרמניה לקראת המשחק בשטוטגרט שלשום, עדיין עצורים 63 אוהדי כדורגל בריטיים בבתי־כלא בגרמניה.

אמצעי הבטחון של הגרמנים כללו איסור על מכירת כרטיסים ביום המשחק, ומסקרה המצויירת במיטב חידושי הטכנולוגיה שהוקמה בשטח האיצטדיון בשטוטגרט, מנעה התפרצויות ותגרות בתוך האיצטדיון, אולם האלימות הועתקה לרחובות שטוטגרט.

יומן האליפות

בגרמניה מתקנים כבישים דווקא בזמן אליפות הכדורגל...

יואל כץ

יום מנוחה. יום של חשבון־נפש. הסיבוב הראשון תם. הכל מחושבים. הכל מנבאים. כשאתה מעיף מבט מסביב על הצד הארגוני אתה מגלה שוב, ובפעם המי יודע כמה, עד כמה הדוק הקשר בין הספורט לבין התעשייה והמסחר בעולם. הכל כאן ממוסחר.

„ספונסרים" גדולים משקיעים הון תועפות בשותפות במתן שירותים, בארגון, במכשירים, במתקנים, ומה בעצם לא? גם היפאנים הגיעו לכאן. יש האומרים שאלמלא הפעילות של חברות אלה ספק אם בכלל היה אפשר לארגן את המשחקים.

מי שסבר כי כאן בגרמניה, בחלק המתועש ביותר, צפוף אוכלוסין, תהיה מלאכת הכיסוי העתונאי קלה אינו אלא טועה. אליפות אירופה אינה עושה חסד עם נציגי המדינות השביעיות. ראשית, התנועה. המרחקים בין האיצטדיונים קטנים יחסית, אבל יש ואתה צריך להגיע לאיצטדיון מסויים אתה נתקל במע"צ הגרמני שהחליט דווקא באותו יום לתקן כבישים, וכך אתה נקלע לפקקי תנועה אדירים של קילומטרים.

והמלונות — מפוצצים. כל מקומות האכסון מלאים ויקרים. במלון מדרגה בינונית עולה חדר כימים אלו 100־150 דולר, ואין גם להשיגו. כדאי לציין שדווקא בערים בהן נערכים משחקי הכדורגל כמו דיסלדורף, קלן ופרנקפורט נערכות גם תערוכות ענק.

אומרים שאצלנו יש רכילות על ספורט בתקשורת. מי שנמצא כאן ועוקב אחרי „טונות" הרכילות, רואה שאנחנו עדיין קטנים. אין לנו אפשרות להתמודד עם טורי הרכילות של אנשי כלי־התקשורת הגרמנים או האיטלקים. אלה ממש משתוללים.

כדורגלני ברית־המועצות עולזים לאחר כיבוש השער ע"י ואסילי ראץ לרשת הולנד (0:1) (תצלום: איי.פי)

נדחתה בקשת שושני להחמיר בעונשו של אוחנה

נציג הפועל ירושלים בהתאחדות לכדורגל, שלמה שושני, תבע אתמול להחמיר בעונשו של אלי אוחנה לאחר שבית־הדין של ההתאחדות פסק לו הרחקה ממשחקים בין־ארציים, בעקבות אי התייצבותו למשחקים הקדם אולימפיים של נבחרת ישראל.

שושני שביקש את התערבות חברי הנהלת ההתאחדות נתקל בסירוב ובטענה שההתאחדות לכדורגל מאמצת כדרך־כלל את פסקי־הדין של חברי ועדת המשמעת, וכך גם במקרה זה.

● נבחרת הכדורסל של צ'כוסלובקיה ניצחה בגמר הטורניר בברטיסלבה את נבחרת המכללות האמריקנית — 111:115, לאחר הארכה. שבדיה תפסה את המקום השלישי, כשניצחה את רומניה — 89:101.

● קבוצת הכוכב־האדום בלגראד זכתה בפעם ה־16 באליפות יוגוסלביה בכדורגל, לאחר שסיימה במחזור ה־34, האחרון, בתיקו 2:2 עם קבוצת ניקסיץ', שנשרה לליגה השנייה.

פורסם לוח המשחקים בליגות בכדורגל

בית"ר ירושלים נגד הפועל ת"א במחזור הפתיחה ב־24.9

הדרבי הת"א במחזור ה־4 והדרבי הירושלמי ב־13 ★ עדיין אין החלטה בקשר לפליי־אוף

● כדורגל

ראובן חנניה

אלופת הליגה הלאומית בכדורגל, קבוצת הפועל ת"א, תשחק במחזור הפתיחה בעונת המשחקים 1988/89 ב־24 בספטמבר 1988 בבלומפילד עם בית"ר ירושלים, אלופת 1987, שתהיה ביתית. במשחק המוקדם בבלומפילד יתקיים דרבי־הפרברים, כששמשון ת"א תארח את בני יהודה ת"א.

מחזיקת הגביע, מכבי ת"א, תארח במחזור־הפתיחה את בית"ר ת"א באיצטדיון ברמת־גן. העולה החדשה, הפועל טבריה, תארח במשחק פיקנטי, המבטיח קהל רב, את סגנית האלופה, מכבי נתניה. העולה השנייה, הפועל ירושלים, תדרים לבירת הנגב, ותשחק עם הפועל באר־שבע. בשני המשחקים נוספים במחזור הראשון תארח מכבי חיפה את הפועל כפר־סבא, והפועל פ"ת את הפועל צפריירים חולון.

הדרבי הגדול בין הפועל ת"א, האלופה, ומכבי ת"א, מחזיקת הגביע, יתקיים במחזור ה־4 בבלומפילד.

הדרבי הירושלמי, בין הפועל ובית"ר, יהיה במחזור האחרון ה־13 בסיבוב הראשון. האלופה, הפועל ת"א, תשחק בבלומפילד עם סגניתה, מכבי נתניה, במחזור ה־6.

הליגה הלאומית תצא לפגרה בת חודש, החל מה־11 בפברואר 1989 עד ל־11 במארס. באותו חודש יתקיימו המשחקים המוקדמים בגביע העולמי, בהם תיטול חלק נבחרת ישראל. עוד לפני פתיחת הליגה יתקיימו שני מחזורים בגביע־הטוטו (ב־10 וב־17 בספטמבר).

ב־10 בספטמבר ייערכו בגביע הטוטו המשחקים: ● בית א': הפועל ת"א — הפועל ירושלים; הפועל פ"ת — מכבי חיפה ● בית ב': מכבי נתניה — הפועל טבריה; הפועל כפר־סבא — בני־יהודה ת"א ● בית ג': הפועל באר־שבע — הפועל חיפה; בית"ר ת"א — בית"ר ירושלים; ● בית ד': שמשון ת"א — מכבי יבנה; הפועל חולון — מכבי ת"א.

במחזור הפתיחה בליגה הארצית ישחקו היורדות מהליגה הלאומית: הפועל לוד מול העולה החדשה לליגה הארצית, בית"ר רמלה, ומכבי פ"ת תצא למשחק חוץ מול הפועל בת־ים.

בהתאחדות לכדורגל עדיין לא החליטו אם בעונת המשחקים הבאה יתקיימו משחקי פליי־אוף. ההחלטה תתקבל בשבועות הקרובים.

תכנית המשחקים — בעמוד 15

יוהאן קרויף: חוליט עולה עלי בניידותו

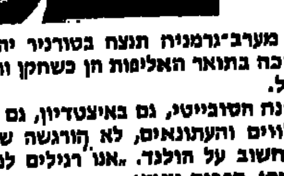

● אם מערב־גרמניה תנצח בטורניר יהיה פרנץ בקנבאואר היחיד שזכה בתואר האליפות הן כשחקן והן כמאמן. אבל האם עדיין גדול.

● במחנה הסובייטי, גם באיצטדיון, גם בחדר־ההלבשה, וגם אצל המלווים והעתונאים, לא הורגשה שמחה מיוחדת אחרי הנצחון החשוב על הולנד. „אנו רגילים לנצח" – אמר בגאווה עתונאי. אכן, הפרזות ידידי...

● מיגואל מוניוז הוא המאמן המבוגר באליפות אירופה (65) ופרנץ בקנבאואר הצעיר ביותר (42). האיטלקי ויצ'יני הוא המאמן היחידי שאין מאחוריו קריירה בין־לאומית.

● מה הדמיון בין מאמן אירלנד, ג'קי צ'רלטון לבין מאמן דנמרק, ספ פיונטק שניהם מאמנים „בגלות". פיונטק, בעבר בלם בנבחרת גרמניה, מאמן את דנמרק, וג'קי צ'רלטון, מגדולי כדורגלני נבחרת אנגליה, מאמן את אירלנד.

● בובי רובסון, המנהל האנגלי, אחרי ההפסד לאירלנד (1:0): „היו לנו 18 הזדמנויות תבקעה. לא ניצלנו אף אחת. ככה אי־אפשר לנצח". ומה אמר ג'קי צ'רלטון: „אחרי הדקה ה־6, בה הבקענו את השער, היו אלו 84 הדקות הארוכות בחיי".

● הכוכב ההולנדי יוהאן קרויף, בעל טור בעתון הגרמני „ולט אום זונטאג", ניבא: „הולנד, כן היא תהיה אלופה, יחד עם אנגליה". קרויף הודה כי לדעתו עולה עליו הכדורגלן ההולנדי רוד חוליט בניידותו.

● האירים מדברים עם אלוהים. תמיד הוא שומע לתפילו־תיהם. כבר במשחק בין בולגריה וסקוטלנד התפללנו שהסקוטים ינצחו כדי שנוכל לעלות לגמר, ואלוהים שמע לנו.

קליין — סמכות־על יגיש תכנית מהפכנית

יצחק ויסהוף

רלף קליין, קיבל אתמול את ברכת־הדרך של הוועדה המקצועית באיגוד הכדורסל, שהסכימה לתנאיו, להיות סמכות־על מקצועית בכל הקשור לנבחרות הישראליות. בשלוש השנים הקרובות יהיה קליין מאמן הנבחרת הלאומית, ולא יאמן שום קבוצה.

הוועדה המקצועית, לאחר ששמעה אתמול את קליין, שהסביר לה את דרכי עבודתו, קיבלה דרך זו, והסמיכה את יו"ר הוועדה, איתן תפר, לפעול במשותף עם קליין, כשם ובסמכות הוועדה המקצועית. ההחלטה התקבלה פה אחד.

קודם להחלטה הגיש קליין לחברי הוועדה הודעה בכתב, ובה נאמר: „מותנה ומוצהר במפורש כי לכל אורך תקופת ההסכם, אהיה המאמן בעל הסמכות המלאה והבלעדית בכל הקשור לתחום המקצועי של נבחרות איגוד הכדורסל הישראלי. כאמור לעיל, כשיתוף פעולה עם יו"ר הוועדה המקצועית, איתן תפר".

לאחר־מכן אמר קליין: „ביקשתי סמכות ואחרות, ואני שמח כי קיבלו את דעתי. עובדה זו תקדם לטווח ארוך את הכדורסל הישראלי. אשתף פעולה עם תפר, נעשה עבודה לעומק, נשנה דברים שלא היו מקובלים, וכדי לעשות דברים אלה הייתי חייב סמכות בלעדית. בימים הקרובים אגיש תוכנית עבודה שתעלה את הכדורסל שלנו על דרך־המלך".

יו"ר איגוד הכדורסל, יוסי אוברקוביץ, הדגיש כי דרך העבודה של קליין תעניק פרמייה בשנים הקרובות לאור העובדה כי הצעד הוא חדשני ומלווה בצוות הטוב ביותר שניתן היה להעמיד.

לאחר שקליין החליט שיאמן את הנבחרת בלבד, נותרה עכשיו שאלת המאמן במכבי ת"א פתוחה. המאמנים צבי שרף, ואולי גם משה ויינקרנץ, חזרו לתמונה. במכבי תל־אביב לא שללו את הרעיון כי את הקבוצה יאמן מאמן מחו"ל.

מכבי ת"א ומרסר פנו לבית־המשפט וביקשו בורר

אגודת מכבי תל־אביב והכדורסלן הפועל ת"א לאוואן מרסר, פנו אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, וביקשו למנות בורר שיכריע במחלוקת בינם לבין אגודת הפועל ת"א, באשר לסכום אותו אמורה מכבי ת"א לשלם להפועל ת"א עבור שחרורו של מרסר והעברתו לשורות מכבי ת"א.

באי־כוחם של המבקשים, עורכי־הדין בנימין ארנון ואילן גולדשמידט, טוענו, כי ביום 17.5.88 חתמה מכבי ת"א עם מרסר על הסכם לפיו ישחק בשורות מכבי ת"א, בכפוף לזכות הסירוב הראשונה שהיתה שמורה לאגודת הפועל ת"א ואשר היתה מוגבלת ל־15 יום.

טענת המבקשים היא שהפועל ת"א לא מימשה את זכות הסירוב הראשונה, בהתאם להסכם שחתמה עם מרסר, ביוני 1986. היא גם לא נענתה לפניותיהם של מכבי ת"א ולאוואן מרסר למנות בורר שיכריע בשאלה מהו הסכום אותו אמורה מכבי ת"א לשלם להפועל ת"א עבור העברתו של השחקן.

מנסדורף מדורג במקום ה־15 במשחקי וימבלדון

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף דורג אתמול במקום ה־15 במשחקי וימבלדון, שיתחילו ביום שני.

בהודעה בלונדון נמסר כי המדורג הראשון הוא הצ'כי איוואן לנדל, ואחריו: מאטס וילאנדר ושטפן אדברג משבדיה; פאט קש מאוסטרליה; ג'ימי קונורס מארה"ב; בוריס בקר ממערב־גרמניה.

במשחקי הנשים דורגה במקום הראשון שטפי גראף ממערב־גרמניה, ואחריה שלוש האמריקניות: מרטינה נברטילובה, פאם שרייבר וכריס אוורט.

ישראל נגד גרמניה

● כדורסל

יצחק ויסהוף

נבחרת מערב־גרמניה תהיה יריבתה הראשונה של נבחרת ישראל בטורניר בין־לאומי בכדורסל שייפתח ביום שישי בפביה, איטליה. למחרת, בשבת, תשחק ישראל נגד המארחת, איטליה, וביום ראשון יסתיים הטורניר במשחק בין ישראל וצרפת.

אתמול שבו שחקני הנבחרת והתכנסו במכון־וינגייט לאחר מנוחה של יום. באימון תירגל המאמן רלף קליין, יחד עם עוזרו, משה ויינקרנץ, חמישייה שכללה את עמוס פרישמן, נדב הנפלד, דורון ג'מצ'י, לאוואן מרסר ותומר שטיינהאואר.

קליין ניסה להקנות לחניכיו צורת שמירה חדשה כששני שחקנים שומרים על שחקן יריב: הכנה לשמירה על ניקי גאליס, שחקן נבחרת יוון, ודרזן פטרוביץ' מיוגוסלביה, כוכבי יריבות ישראל בטורניר הקדם־אולימפי, בסוף החודש בהולנד.

היום יקיימו השחקנים את אימוניהם, מחר לא יתאמנו, וביום חמישי ייצאו כל 14 כדורסלני הסגל לאיטליה.

במשחק נכות: גרמניה – ישראל 29:43

אברהם תשובה

נבחרת הנשים של מערב־גרמניה בכדורסל לנכות גברה אמש על נבחרת הנשים הישראלית — 28:43, לאחר 15:17 במחצית.

במשחק שנערך במרכז הספורט של אילן ברמת־גן גילתה הנבחרת הגרמנית, אלופת העולם, עליונות רבה בעיקר בניירות והגיעה למצבי זריקה רבים ונוחים יותר.

בנבחרת ישראל בלטה סמדר צור.

המשחק השני בסידרה של ארבע משחקי ידידות בין שתי הנבחרות ייערך מחר ב־6 ברמת־גן.

● כדוריד

פוקס והרמן ישפטו בגמר

יוסף חכם

שופטי הכדוריד הבין־לאומיים, אלי פוקס ומשה הרמן, ינהלו מחרתיים בהיכל־הספורט בראשל"צ, את משחק־הגמר בגביע־המדינה בכדוריד, בין האלופה, קבוצת הפועל ראשל"צ, וסגניתה, קבוצת מכבי ראשל"צ.

דריכות רבה שוררת בשני המחנות לקראת המשחק המרתק והמעניין שהמחצית השנייה שלו תועבר בשידור ישיר בטלוויזיה, החל מהשעה 8.15, במסגרת תכנית הספורט השבועית.

מיכאל אלמוג, יו"ר „ועדת־הזרים" במרכז הפועל:

הזרים יעלו התפוקה ואולי יורידו התשלומים לישראלים

לקליטת שחקני־התיגבור יש להכין תשתית ● ישראלים יכולים לשחק בחו"ל תמורת הבטחה שיופיעו בנבחרת ● יש להעביר את משחקי הליגה לשעות הערב ● שיטת הפליי־אוף נכשלה

יצחק ויסהוף

מזכירות מרכז הפועל תתכנס ב־19 ביוני להמשך הדיון על הופעת הזרים בכדורגל הישראלי. כיו"ר הוועדה שבדקה את נושא הזרים שימש מיכאל (מיקה) אלמוג, לשעבר יו"ר ההתאחדות לכדורגל. המזכירות תצטרך לאשר, או לדחות, את ההחלטה לאשר לזרים להופיע.

אלמוג סבור כי מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אינו מתנגד לנושא הזרים: „הזרים לא יהוו אמנם תרופת־פלא לכדורגל הישראלי, אך מן הראוי לבצע את הנסיון. הספקות אצל קיסר בנושא זה צודקות. קיסר, כמזכ"ל ההסתדרות, רוצה להבטיח לעצמו שהאגודות לא יבואו אליו בעניין פרעון חובותיהם".

ארגון מקצועי

— גם ביום כשאין זרים יש חובות וקבוצות מתקשות לפרוע אותן?

● אלמוג: נכון, ולכן חייבים לפתור את הבעייה כבר כיום, ללא קשר לזרים שיבואו או לא. המטרה היא להביא זרים שישפרו את איכות הכדורגל שלנו, ואת זה נעשה בשתי דרכים. האחת, ע"י צימצום הליגות והשנייה ע"י הבאת שני זרים לכל קבוצה בליגה הלאומית. עובדות אלו ישפרו את הרמה ויעלו את האיכות. הכדורגל יהפוך לאטרקטיבי וימשוך קהל. זו המגמה. אנו לא בשגעון להביא זרים שיפארו את מדורי הספורט.

— מה בדבר התשלומים לזרים?

● אלמוג: כאשר יהיו זרים ישלמו אולי פחות לכוכבים הישראלים. יש להחליט על התקציב. כאן צריכים להיכנס לפעולה גם ההסתדרות וגם מרכז הפועל, ולקבוע את גובה הסכום. הכרח לומר לקבוצות: זה הסכום, מעבר לכך אין. הייתר, הכל על אחריותכם. ויש עוד פתרון, בנושא הליגות הבכירות בכדורגל ובכדורסל יש להטיל את האחריות על מרכז הפועל. הנטל על ההסתדרות בעניין זה הוא רב. מרכז הפועל מסוגל למצוא את הדרך להתארגן בצורה מקצועית.

— האם אין זה חשש שמרכז מכבי הסך לסתע לחסיד הצימצום?

● אלמוג: כל הקבוצות בליגה הלאומית, לבד מהפועל ומכבי ת"א, כבר עלו וירדו ליגה. בשעתו, כאשר מכבי התנגדה לצימצום טענו נציגיה כי הפועל עושה חשבונות. ראשיה לא קיבלו את העובדה כי הגישה היא ספורטיבית טהורה. כיום אנו לא יכולים לטעון את הטענה ההפוכה. יהיה מה שיהיה. מי שטובה תהיה למעלה, מי שלא — תרד. יש כאן „קרוסלה", היורדת ועולה. אם מכבי הודיעה כי היא מוכנה לצימצום צריך ללכת לקראת זה.

מיכאל (מיקה) אלמוג

שלושה סיבובים

— ואז מה יקרה?

● אלמוג: אני בריעה כי יש לקיים ליגה בת שלושה סיבובים. יש לבטל את הפליי־אוף. את ההכנסה בסיבוב השלישי לחלק שווה בשווה בין שתי הקבוצות. אסור לחזור לשיטת הפליי־אוף, שלא הוכיחה את עצמה. על כולם לשחק נגד כולם, ואז יהיה עניין.

— כיום יש בריחת שחקנים מוכשרים מישראל לחו"ל.

● אלמוג: לא ניתן למנוע בריחת שחקנים לאירופה. אנו חיים בעולם חופשי ופתוח. אנו לא חיים בגוש המזרחי, שגם שם יש כבר הפשרה בנושא זה. אי־אפשר להטיל מגבלות. צריך רק להבטיח כי שחקנים המופיעים בחו"ל חייבים להופיע לנבחרת, כשייקראו.

— כיצד ייראה, לדעתך, הכדורגל הישראלי, ללא זרים, ועם זרים?

● אלמוג: את ההחלטה יש לקבל הקיץ. כן או לא. ייתכן שההחלטה תהיה עכשיו והביצוע בעונה הבאה. אם יש צורך בהתארגנות כדאי שנעשה זאת עכשיו. שני זרים מ־11 שחקנים, זה לא 2 מ־5 בכדורסל. מדובר על שני שחקנים שיבואו לשחק. לצידם יכולים לצמוח צעירים מקומיים. רוב העם אוהב כדורגל, ויש לבצע צעד זה שימשוך קהל למגרשים. אם נחליט כי נישאר עם מה שיש ניסוג לאחור. צריך לשחק בערב, לאור זרקורים, ועובדה, במשחק־הגמר בגביע צפו למעלה מ־20 אלף צופים. יש פוטנציאל. לשיפור, זקוקות הקבוצות גם למנהל מקצועי. כל הדברים הניהוליים חייבים להיות בידיו של המנהל המקצועי, שכאיש בעל רמה יכול להצעיד קבוצות קדימה.

שמחת מנצחים: הפועל ראשל"צ צוהלת לאחר זכייתה באליפות. מימין: המאמן יוסף קלוז'ני, השחקן איזי רפאלי ואוהד. תצלום: עוזי קרן

רפאלי: זכייה באליפות זה דבר מעולם אחר

יוסף חכם

קבוצת הפועל ראשון־לציון זכתה בשבוע שעבר לראשונה באליפות המדינה בכדוריד לאחר שהדיחה את יריבתה העירונית, מכבי ראשל"צ, שהחזיקה בתואר בשלוש השנים האחרונות. ביום חמישי יהיה משחק נוסף בין שתי הקבוצות בגמר גביע־המדינה.

כדוריידן הפועל ראשל"צ, איזי רפאלי, בן ה־23, המשחק באגודה מגיל 9 ובקבוצה הבוגרת מזה חמש שנים, אמר לי אחרי המשחק: „זכיתי בתארים רבים, בילדים, בנערים ובנוער, אך זכייה באליפות־המדינה בקבוצה הבוגרת זה דבר מעולם אחר".

— האם הגיעה האליפות לקבוצתך?

* רפאלי: השקענו העונה מאמצים רבים ואם לא היינו זוכים בתואר זה היה כשלון מוחלט. אשתקד סיימנו במקום הראשון במשחקי הליגה אולם בגמר־דיד נדחקנו למקום השני. השנה השתנו פני הדברים: מכבי ראשל"צ זכתה בליגה במקום הראשון, ואנו בגמר־דיד.

— האם חסרונו של אליעזר ורד במשחקים האחרונים השפיע?

* רפאלי: חששנו מאוד לאחר פציעתו במשחק השני; כל הזמן דיברנו על זה באימונים, אך כשעלינו לשחק הכל נראה אחרת: מחליפו של ורד, אלון לוי, לא איכזב. הסתדרנו; שלא תבין מדברי שאני לא רוצה שיחלים מהר. אתו זה היה אולי קל יותר.

— האם עומס של חמישה משחקים בפרק זמן של שבועיים זה קשה?

* רפאלי: קשה מאוד; השחקנים נמצאים כל הזמן בלחץ פסיכולוגי ובמצב נפשי מתוח. גובה המאמץ הרב שמשקיעים במשחקים ובאימונים הקרחתניים.

— מה בקשר ליריבות הקשה בין שתי הקבוצות?

* רפאלי: אכן יש יריבות קשה מאוד; לטובת הספורט עדיף שזה לא יהיה; חבל מאוד שהדברים שמאחורי הקלעים מרצו התוצאה בסיום המשחק כשזכינו באליפות.

בנושא זה הוסיף רפאלי: „כשיש דרבי כדורסל או כדורגל בתל־אביב בין הפועל ומכבי, רוב האנשים אינם מכירים, בדרך־כלל, האחד את השני, אך בענף הכדוריד ובעיר כשלנו מורגש כל דבר מייד".

„יש לציין — הוסיף רפאלי — ששחקני שתי הקבוצות גדלו יחד למדו באותם בתי־ספר ואף ישנם חברים רבים בשתי הקבוצות. חבל רק שראשי האגודות נכנסים כל הזמן לעימותים; יש לעשות סולחה ולהפסיק עם כל הדברים מחוץ לספורט".

— מה אתה צופה במשחק גמר הגביע?

* קודם־כל אני מקווה לזכות בדאבל, אך אל לנו לשכוח שקבוצת מכבי ראשל"צ תגיע למשחק עם מיטב של עצמים ותרצה להוכיח שעדיין לא ויתרה לגמרי על הבכורה. לכן צפוי משחק מרתק ומעניין.

ד"ר ענתבי: חלק מהאישורים הרפואיים לספורטאים מזוייפים

„אני חרדה לגורל הספורטאים הפעילים כיום, ולגורלם לאחר פרישתם, כאשר אני רואה את הציוד הרפואי החסר. כן מדאיגה אותי העובדה שאין בארץ תקנות ברורות המחייבות את אגודות הספורט לקיים בדיקות רפואיות לספורטאים" — כך אמרה שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, בפגישה עם כתבי ספורט, שהתקיימה אתמול בבית־סוקולוב בתל־אביב.

בפגישה נטלו חלק חברים בוועדה לקביעת נהלים לשמירה על בריאות הספורטאים. שרת הבריאות ציינה כי מאחר שחוק הספורט, המחייב אגודות ספורט לדאוג לבדיקת ספורטאים באופן מסודר ותקופתי, טרם נחקק, חשוב שהאחראים לספורט והאגודות יקבלו תקנות המחייבות אותן בעניין זה. שרת הבריאות גם המליצה להקים בארץ מסלול־התמחות לרופאי־ספורט.

לדברי מנהל המרכז הרפואי ספיר בבית־החולים מאיר בכפר־סבא, ד"ר שלומי ענתבי, נעשות בדיקות לספורטאים על פי דרישת ההתאחדויות, אך האישורים בחלקם מזוייפים. לדעתו יש לבצע את הבדיקה רופא פנימי או קרדיולוג.

לדברי ד"ר ענתבי מעל 90 אחוז מהאסונות בספורט הם בתחום הלב. ממחקר שנעשה בהולנד נמצא כי מחלת השפעת פוגעת בשריר הלב, ואכן נמצא כי 30־40 אחוז מהספורטאים שמתו מבעיות־לב בהולנד, היו חולים בשפעת כחודש קודם־לכן.

מנהל מכון השיקום לחולי־לב בביה"ח שיבא, פרופ' יאן קלרמן, אמר כי פעילות גופנית מאומצת כמו זו הנעשית בספורט יכולה להיות קטלנית לאנשים מסויימים, מאחר שעלולה לפגוע בשריר הלב.

מנהל המחלקה האורתופדית בבית־החולים הדסה בהר־הצופים, פרופ' חיים ויינברג, הדגיש כי רפואת הספורט אינה קיימת בארץ. לדעתו, יש להאבק במאמני הספורט ובהנהלות האגודות השואפים להישגים והצלחות בכל מחיר, אפילו תוך סיכון בריאות הספורטאי.

חברי הוועדה מציעים בדו"ח שהוגש לשרת הבריאות, מסגרת בדיקות כוללת:

● תיעשה בדיקת קבלה רפואית אחת, חד־פעמית, בגיל 15, ועד לגיוס לצה"ל.

● ספורטאי בריא יעבור בדיקת־קבלה רפואית אחת לשנתיים.

● ספורטאי מעל לגיל 30, יהיה חייב בבדיקת קבלה אחת לשנה.

● ספורטאי שימצא אצלו מימצא פתלוגי, או שיחלה במשך השנה במחלת חום, יהיה עליו לעבור את בדיקות־הקבלה אחת לשנה.

לוח משחקי הליגה הלאומית 1988/89

1. 24.9.88 — 14. 24.12.88
מכבי חיפה — הפ. כפר־סבא
הפועל פ"ת — הפועל חולון
שמשון ת"א — בני־יהודה ת"א
בית"ר י־ם — הפועל ת"א
הפ. באר־שבע — הפועל י־ם
הפועל טבריה — מכבי נתניה
מכבי ת"א — בית"ר ת"א

2. 1.10.88 — 15. 7.1.89
הפ. כפר־סבא — בית"ר ת"א
מכבי נתניה — מכבי ת"א
הפועל י־ם — הפועל טבריה
הפועל ת"א — הפ. באר־שבע
בני־יהודה — בית"ר י־ם
הפועל חולון — שמשון ת"א
מכבי חיפה — הפועל פ"ת

3. 8.10.88 — 16. 14.1.89
הפועל פ"ת — הפ. כפר־סבא
שמשון ת"א — מכבי חיפה
בית"ר י־ם — הפועל חולון
הפ. באר־שבע — בני־יהודה
הפועל טבריה — הפועל ת"א
מכבי ת"א — הפועל י־ם
בית"ר ת"א — מכבי נתניה

4. 15.10.88 — 17. 21.1.89
הפ. כפר־סבא — מכבי נתניה
הפועל י־ם — בית"ר ת"א
הפועל ת"א — מכבי ת"א
בני־יהודה — הפועל טבריה
הפועל חולון — הפ. באר־שבע
מכבי חיפה — בית"ר י־ם
הפועל פ"ת — שמשון ת"א

5. 22.10.88 — 18. 28.1.89
שמשון ת"א — הפ. כפר־סבא
בית"ר י־ם — הפועל פ"ת
הפ. באר־שבע — מכבי חיפה
הפועל טבריה — הפועל חולון
מכבי ת"א — בני־יהודה
בית"ר ת"א — הפועל ת"א
מכבי נתניה — הפועל י־ם

6. 29.10.88 — 19. 4.2.89
הפ. כפר־סבא — הפועל י־ם
הפועל ת"א — מכבי נתניה
בני־יהודה — בית"ר ת"א
הפועל חולון — מכבי ת"א
מכבי חיפה — הפועל טבריה
הפועל פ"ת — הפ. באר־שבע
שמשון ת"א — בית"ר י־ם

7. 5.11.88 — 20. 11.2.89
בית"ר י־ם — הפ. כפר־סבא
הפ. באר־שבע — שמשון ת"א
הפועל טבריה — הפועל פ"ת
מכבי ת"א — מכבי חיפה
בית"ר ת"א — הפועל חולון
מכבי נתניה — בני־יהודה
הפועל י־ם — הפועל ת"א

8. 12.11.88 — 21. 11.3.89
הפ. כפר־סבא — הפועל ת"א
בני־יהודה — הפועל י־ם
הפועל חולון — מכבי נתניה
מכבי חיפה — בית"ר ת"א
הפועל פ"ת — מכבי ת"א
שמשון ת"א — הפועל טבריה
בית"ר י־ם — הפ. באר־שבע

9. 19.11.88 — 22. 18.3.89
הפ. באר־שבע — הפ. כפר־סבא
הפועל טבריה — בית"ר י־ם
מכבי ת"א — שמשון ת"א
בית"ר ת"א — הפועל פ"ת
מכבי נתניה — מכבי חיפה
הפועל י־ם — הפועל חולון
הפועל ת"א — בני־יהודה

10. 26.11.88 — 23. 25.3.89
הפ. כפר־סבא — בני־יהודה
הפועל חולון — הפועל ת"א
מכבי חיפה — הפועל י־ם
הפועל פ"ת — מכבי נתניה
שמשון ת"א — בית"ר ת"א
בית"ר י־ם — מכבי ת"א
הפ. באר־שבע — הפועל טבריה

11. 3.12.88 — 24. 1.4.89
הפועל טבריה — הפ. כפר־סבא
מכבי ת"א — הפ. באר־שבע
בית"ר ת"א — בית"ר י־ם
מכבי נתניה — שמשון ת"א
הפועל י־ם — הפועל פ"ת
הפועל ת"א — מכבי חיפה
בני־יהודה — הפועל חולון

12. 10.12.88 — 25. 8.4.89
הפ. כפר־סבא — הפועל חולון
מכבי חיפה — בני־יהודה
הפועל פ"ת — הפועל ת"א
שמשון ת"א — הפועל י־ם
בית"ר י־ם — מכבי נתניה
הפ. באר־שבע — בית"ר ת"א
הפועל טבריה — מכבי ת"א

13. 17.12.88 — 26. 15.4.89
מכבי ת"א — הפ. כפר־סבא
בית"ר ת"א — הפועל טבריה
מכבי נתניה — הפ. באר־שבע
הפועל י־ם — בית"ר י־ם
הפועל ת"א — שמשון ת"א
בני־יהודה — הפועל פ"ת
הפועל חולון — מכבי חיפה

משחקי הליגה הארצית

1. 24.9.88 — 14. 24.12.88
הפ. רמת־גן — הפועל חדרה
בית"ר נתניה — מכבי טמרה
מכבי שעריים — מכבי יפו
הפועל לוד — בית"ר רמלה
הפועל יהוד — מכבי יבנה
הפועל בת־ים — מכבי פ"ת
מכבי עמידר — הפועל חיפה

2. 1.10.88 — 15. 7.1.89
הפועל חדרה — הפועל חיפה
מכבי פ"ת — מכבי עמידר
מכבי יבנה — הפועל בת־ים
בית"ר רמלה — הפועל יהוד
מכבי יפו — הפועל לוד
מכבי טמרה — מכבי שעריים
הפ. רמת־גן — בית"ר נתניה

3. 8.10.88 — 16. 14.1.89
בית"ר נתניה — הפועל חדרה
מכבי שעריים — הפ. רמת־גן
הפועל לוד — מכבי טמרה
הפועל יהוד — מכבי יפו
הפועל בת־ים — בית"ר רמלה
מכבי עמידר — מכבי יבנה
הפועל חיפה — מכבי פ"ת

ליגה א', דרום

1. 1.10.88 — 16. 28.1.89
הפ. בית־שמש — לזרוס חולון
הפ. מרמורק — מכבי קרית־גת
הפועל דימונה — הפועל אשדוד
הכח רמת־גן — מכ. שכון־המזרח
הפועל ראשל"צ — הפ. באר־יעקב
הפ. קרית־אונו — הפועל רמלה
הפ. ק. מלאכי — הפועל אשקלון
הפ. אור־יהודה — מכבי הרצליה

ליגה א', צפון

1. 1.10.88 — 16. 28.1.89
הפ. בני־נצרת — הפ. בית־שאן
דלית־אל־כרמל — בית"ר חיפה
הפ. קרית־אתא — הפועל עכו
מכבי עפולה — מכבי חדרה
הפועל טירה — הפועל טייבה
מכבי עכו — הפ. טירת־הכרמל
בית"ר נהריה — מכבי עוספיה
הפ. קרית־שמונה — מכבי נצרת

מיפגשים כפולים בשמינית־הגמר וברבע־הגמר בגביע

ראובן חנניה

שינויים מרחיקי־לכת יהיו בעונה הבאה בכל הקשור למשחקי גביע־המדינה בכדורגל. משחקי שמינית־הגמר ורבע־הגמר יתקיימו במיפגשים כפולים, בשיטת בית וחוץ.

ההתאחדות לכדורגל אימצה את השיטה הנהוגה באירופה, והעולה לשלב הבא במשחקים אלה תיקבע בתום שני המיפגשים. כאשר לשער חוץ יהיה יתרון חשוב ותקשור להפרש השערים.

במשחקי חצי־הגמר, ישתדלו להגיע להכרעה בתום 90 דקות, במקרה הצורך יוכרע בבעיטות 11 מ'. שינויים אלה הובאו על־ידי ממלא־מקום יו"ר ההתאחדות, עוזיקה מילצ'ן.

האגלר פורש

אחד מגדולי אלופי העולם באיגרוף במשקל בינוני, האמריקני מארווין האגלר, הודיע על פרישתו מהזירה.

האגלר, ששמר על תוארו העולמי 12 פעמים ב־11 שנה לא הפסיד, נימק את צעדו שאינו מוכן להמתין עד שייקבע לו קרב־גומלין עם בן ארצו, שוגר ריי ליאונארד, לו הפסיד אשתקד את התואר.

האגלר הוסיף כי הוא יפנה לעולם הסרטים, ואת הזירה ישאיר לאחיו הצעיר.

60 אלף עובדי

(סוף מעמוד ראשון)
האיגודים המקצועיים, סביב המשא־ומתן על הסכם שכר חדש בסקטור הציבורי. לדברי מקורות בכירים באוצר מרחב התמרון של הממשלה קטן, והיא יכולה להציע לכל היותר אחוזים בודדים של תוספת שכר. מנהיגי האיגודים המקצועיים אמרו לפני כמה ימים שהאוצר מציע להם העלאות של לא יותר מ־3 אחוז.
מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, הבהיר לפני כמה ימים שלאיגוד המקצועי שלו, תביעות ספציפיות המתייחסות לערכונים בתוספת האיזון, לתוספת ביגוד ודמי הבראה.

משרדים סגורים
השביתה אמורה להשפיע על פעולות רבות של הממשלה. כל משרדי הממשלה יהיו סגורים יחד עם סניפי הביטוח הלאומי וסניפי שרות התעסוקה. פרוש הדבר שהציבור לא יוכל לקבל רכונים או תעודות זהות ולא ייעשו כל עבודות הקשורות לבחירות המתקרבות. משרדי מס הכנסה, מכס, מס רכוש, מס ערך מוסף יהיו סגורים אף הם. אי־אפשר יהיה לשחרר סחורות מהמכס. בנמל תעופה בן־גוריון יפעל צוות מוכסים למנוע הברחות, אבל העבודה תעשה במתכונת צוות חרום.

לשכות התיירות יהיו סגורות ומבקרים בתערוכה "40 שנות המדינה", יראו שאין כמעט עובדים בתערוכה, שכן האיגוד הורה להם לשבות. כמו כן ישבתו עובדי הרכבת ועל כן לא תהיה תנועת רכבות היום. גם הטלוויזיה הלימודית שובתת.

מכה נוספת לבריאות
השביתה עלולה גם להשפיע על מערכת הבריאות, הנמצאת ממילא במשבר. עובדי המנהל והמשק שייכים להסתדרות עובדי המדינה ועלולים גם לפתוח בשביתה. לעומת זאת לא ישבתו סניפי דואר ובזק, ועל כן ניתן יהיה לבצע תשלומים. אך הכספים למס־הכנסה ומס־ערך־מוסף לא יועברו לתכותותיהם, שכן העובדים במוסדות אלה יהיו בשביתה.

ינכו שכר מהשובתים
הממונה על השכר יעקב דנון הביע תמיהה על כך שראשי ההסתדרות לא קראו לסדר את הסתדרות עובדי המדינה ולא מנעו בכך את השביתה. עוד הודיע דנון שבהתאם להוראות היועץ המשפטי לממשלה ינוכה שכר עבור ימי השביתה.

המו"מ על השכר מתחדש
המשא ומתן על הסכמי שכר חדשים בשירות הציבורי יתחדש היום בתל־אביב בהשתתפות נציגות מטעם ההסתדרות והאוצר. על־פי תוצאות הדיונים יחליטו ראשי האיגודים האקדמאים אם לממש את החלטתם לפתוח בשביתה כללית ביום חמישי הקרוב.

המשא־ומתן יתחדש אחרי הצהרים בבניין הוועד הפועל בתל־אביב בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד. מלבדו ישתתפו ראשי הסתדרויות האקדמאים במדעי החברה והרוח, המהנדסים והטכנאים וההנדסאים. בנוסף לאלה אמור להשתתף גם מנכ"ל הסתדרות הפקידים וזאת בתנאי שנושא המעבר לשבוע עבודה מקוצר יעלה על שולחן הדיונים. את האוצר ייצג הממונה על השכר יעקב דנון וראשי המעסיקים הציבוריים.

התפתחות חיובית בשיחות היום עשויה גם למנוע את השביתה הכללית של השירות הציבורי בעוד 12 יום, כפי שהוחלט באגף לאיגוד מקצועי ואושר על ידי הוועד הפועל בישיבתו האחרונה ביום ראשון השבוע, גם להחלטת בית הדין הארצי לעבודה, בעניין צווי המניעה שהוצאו בשעתו נגד העובדים ברשות שדות התעופה ובתעשיה האווירית תהיה השפעה על הצעדים העתידיים של הסתדרות והאיגודים המקצועיים.

בצה"ל סבורים: אין יד

(סוף מעמוד ראשון)
מכוונת מאחורי ההצתות והשלכת בקבוקי תבערה מאולתרים ויידוי אבנים במקומות שונים בארץ. נראה שפעולות אלה מתבצעות בכוח האווירה השוררת בשטחים כרגע ולא ביוזמת ארגוני טרור, ואף לא בדרך התארגנויות קבועות. זו גם הסיבה שלדעת הגורמים הבכירים בצה"ל יהיה זה קשה לסכל פעולות אלה.

פרס: בלי היסטריה
"האינתיפאדה מחפשת אמצעים ומקומות חדשים ואסור להתפס להיסטריה." אמר אתמול שר החוץ ומ"מ רה"מ שמעון פרס. פרס, שהופיע בפני תלמידי תיכון "אוסטרובסקי" ברעננה, השיב על שאלה שהוצגה לו בקשר להשלכת בקבוקי תבערה במרכז ת"א. הוא גילה כי ישנם רעיונות שהולכים ונבדקים בקשר עם פיתוח אמצעים נגד בקבוקי התבערה. אך הפעלת צעדים אלה מחייבת הצטיידות, ארגון, אנשים ושיטות ענישה מרתיעות.

שמיר: מאבק על קיומנו
רה"מ יצחק שמיר הגיב על השלכת בקבוקי התבערה בדיזינגוף סנטר, באמרו כי זו הוכחה נוספת שלא מדובר בסכסוך על שטחים אלא על קיומנו, כשהאוייב מבקש לפגוע בעצם חיינו. שמיר הבטיח כי מי שעושה זאת נגדנו, לא רק שייכשל, אלא יביא לידי כך שהארץ כולה תתגייס מתוך הכרה בעובדה שאין ברירה. "וכשאין ברירה ישראל פועלת ביעילות והצלחה."

חריש: יש די חוקים
שר המשטרה חיים בר־לב אמר כי אין בדעתו לבקש תוספת של אלפי שוטרים כדי להציבם בכל פינה בעיר בעקבות זריקת בקבוקי תבערה בדיזינגוף סנטר. הוא ציין כי בידי המשטרה 10 עצורים הנחקרים בקשר עם פרשה זו והביע תקוה שהאשמים יובאו בקרוב למשפט.
גם היועץ המשפטי של הממשלה יוסף חריש אינו סבור שיש צורך לשנות את החוקים הקיימים כדי להחמיר עם המציתים. הוא אמר כי החוק הקיים קובע מאסר עד 15 שנה למצית בזדון. הבעיה, הוסיף ואמר היועץ המשפטי, היא כיצד ללכוד את העבריינים ולזרז שפיטתם.
סגן השר רוני מילוא מסר אתמול כי דן עם היועץ המשפטי לממשלה על שיפוט מהיר למציתי יערות. לדבריו, רעיון זה מקובל על יוסף חריש.

הצתות נוספות
בינתיים נמסר על נסיונות הצתה נוספים. משטרת מחוז המרכז עצרה אתמול תושב רמאללה בן 26 שנמלט משדה קוצים שעלה באש בקרבת יער בן־שמן. אתמול הוצת גם שדה קוצים בסמוך לכפר חב"ד, אך בשני המקרים הצליחו מכבי האש להשתלט על האש טרם נגרם נזק כבד.

מעצר לחשודים
מירושלים נמסר על מעצר 3 חשודים בשתי הצתות. ביום א' עצרה המשטרה 3 ערבים כבני 20, החשודים כי הם אחראים להצתות שארעו באותו יום באזור ירושלים. הי־3 עובדים במפעל באזור התעשיה בגבעת שאול. הם הודו בחקירה כי תיכננו לשרוף גם עמוד חשמל כדי לגרום לנזק רב.
שני אחים מכפר כנה ליד נצרת נעצרו ע"י המשטרה כחשודים בסדרת הצתות וזריקת בקבוקי תבערה על רכב נוסע בכפר ובקרבתו.

מטה מיוחד
בירושלים הוקם לאחרונה מטה מיוחד לטיפול בשריפות. לאור העובדה שמתחילת מאי נשרפו בירושלים כ־400 דונם יער במהלך כ־40 שריפות מהם יותר מ־10 נגרמו על ידי הצתה. בינתיים בוחנים גם את האפשרות לגייס תלמידי תיכון בחופשת הקיץ שיפעלו למניעת שריפות. המטה המיוחד קרא לנהגי המוניות להתריע על שריפות ברשת הקשר האלחוטית שלהם, כדי שיוכלו לפעול במהירות לכיבויין.

דגל אש"ף בת"א
אתמול הונף דגל אש"ף על גשר קלקא, המחבר את דרך פ"ת עם הקריה בת"א. שוטרים שהוזעקו למקום הורידו את הדגל והמשטרה פתחה בחקירה לגילוי מניפיו.

טלוויזיה

(ט) כתוביות מיוחדות לכבדי שמיעה
08.00 ער כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' מבוא לשברים (כ). 08.40 ראשית הקריאה בלי סדרות: שורוק 1. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון חילוק ארוך (בתרגום לערבית). 10.10 אנגלית ו'. 10.30 רחוב סומסום. 11.00 צרפתית ועל יסודי. 11.15 חשבון ה' בין המספרים הרציונאליים. 11.30 גיאוגרפיה של א"י פני הארץ: עיר קטנה גדולה וכו. 12.00 גיאוגרפיה כללית (ו', ט') החיים במדינות ניו אינגלנד. 12.25 ספרות (על יסודי) בוק' והשמרטף. 13.00 מוסיקה (העשרה) מוסיקה אלקטרונית. 13.30 מדעי הטבע ניסוי באטום. 14.00 ער כאן חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע: חזרה הביתה אב שברח מביתו חוזר אחרי 30 שנה ומנסה להתפייס עם הבן המסרב לקבלו. הנכד מחזיר את הבן לחיק המשפחה. 15.35 יוצא מן הכלל לקראת בחינת הבגרות בלשון. משרד 8: הרגשים. עם מרדכי רותן. 15.55 סרפר נחמד. 16.20 עדי הזהב והסתרות. 17.00 ערב חדש. 17.30 זגב לחדשות. 18.00 מרובעים סדרה משעשעת. 18.20 קטנטן סרט הנפשה. 18.30 קיצור החדשות ערבית. 18.32 המוזיאון הגדול בעולם פרק י': תקופת רובנס ורמבראנדט. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 1 יותר מדי סדרת שעשועונים. מנחה חנן גולדבלט. 20.30 מבט לחדשות. 21.05 אליפות אירופה לאומות בכדורגל שידור ישיר: ספרד־איטליה. 23.05 הגלש הזמזר. 23.55 פסוקו של מקום: מבט אל רחובות. חדשות הלילה.

ערוץ 2
18.30 הרפתקאות הדבורה מאיה. 19.00 צרפת עכשיו. 19.30 מפגשים עם החוש השישי. 20.00 מרסדס סוסה בהופעה. 21.30 וינוק שבועי, תכנית ספורט. 21.45 עולם המדע: 1. על איכות מסכי הטלוויזיה. 2. על שעון לשינוי האקלים בעולמנו. 3. תרגילים לחולי לב.

רדיו

קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר 07.09 בהאזנה נינוחה. ויולדי: קונצ'רטו ברה מינור לצלו ולתזמורת. בטהובן: סונאטה מס' 4, במי במול מזור, לפסנתר. ברהמס: סרנדה מס' 2. בלה מזור. סקריאבין: פנטסיה לפסנתר ולתזמורת. רספיגי: מזרקות רומא 09.00 קונצרט בוקר. בטהובן: הפתיחה לאונורה מס' 1. היידן: סמפוניה מס' 104, ברה מזור, לונדון. סיבליוס: קונצ'רטו ברה מנור לכנור ולתזמורת. רימסקי־קורסקוב: שהרזאדה. הובאנס: שניים־עשר שירים ארמניים. 11.57 פינת השירה. משירי ישראל אלירז. 12.00 מן הסרטים. 13.05 בהאזנה נינוחה: אלגר וריאציות אניגמה. ויוואלדי: קונצ'רטו לקרן אנגלית. ביזה, פרסגם, מסנה אריות מתוך אופרות. בלקירב תמרה. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. להקת הברוק מלונדון בחצרו של לואי הי־14 ואמה קרקי, אמלי פאן, צ'רלס דניאלו ומקהלה קמרית. ראמו מקלעת הפרחים. לולי: המערכה על הורמאי. 17.30 שלום. 18.00 ממדף התקליטים. 19.00 פניני אופרה. ארם: הפתיחה לו הייתי מלך. אריות מאת מסנה, גונו והלוי. נגינות ביניים מתוך אופרות צרפתיות. פרקי מקהלה מאת ביזה וגונו. באלוייה: הפתיחה הגברת הלבנה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 התזמורת הסמפונית ירושלים רשה"ש מנצח: רוג'ר נורינגטון, אנדרה־מישל שוב: פסנתר. רוסיני: הפתיחה סמיראמיס. שומאן: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר ולתזמורת. בהפסקה אנתולוגיה לשירה. שוברט: סמפוניה מס' 9, בדו מזור, הגדולה 23.00 מחורזי יצירות. קונצ'רטו גרוסו מאת קורלי וג'מיניאני. יצירות לכלי סולו מאת טרטיני.

רשת א'
07.30 רדיו קל 08.05 תנגה עם בני הגרל. 08.55 ספרות על הגל. 09.05 טלודריה, שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר, מגישה ג'דעון הור 11.05 ירוק ירוק שירים עבריים. 12.05 מערב ים־תיכוני. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 א'ז — חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר, מגוון יומי לילדים ולבני נוער. 15.25 האוניברסיטה הפתוחה. 15.55 ספרות על הגל. 16.05 מנחת ערב. 16.05 מועדון שעון הזהב, מעולמו של האדם המבוגר. 17.10 צבעי הקשת. 17.55 ספרות על הגל. 18.05 מינחת ערב 18.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שיחורים לעולם. 22.05 שניט יחד וכל אחד לחוד. עורך ומנחה: יוכב כץ, פתות, עם ד"ר תמר כהן, עובדת סוציאלית ואמנון ברזני, פסיכולוג. 23.55 ספרות על הגל.

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה. 07.55 ספרות על הגל. 08.05 עושים עניין. 08.55 ספרות על הגל. 09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי. 09.55 ספרות על הגל. 10.05 כל צבעי הרשת, עם יואב גינאי. 10.55 ספרות על הגל. 11.55 ספרות על הגל. 12.05 אלף־אלף בבית, עם חיים קינן. 12.55 ספרות על הגל. 13.05 בחצי היום, חדשות ומוזמנים. 13.55 ספרות על הגל. 14.05 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, קווי השמור. 14.55 ספרות על הגל. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 ספרות על הגל. 16.05 יומן כלכלה. 16.55 ספרות על הגל. 17.05 רגעי קסם. 17.55 ספרות על הגל. 18.05 אצבע על הדופק, שבועון בעניני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 18.55 ספרות על הגל. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 19.55 ספרות על הגל. 20.05 פרקי חזנות כבקשתך. 20.55 ספרות על הגל. 21.55 ספרות על הגל. 22.05 שוטטות, עם רני אלירה. 22.55 ספרות על הגל. 23.55 ספרות על הגל. 00.05 יומן חצות. 00.15 להאחז בחלום, שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה (חלק ב') ניוטון והקלקולוס. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 פוקחים עין, החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 מוסיקה, עם אורלי יניב. 10.05 עשר, שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו, עם רמי רשף. 13.05 דו רת, יומי. 14.05 פגישה יומית, עם יצחק בדנבר. 15.05 שירים לחג, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה, עם אביתו מדינה. 02.00 שירים אל תוך הלילה. 05.00 צלילי בוקר, שירים עבריים.

צה"ל 1
19.05 אין נשים אכורים. מעולמם הספרותי של יוצרים. תכנית חמישית, מגיש המשורר נעים עריידי. 19.55 פינה חמה לחיילים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב, להקת חיל הים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה חלק ב' ניוטון והקלקולוס. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה. 23.55 שיחת חצות, עם ציונה פסל — סגנית ר' עיריית הרצליה.

צה"ל 2
19.05 שליפה מהמותן. 20.05 צרים, עם אברי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 של הג'אז הזה, עם דני קרסל.

רשת ג'
06.04 בחזרה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 גימלים, עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול, עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך, שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומחודש. 16.05 הצגה יומית, עם יקיר אביב. 18.05 מקום בצמרת, שידור חי מהתערוכה ו־40 בגני התערוכה. 21.05 ארום עתיק, עם דן עופרי. 23.05 פניני ג'אז, עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: אשליה גורלית 5, 7.15, 9.40
אורלי: מוכת ירח 7.15, 9.30
בן־יהודה: תינוקת בירושה 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה:
גברת מס הכנסה 7.15, 9.30
גת: גיטל ג'ויס 6.00, 9.00
גורדון: יופיו של החטא 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: ערות במבחן 7.45
סקס 12.00
הוד: תקועה בדרך 5, 7.15, 9.30
לימבור הדש: סמטאות הפשע 4.30, 7.15, 9.30
טיילת 1: ערות במבחן 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק 7.20, 9.40
טיילת 3: חנה סנש 6.15, 9.30
מאר: בשם העם 5, 7.30, 9.30
מאריס: ליירי איב 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: וול סטריט 5, 7.30, 9.50
חן 2: פעמיים אשתי 5, 7.25, 9.45
חן 3: הקיסר האחרון 6.40, 9.45
חן 4: שלושה גברים ותינוקת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: מעקב צמוד 11, 2, 5, 7.30, 9.40
ישוף: זרוק אותה מהרכבת 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: ללא מסתור 5, 7.15, 9.30
תכלת: שנת ההתבגרות שלי 6.30, 9.15
לב:
לב 1: תופשה בכפר 2, 5, 7, 10.00
לב 2: החבר של החברה שלי 2, 4.30, 7.15, 9.30
לב 3: אהבנו כל לך 2, 5, 8, 10.00
לב 4: המכבר הנסתר 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00, 9.30

רמת־גן
אואזיס: שלושה גברים ותינוקת 4, 6.40, 9.30
לילי: שם המשחק 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: אשתי פעמיים 5, 7.20, 9.40
גן 2: וול סטריט 6, 9
גן 3: החשור 5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיסר האחרון 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: תקועים בדרך 9.10
אורנע: שאלה של שפיות 9.15
רון: משדרים חדשות 9.00
בית אגרון:
יוצאים קבוע –
אסקימו לימון מס' 2 18.00
האלים משתוללים –
כולם נפלו על הראש 20.00
מופע הקולנוע של רוקי חמים וטעים 22.00, 24.00
כטיר: שם המשחק 4.30, 7.15, 9.15
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת 9.30
מיטשל: מוכת ירח 9.15
סמדר: סיפור בזיג זג 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: כלא מתאכרים 9.00
תיאטרון ירושלים: מוריס 9.30

חיפה
אורה: רב־מכר 7.00, 9.15
חן: התפוז המכני 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: ללא מסתור 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מוכת ירח 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: תשוקה באפריקה 6.80, 9.15
רון: תקועה בדרך 4, 6.40, 9.00
רב־אור:
רב־אור 1: וול סטריט 6.45, 9.15
רב־אור 2: הקיסר האחרון 6.00, 9.15
רב־אור 3: תינוקת בירושה 6.50, 9.15
אורלי: תופשה בכפר 7.00, 9.15
קרן אור המוריש:
חכמת רחוב 4.30, 7.00, 9.15
מאר: 3 גברים ותינוקת 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: יופיו של חטא 5, 7, 9.15

חולון
סביר: נשואה לטניים 4, 7.15, 9.30
מגדל: 3 גברים ותינוקת 7.00, 9.00
אורמון: לילה מגניב 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: חקירה בסייגון 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: סגור

פתח־תקוה
היכל 1: מוכת ירח 7.00, 9.15
היכל 2: שם המשחק 6.15, 9.30
היכל 3: הקיסר האחרון 6.15, 9.30

עפולה
מוסחרון: חשור 9.00

ראשון־לציון
רון 1: הקיסר האחרון 6.00, 9.40
רון 2: תינוקת בירושה 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 14.6
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30
מירלה אפרת –
נורום הגליל: 21.00

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים מור – חביבה רייך 20
חולון אסותא – טרומפלדור 4
ירושלים קופ"ח – מרפאת רוממה – המ"ג 28
נתניה סורת – פ"ת 76
פתח־תקוה מרכז השרון – אהרון קציר 40
רמת־גן רמה – ז'בוטינסקי 65
תל־אביב כס – פרישמן 66; קופ"ח – אמסטרדם 7
חיפה קרית אליעזר – כיכר מאירהוף 6
רעננה, כ"ס ארזה – אוסטרובסקי 36, רעננה

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.06, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38; בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
* הרכבת תחול בימי א' בשבוע ויום אחרי חג מלכה.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים
ביקור חולים – פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד "יסמור" מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02-243358; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04-229488 (11.00–20.00); גליל מערבי – 04-922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 232732.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-321680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג, טל' 535166. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי־שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתנאי טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה ג' טל' 03-285822, 294869.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-52452 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר־סבא — 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
סילוק מוקשים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, ראשל"צ, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, רמלה — 101, עפולה — 108-221022, טבריה — 065-93334, טבריה — 101, נהריה — טל' 04-923331, כרמיאל — 04-931401, בת־ים — טל' 101, באר־שבע — 5511111, אילת — 057-74767, פ"ת — 03-9330848

יוצרים ישראלים ופלשתינים חתמו „הסכם שלום" בירושלים

הסעיף שגם כאן היה שנוי במחלוקת – זכות השיבה של הפלשתינים

טוביה במקינד

הסכם שלום בין ישראל לבין פלשתין נחתם אמש בבית אגרון בירושלים בנוכחות נציגי אמצעי תקשורת מהארץ והעולם. ההסכם נוסח על יד "ועד היוצרים הישראלים והפלשתינים נגד כיבוש ולמען שלום וחופש יצירה".
מסיבת העיתונאים נפתחה על ידי שני ראשי הוועד, הסופר והעיתונאי אמיל חביבי, והסופר יורם קניוק.
השניים קראו בעברית ובערבית את ששת סעיפי הסכם השלום, בו נאמר בין השאר, כי תוקם מדינה פלשתינית ריבונית ועצמאית בכל השטחים הכבושים על־ידי ישראל. הסכם השלום גם מדגיש את זכותה של מדינת ישראל לחיות בשלום ובביטחון בגבולות שלפני ה־5 ביוני 1967.
המשורר נתן זך, שחזר מכנס ישראלי־פלשתיני בברלין, מסר כי נוסח חוזה השלום הוצג בכנס, ועורר שם התלהבות רבה. "אם ישראל יכולה לפתח אהדה כלפי עצמה", אמר זך, "רק פעולות מסוג אלו שאנו עושים היום יכולות לתרום בשיפור תדמיתנו בעיני העמים". זך גם הקריא מכתב של ארבעה סופרים פלשתינים העצורים במתקן הכליאה בנגב. הסופרים ביקשו במכתבם לחזק את ידי החותמים על "הסכם השלום".
אסעד אל־אסעד, משורר ויו"ר התאחדות הסופרים הערבים הפלשתינים בגדה המערבית וברצועת עזה נשאל אם חתימתו על "הסכם השלום" קיבלה את ברכתו ואישורו של יאסר ערפאת. אסעד הרואה באש"ף את נציגו של העם הפלשתיני, השיב בשלילה, אך הדגיש, כי הוא מרגיש שנוסח "הסכם השלום" מקובל על הנהגת אש"ף.
לעזרתו בא הסופר אמיל חביבי ששב וחזר על החלטות ועידת אלג'יר, מהן משתמע לדעתו, כי אש"ף מוכן לקבל את הרעיון שביסודו של "הסכם השלום" — מאמש — הקמת מדינה פלשתינית לצד מדינת ישראל.
הדוברים ציינו, כי הסכם השלום היה כרוך במשא ומתן מייגע מלווה בקשיים. שירו של המשורר מוחמד דרוויש לא תרם לחיזוק האמון בין שני הצדדים, וסעיף אחד, שעורר מחלוקת, הוא ההתייחסות לבעיית הפליטים. הצד הישראלי לא היה מוכן לקבל בין עקרונות ההסכם את זכות השיבה של הפלשתינים לאדמותיהם שבתחומי הקו הירוק.
בסופו של דבר התקבל נוסח מעורפל: "יימצא פתרון צודק לבעיית כל הפליטים הפלשתינים במסגרת הסכם השלום".
בין החותמים על הסכם השלום בולטים הזמרת חוה אלברשטיין, השחקן מוחמד בקרי, המחזאי יהושע סובול, הבמאי גדליה בסר, המשוררת סיהאם דאוד, הסופר והעיתונאי עמוס קינן, הסופרת והעורכת יעל לוטן, ד"ר עיסאווה וד"ר וספי אל־כפרי, מרצים מאוניברסיטת ביר־זית, הסופר סלמן נטור והצייר יאיר גרבוז.

אמנות הגז המודרנית

בתערוכת שנת הארבעים שבגני התערוכה, נחשפו לראשונה בתצוגות התעשיות הביטחוניות פריטי התגוננות נגד לוחמה כימית שפותחו על־ידי "בצלאל מחקר ופיתוח" חברת בת של האקדמיה לאמנות בצלאל. בינתיים, מערכות התגוננות לטייסי קרב ולילדים.

תלמידי התיכון ממחנה „קנדה" ייבחנו השנה ברפיח המצרית

המינהל האזרחי סירב לקיים את בחינות הבגרות לתלמידי המחנה ברפיח הישראלית, כפי שהיה נהוג מאז הסכם קמפ דיוויד

תלמידי התיכון ממחנה הפליטים "קנדה" בחלק המצרי של רפיח, לא יחצו השנה את הגבול לחלק הישראלי של העיר, כדי להיבחן בבחינות הבגרות, כפי שהיה נהוג מאז הסכם קמפ דיוויד. — נודע אתמול ממקור צבאי בכיר ברצועת עזה.
שלטונות מצרים ביקשו להדגיש בעבר את הזיקה של תושבי מחנה הפליטים "קנדה" בחלק המצרי של רפיח לחלק הישראלי של העיר, וביטוי לזיקה זו היה התייצבותם של תלמידי מחנה "קנדה" לבחינות בחלקה של העיר שבריבונות ישראל. בחינות הבגרות ברצועת עזה נערכות על פי מתכונת משרד החינוך המצרי, ומפקחים מגיעים לשם ממצרים.
המינהל האזרחי דרש השנה ממשרד החינוך המצרי שלא לקיים את הבחינות לתלמידים מ"קנדה" ברפיח הישראלית, המצרים נענו, ויקיימו אותן בחלק המצרי של העיר.

הוועד הבין־דתי לשלום פגש מנהיגים סורים ופלשתינים

סי"צ

דמשק. — משלחת של "הוועד הבין דתי למען שלום במזה"ת, השוהה בדמשק מאז שבת, נפגשה ביום א' עם מנהיגים סורים ופלשתינים — נמסר ממקור מהימן.
בראש המשלחת האמריקנית הזו עומד רונאלד יאנג, ובה 14 חברים. ממקור רשמי סורי נמסר, כי חברי המשלחת נפגשו עם סגן הנשיא, עבדל חלים חדאם, ודנו עימו במצב במזרח התיכון ובלבנון ובסכסוך הערבי־ישראלי.
קודם לכן נתקבלו חברי המשלחת על ידי שר החוץ הסורי פארוק אל שרעה, שהצהיר כי סוריה מצדדת "בשלום גלובאלי וצודק במסגרת ועידה בינלאומית בחסות האו"ם".
בין חברי המשלחת — הרב סאנפורד ראג'ינס מלוס אנג'לס ואיימי קארטר, בתו של מי שהיה נשיא ארה"ב.
חברי המשלחת קיימו שיחה גם עם יו"ר החזית הפלשתינית להצלה לאומית, חאלד אל פאהום.
דמשק היא התחנה השלישית בסיור המשלחת, שביקרה כבר במצרים ובירדן. המשלחת תבקר פעם נוספת בירדן, ולאחר מכן תגיע לישראל לשיחות.

רז כוהן במקום פסה, כיו"ר תרבות וחינוך בהסתדרות

מליאת הוועד הפועל של ההסתדרות אישרה אתמול את מינויו של רז כוהן לתפקיד יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך, במקום נחום פסה. כמו כן יתפוס כוהן את מקומו של פסה בוועדה המרכזת, לאחר שהאחרון מונה לתפקיד מנכ"ל קופת חולים.

כוהן (יליד 1941) חבר קיבוץ צרעה ומראשי התק"ם. הוא בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים ובעל תואר דוקטור ביחסים בינלאומיים, וסגן אלוף במילואים. הוא נשוי ואב לשניים.

ח"כ וייס מציע: רק סיבוב אחד לנבחרי המחוזות ב„עבודה"

יורם בר

ח"כ שבח וייס מציע לשריין את מקומם של מועמדי המפלגה שנבחרו במחוזות. במכתב למזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, מציע וייס שהחל מהכנסת הי־13, לגבי מועמדי המפלגה שייבחרו במחוזות, יש להסתפק בסיבוב בחירה אחד.
וייס מנמק הצעתו בכך, שהמפלגה תומכת בבחירות אזוריות, ואל לה להעמיד את נבחרי המחוזות במבחן נוסף.
מקום מיוחד מקדיש וייס במכתבו לנבחרי ההתיישבות העובדת, אותה הוא מכנה "האור הזרוע שלנו", שאין להכניסם למלכודת של עיסקאות והסכמים.
כמו כן, מציע וייס לאסור על המועמדים להשתמש במשרדי פרסום, ולקצר את כל מערכת הבחירות הפנימיות.

אגודת „שותפות" תשתתף בפעילות תנועת השלום

קובי מנדל

אגודת "שותפות", אחד מארגוני הדו־קיום בין יהודים לערבים, החליטה לחזק את הפעילות החינוכית־קהילתית למען חיים משותפים של יהודים וערבים, ולקחת חלק בפעולות תנועת השלום הישראלית. החלטתה של "שותפות" נתקבלה בתום כינוס של חבריה בחיפה.
אריה סימון, חתן פרס ישראל לחינוך, אמר בכינוס כי "התקוממות בשטחים היא תהליך טבעי לעם שנמצא תחת כיבוש, ומי שעדיין לא מבין שלפלשתינים יש רגש לאומי, הוא מטומטם. עלינו לחנך לדו־קיום, ולהיאבק נגד הייאוש של עצמנו".
אגודת "שותפות" הוקמה לפני אחת עשרה שנים, והיא מארגוני הדו־קיום הוותיקים בישראל. חסן עאשלה, חבר האגודה, מסר כי מספר החברים בה הוכפל מאז החלה ההתקוממות בשטחים.

באו 3 חברי פרלמנט מיוון

מוטי במוק

שלושה חברי פרלמנט יוונים, באו אתמול לארץ, במסגרת משלחת של אגודת ידידות יוון־ישראל. נלווים אל המשלחת אישים יוונים נוספים וכן שמונה עיתונאים. חברי הפרלמנט משתייכים למפלגה השמרנית "ניאו־דמוקרטיה", לשעבר מפלגת השלטון. אחד מחברי המשלחת היה בשעתו סגן שר החוץ היווני. חברי המשלחת אמרו עם בואם כי החליטו לבקר בישראל, כמשקל נגד למשלחות יווניות אחרות, גם כן של חברי פרלמנט, שבאו לישראל ואחרי כן הוציאו את דיבתה רעה באתונה. חברי המשלחת ייפגשו עם שר החוץ פרס, סגן השר מילוא, יו"ר הכנסת וח"כים.

נטורי קרתא: אש"ף נציג הפלשתינים — ואנחנו בתוכם

בצלאל עמיקם

נטורי קרתא בירושלים שיגרו אתמול מכתב ברכה לאש"ף ובו ציינו את קורת רוחם מההחלטה לראות בו נציגו הבלעדי של העם הפלשתיני. מהחלטה זו משתמע כי גם היהודים הפלשתינים כלומר החרדים של נטורי קרתא, זכו לייצוג משלהם שייאבק למענם.
באיגרת שנשלחה למרכז אש"ף בטוניס נאמר, כי ירושלים וראש העיר שלה טדי קולק מחללים את קדושת העיר. לאחרונה התירה העירייה לפתוח בלב העיר חנויות למכירת אבזרי מין, ויש בכך משום פגיעה בעיר הקודש ומקור לדאגה בדרך חינוך ילדיה.
הרב משה הירש, "שר החוץ" של נטורי קרתא, ממליץ ליו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, להנחות את נציגו באו"ם, שיעתור לארגון הבינלאומי כדי להכריז על ירושלים כעיר בינלאומית, כפי שהחליטה העצרת הכללית של האו"ם ערב הקמת המדינה הציונית.

ספרי הילדים בערבית בארץ דלים בכמות, תוכן וצורה

קובי מנדל

עד 1987 יצאו לאור בארץ פחות ממאה ספרי ילדים בערבית. עיצובם הגרפי ותוכנם דלים, והשפה גבוהה ומליצית. ביקורת זו השמיע מחמוד אבו סנה, מפקח על הוראת הערבית במשרד החינוך והתרבות, ביום עיון שנערך באוניברסיטת חיפה על "ספרות ילדים ערבית בישראל".
המשורר נעים עריידי שהוא גם מורה בחוג להוראה באוני' חיפה, קבע שאין כמעט ספרות ילדים ראויה לשמה בערבית. בין הסיבות לכך: מעמדו של הילד בחברה הערבית המסורתית השמרנית, שבה אין לילד זכות לשאול שאלות וגם העובדה שרוב האינטלקטואלים הערבים עזבו את ישראל עם קום המדינה, ובכך נמקה החברה הערבית בארץ מהעולם התרבותי־ספרותי בארצות ערב.
ד"ר מחמוד עבאסי, סופר, חוקר ספרות ומו"ל, האשים את הסופרים הערבים בארץ שלא גילו יוזמה מספקת ליצירה למען ילדים.

תרופה נגד לחץ דם תצמיח שיער על קרחות

יוסף שמי

ריגיין הוא שמה של תרופה חדשה לטיפול בקרחת אצל גברים בגיל 18–49. בעבר השתמשו בטבליות ריגיין נגד יתר לחץ דם, ואצל חלק מהחולים נצפתה צמיחת שערות במקומות שונים בגוף. היצרנים החליטו לנצל תכונה זו של החומר הפעיל בתרופה, ולייצא אותה כנוזל למריחה באזורי הקרחת.
בניסויים שנמשכו ארבע שנים נמצא, כי התרופה יעילה כמצמיחת שיער אצל כשליש מן המטופלים, אצל שליש נוסף עוצרת התרופה את הנשירה.
במסיבת עיתונאים אתמול בת"א מסרו דוברי היבואנים, כי התרופה היא מתוצרת כלגית והפטנט אמריקני.
התרופה קיבלה אישור של משרד הבריאות והיא יעילה ומשפיעה על נגזרי ההורמון הגברי טסטוסטרון. הריגיין היא תרופה ואפשר לקבלה רק עפ"י מירשם של רופא.
יש להיזהר מפני שימוש, כלומר, מריחת הנוזל או התזתו יותר מפעמיים ביום, או במריחה של יותר ממיליליטר בכל פעם. יש גם תופעות לוואי, ואז חייבים להפסיק את השימוש ולפנות לרופא. התרופה טרם אושרה בארה"ב אך זכתה וקיבלה אישור באירופה.

עד מתי יוחרמו כרוזי „עד מתי"?

זהבה מוזס, שלמה סלוצקי

כ־50 כרוזים של חד"ש השואלים "עד מתי" ומציגים בתמונה חייל צה"ל המכוון רובה לעבר פלשתיני כורע, הוחרמו בשבוע הספר העברי בכיכר־מלכי־ישראל בתל־אביב.

השוטר, אורן הארד טען, כי הצילום המופיע בכרוז הוא פרובוקטיבי ובהוראת ראש אג"מ מרחב הירקון, עליו להחרימו. כל הסבריהם של פעילי חד"ש כי הכרוזות הללו נתלו בגדול בכל חוצות העיר, באישורם של כל הגורמים, לא הועילו. השוטר הזהיר את הפעילים שלא יחלקו את הכרוזים, והחרים מידי אחד מהם את כל החומר שהיה בידו.
בתגובה מסרה אתמול דוברת מחוז תל־אביב כי לא ניתנה הוראה להחרים את כרוזי חד"ש ובבירור לאחר מכן נמצא, שהשוטר טעה.

תקנה חדשה: תשלום במזומן לשחרור ילדים מיידי אבנים

645 מתושבי הרצועה הורשעו בחודש שעבר בהפרות סדר

עתיים

המינהל האזרחי ברצועת עזה מגבש נוסח לתקנה חדשה, שתחייב הורים להפקיד ערבויות כספיות במזומן כנגד שחרור ילדים ממעצר, לאחר שנתפסו בידויי אבנים. על כך מסר אתמול ראש המינהל, תא"ל אריה רמות, בשיחה עם עתונאים.

תא"ל רמות אמר, שעם הרגיעה בתופעות האלימות ברצועת עזה, נותרה עדיין ללא פתרון הבעיה של מיידי האבנים, שהם ילדים מתחת לגיל האחריות הפלילית ברובם וחלקם מיידה אבנים כמשחק ולא ממניעים לאומניים. שחרור ילדים מתחת לגיל 16, שנתפסו בידוי אבנים, כנגד חתימה על ערבות כספית של האב, אינו אפקטיבי דיו. לדבריו, "כל עוד האב נדרש לחתום על נייר ואינו מרגיש שעליו גם לשלם, הם לא מושפעים מהערבות יותר על המידה".

עקב כך, אמר תא"ל רמות, מגבשים במינהל האזרחי הצעת תקנה חדשה לשחרור קטינים. על פי תקנה זו יידרשו ההורים להפקיד דמי ערבות בכסף מזומן שיוחזר להם רק בתום תקופת הערבות, אם במשך תקופה זו ייתפס שוב הילד בהפרת הסדר, יוחרמו כספי הערבות. תקנה חדשה זו, לכשתתאשר, סבור תא"ל רמות, תהיה אפקטיבית יותר מחתימות ערבות בלבד ותביא לצמצום תופעת יידוי האבנים על־ידי נערים.

645 מתושבי עזה וחאן יונס הורשעו במהלך החודש האחרון בעבירות שונות של הפרות סדר.

בית־הדין הצבאי בעזה עוסק בחצי השנה האחרונה בעיקר במשפטים של מפירי סדר. סיכום התיקים לחודש מאי העלה עד כה, שרק מעזה ומחאן יונס הורשעו 645 תושבים בהפרות סדר ודינם נגזר. במרבית התיקים הורשעו הנאשמים בהתקהלויות בלתי חוקיות, יידוי אבנים, הבערת צמיגים, הקמת מחסומים ברחובות ועבירות דומות.

תובעי המשטרה, שהיו עסוקים עד לפני חצי שנה בתביעות נגד עבריינים פליליים בעיקר, עסוקים מאז תחילת ההתפרעויות בטיפול בעבריינים על רקע לאומני ולא פלילי.

תביעה למנות כונס נכסים לנישואים שפשטו את הרגל

יואב אביב

מורה מכרמיאל תובעת מבית־משפט השלום בחיפה להכריז על מוסד הנישואין כשותפות מסחרית כלכלית לצורך חלוקת הרכוש המשפחתי לאחר שנישואיה עלו על שרטון.

המורה מבקשת למנות כונס נכסים לרכוש המשפחתי ולפרק את השותפות בטענה שבעלה מתעמר בה.

בתביעה שהוגשה לבית־משפט השלום בחיפה באמצעות עו"ד קניאל טוענת האשה, כי בעלה מתנהג כרודן בביתו ואוסר על בני המשפחה לפצח גרעינים או לנגוס בתפוח, כי זה עושה רעש.

עוד היא טוענת, כי הבעל מאיים עליה באלימות וחותר להפנייתה לטיפול פסיכיאטרי. לאור המתח שנוצר בבית היא מבקשת מבית־משפט למנות כונס נכסים ולפרק את השותפות ברכוש המשותף.

פרקליטה טוען, כי זכותה בקניין אינה תלויה בנישואיה על־פי הדין וההלכה בישראל.

עורך־דין משה טמבור, המייצג את הבעל, דוחה את טענת האשה כי בעלה מתעמר בה.

לדבריו, התביעה שהגישה האשה היא בסמכות בית־הדין רבני וכל עוד לא פקעו הנישואין אין לעסוק בחלוקת הרכוש.

הוגש אישום נוסף בפרשת השחיתות בבתי־המשפט בת"א

מזכיר בית־המשפט בבת־ים מואשם בהפרת אמונים ובסיוע לגניבה למזכיר הראשי של בתיהמ"ש במחוז ת"א והמרכז

עתיים

ארנון בקשי, מזכיר בית־משפט השלום בבת־ים, הואשם אתמול בבית־המשפט המחוזי בת"א בהפרת אמונים ובסיוע לגניבה.

התביעה טוענת, כי בקשי, בתוקף תפקידו כממציא לפועל האחראי על ביצוע העיקולים ומכירת רכוש חייבים במכירות פומביות בהן נמכרים החפצים המעוקלים לזכותם של אנשים, סייע בידיו של יחיאל בן־עמי, המזכיר הראשי של בתי־משפט השלום במחוזות ת"א והמרכז, לגנוב פריטים מעוקלים ממחסן המעוקלים של בית־משפט השלום בבת־ים, ובכך הפר אמונים.

משפטו של בן־עמי מתברר בימים אלה בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. בן־עמי מואשם על־ידי התביעה, כי בתוקף תפקידו כמנהל המכירות לא הציג למכירה כנדרש את הפריטים אותם ביקש לרכוש לעצמו ולעיתים הכריז על חלק מאותם פריטים שביקש לרכוש לעצמו במחיר גבוה בהרבה מהמחיר ההתחלתי ומהמחיר המקובל מתוך כוונה למנוע את מכירתם.

ארנון בקשי מואשם שסייע לבן־עמי על־ידי כך שבתום המכירה הפומבית מילא יחד עימו דו"ח הנחזה להיות דו"ח שמולא במהלך המכירה הפומבית לפיו נרכש הפריט במחיר ההתחלתי במהלך המכירה הפומבית על־ידי אדם זר.

בדרך זו, טוענה התביעה, סייע הנאשם לבן־עמי לגנוב תמרוקים ובהזדמנות אחרת סייע בידיו לרכוש שלא כדין ממשרדו של בקשי טלפון לחצנים ומקלט רדיו־טייפ.

בכתב־האישום נאמר, כי ארנון בקשי היה אמנם כפוף לבן־עמי בתפקידו הרגיל, ואולם בכל הנוגע למכירות הפומביות שבהן שימש בן־עמי כמנהל המכירות, היה בן־עמי כפוף לבקשי, ולכן אסור היה לבקשי לסייע בידי בן־עמי בביצוע העבירות.

במהלך משפטו של בן־עמי הוקראה עדותו של בקשי במשטרה לפיה הציע לו בן־עמי ליטול מעוקלים לעצמו אך הוא סירב בטענה, כי הוא עומד בפני פרישה לגימלאות ואינו רוצה להסתבך.

העמיק השפל במניות החופשיות

אלחנן הורוביץ

מדד המניות הכללי ירד אתמול ב־0.58%, ערך השוק של המניות החופשיות ירד ב־1.98% ושל מניות ההסדר עלה ב־0.22%. הירידות הגדולות ביותר היו ב־2.68% במניות בנקים מסחריים שאינם בהסדר, ב־2.66% במניות מתכת ומוצריה וחשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה וב־2.43% במניות חברות להשקעה ולאחזקות.

אתמול העמיק השפל במניות החופשיות. במסחר הרב־צדדי לפני הצהריים וב"משתנים" אחרי הצהריים לא נרשמה אף לא עליית־שער אחת, תוך ירידת מדד המניות מ־83.00 ל־80.78 נקודות, ב־2.67%. ההיצעים בכל המניות החופשיות עלו ל־5.3 מיליון ש"ח והיו פי־10 גדולים יותר מכל הביקושים שהסתכמו ב־523 אלף ש"ח. משעריהן ירדו 239 (60% מכל השערים), לעומת 37 (כ־10%) שעלו ו־122 (30%) שנשארו בלי שינוי.

גלגלי הבורסה

במניות ההסדר נמשך עודף הביקוש. הביקושים עלו ל־9.5 מיליון ש"ח והיו כמעט פי־8 גדולים יותר מההיצעים שהתקרבו ל־1.2 מיליון ש"ח. משעריהן עלו 14, לעומתן 7 שירדו ו־5 שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־3.8 מיליון ש"ח. תשואותיהן השנתיות המוכילות נעו בין 12.10% ל־12.86% ביוצאות לפריון ב־1988 ובין 5.26% ל־5.55% ביוצאות לפריון ב־1989.

בשוק המניות כולו היתה המניה הפעילה ביותר של בנק הפועלים ע"ש שהמחזור בה עלה ל־696 אלף ש"ח. היו 5 "מוכרים בלבד", ללא "קונים בלבד". מעל 5% עלו רק 2 שערים, לעומת 38 שירדו ב־5% ויותר.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות־שערים עד 2% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% היתה נטייה לירידה עד 1% בסוג "בריוה כפולה" שרה יציבות. בנסחרות במט"ח היו תנודות עד 1%. ערך השוק של כל אג"ח ירד ב־0.05%, של הצמודות לדולר מסוג "רמון" ירד ב־0.13%, בעוד שמסוג "גלבוע" עלה ב־0.23% אתמול וב־13.6% מתחילת השנה. המחזור בשוק אג"ח הסתכם אתמול ב־8.25 מיליון ש"ח. מזה 3.4 מיליון ש"ח בסוג "שגיא" וכ־1.2 מיליון ש"ח בסוג "גליל 4.25%".

בחתימות יתר נסתיימו אתמול

ההנפקות של 2 הסדרים החדשים של איגרות־החוב הצמודות למדד, שבנק ישראל הציע לציבור בערך נקוב כולל של 40 מיליון ש"ח. הביקושים להן הסתכמו ב־220 מיליון ש"ח ונמכרו ב־100.5% מע"נ מסוג "שגיא" וב־93.5% מסוג "גליל".

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.9% ל־16.8%, תוך מחזור של 12.5 מיליון ש"ח.

טלקס

● מדליות אנה פראנק למסתיריה ההולנדים

המדליות הממלכתיות של ישראל המנציחות את דמותה של הנערה היהודיה ההולנדית אנה פראנק יוענקו היום לבני הזוג שהסתירו את הנערה ומשפחתה.

למעלה מ־40 שנה לאחר שבני הזוג חיס הסתירו באמסטרדם את משפחת פראנק מפני הכובשים הנאצים, יוענקו להם היום מדליות המנציחות את דמות הנערה שהחביאו וניסו להציל, כאות הערכה והוקרה על פועלם אציל הנפש, על־ידי מנכ"ל החברה הממשלתית למדליות ומטבעות, אליעזר שילוני.

האירוע במעמד יו"ר הבית הראשון של הפרלמנט ההולנדי, ד"ר פ.ג'. סטיינקמפ, ייערך בבית אנה פראנק באמסטרדם. (שע"ה)

● הוחלפו מדי השוטרים בשטחים

מדי השוטרים בשטחים הוחלפו מאז תחילת החודש והם לובשים היום מדים כחולים, כעמיתיהם בתוך תחומי הקו הירוק.

מדי החאקי של משטרת ישראל הוחלפו כבר לפני שנתיים בחולצות תכלת ובמכנסים כחול כהה. רק השוטרים בשטחים המשיכו ללבוש את בגדי החאקי הישנים.

מפקדי המשטרה בשטחים ביקשו מהמטה הארצי להחליף את המדים גם לשוטרי השטחים, אך בקשותיהם נידחו בעיקר מנימוקים העדר תקציב.

רק מתחילת חודש יוני החלה החלפת המדים לשוטרי השטחים. זאת בעיקבות קבלת החלטה על כך במטה הארצי של המשטרה. (עתי"ם)

● תגבורת לבית־המשפט בכפר־סבא

אלפי תיקים אזרחיים מועברים בימים אלה לבית־המשפט השלום בכפר־סבא ולעזרת שני השופטים במקום נוספו שני שופטים חדשים שהושבעו אתמול: אל"מ (מיל.) צבי גורפינקל, ששימש בתפקידו האחרון כנשיא בית־הדין הצבאי המיוחד ונשיא בית־הדין הצבאי של מחוז המרכז, ועו"ד צבי חרטל, ששימש כעורך־דין עצמאי ועסק בעיקר בתחום האזרחי.

הגדלת מספר התיקים המועברים לבית־משפט השלום בכפר סבא נעשית במסגרת הגדלת סמכות בתי־משפט השלום לדון בתביעות כספיות המגיעות עד ל־150 אלף שקל. ניצה רימון

● תערוכה לימודית על שנת ה־40 בחיפה

תערוכה לימודית המציגה עבודות משותפות של תלמידים והורים נפתחה אתמול בבית־הספר הממלכתי ע"ש יבניאלי בשכונת קרית־אליעזר בחיפה.

התערוכה עוסקת בנושאי דגל ישראל, ירושלים והכמיהה לשלום וכוללת גם סרט עתידני שבו מנסים התלמידים לתאר את ישראל בשנות ה־2000.

אחת התצוגות המרגשות בתערוכה היא לוח שבו מספרים התלמידים על עליית משפחותיהם לארץ ועל שירות הוריהם כחיילים וכחייליות בצה"ל. (שע"ה)

● הסדר תשלום חודשי לספקי משרד־הביטחון

במשרד־הביטחון, אגף הכספים, הופעל הסדר תשלום חודשי לספקים באמצעות "מרכז סליקה בנקאי".

משרד־הביטחון הגיע להסכם מיוחד עם הבנקים, לפיו הזיכוי מופיע בדף המידע של הספק בבנק כבר ביום הזיכוי עצמו, לפי תאריכי התשלום החוזיים ובכל יום ערך בנפרד.

ההסדר אינו מבטל את אפשרות התשלום בהמחאות לספקים שלא הצטרפו להסדר ובמקרים בהם הדבר דרוש, גם לספקים שהצטרפו אליו. (שע"ה)

בפלילים

מאסר עולם לאסיר בטחוני שרצח אסיר אחר

שלי יחימוביץ

מאסר עולם נגזר אתמול בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע על אסיר בטחוני מכלא באר־שבע שרצח אסיר בטחוני אחר, כיוון שחשד בו שהוא משתף פעולה עם שלטונות הכלא ועם השב"כ.

לפני כשנה גילו הסוהרים בספירת הבוקר שאסיר אחד חסר. בחיפוש שנערך בתא נמצא אבו מוטאלק בן 19 מעזה ללא רוח חיים. המנוח ריצה עונש מאסר על חברות בארגון עוין.

חברו לתא, פאיז אבו כוש בן 19 מרפיח, שריצה אף הוא עונש מאסר על חברות בארגון עוין, הודה ברצח.

בדיקה פתולוגית העלתה, כי הנרצח הוכה באכזריות במקל של מטאטא ומת כתוצאה מן המכות.

השופטים גלעד גלעדי, אברהם פריש ואהרון טומשוף דחו את טענת הרוצח, שהרצח בוצע בגלל נסיונו של המנוח לבעול אותו בעל כורחו וקבעו, כי אבו כוש רצח את מוטאלק משום שחשד בו שהוא משתף פעולה עם גורמי הבטחון.

3 שנות מאסר לעורך־דין על קבלת דבר במרמה

עתיים

בית־משפט השלום בתל־אביב גזר אתמול עונש של 3 שנות מאסר בפועל על עורך־דין טומס פויירשטיין (49) מראשל"צ שהורשע בעבירות של קבלת דבר במרמה ומשיכת צ'ק ללא כיסוי.

חמותו של הנאשם, יקטרינה פילופ (65), נידונה לחודשיים מאסר על תנאי בעקבות עסקת טיעון עם התביעה.

התביעה טענה, כי ביום 17.2.85 ערך הנאשם זכרון־דברים בין חמותו לבין דוד אריאל (המתלונן) למכירת הדירה ביהוד בה התגוררה הנאשמת בשכירות בלתי־מוגנת ואשר היתה בבעלות חברת "עמידר". הנאשם ידע כי לנאשמת יש רק זכויות כשוכרת בלתי־מוגנת בדירה והשניים טענו במרמה בפני המתלונן, כי הנאשמת הינה הבעלים של הדירה. לטענת התביעה, הציעה "עמידר" לנאשמת אופציה לרכישת הדירה ובהתאם לכך שילמה הנאשמת מפרעה לרכישת הדירה.

בעקבות זכרון־הדברים ערך הנאשם חוזה בין הנאשמת כמוכרת והמתלונן כקונה ובחוזה נטען במרמה על־ידי הנאשמים, כי הנאשמת היא המחזיקה ובעלת כל הזכויות בדירה וכי ביכולתה להעביר ולרשום את הדירה על שם המתלונן בלשכת רישום המקרקעין וכי הדירה חופשית מזכויות צד שלישי.

המתלונן שילם לנאשמים סכום השווה ל־26 אלף דולר תמורת רכישת הדירה, וקיבל את החזקה על הדירה. פרט לתשלום המפרעה ששילמה הנאשמת לחברת "עמידר" למימוש האופציה היא לא שילמה כל סכום שהוא, ומשלא עמדה בפרעון יתר התשלומים, החזירה "עמידר" לנאשמת את המפרעה ובמאי 1985 הודיעה לה על ביטול האופציה.

משנודע למתלונן כי הנאשמת לא היתה כלל הבעלים של הדירה, דרש מהנאשם בטחונות לכך שהדירה תועבר על שמו. הנאשם מסר למתלונן המחאה מחשבונו בבנק ברקליס דיסקונט על סך 39 אלף ש"ח מתוך ידיעה כי החשבון הינו מוגבל ולצ'ק אין כיסוי.

השופט ארי ויזאב ציין בגזר־הדין, כי "לצערי, בשנים האחרונות עדים אנו ליותר ויותר מקרים שבהם מסתבכים עורכי־דין בעבירות".

נער משפרעם חשוד בהצתת דגל הלאום

יהודה צור

נער בן 14 משפרעם נעצר אתמול על־ידי המשטרה כחשוד בשריפת דגל הלאום.

הנער טען להגנתו, כי מצא את הדגל ברחוב כשבמרכזו מצוייר צלב קרס. הוא נטל את הדגל והניף אותו מעל ביתו. משראו השכנים את הדגל עם צלב הקרס התנפלו עליו, לדבריו, וחייבוהו להורידו. לכן לקח את הדגל ושרף אותו.

לראובן, מרים, אידה והמשפחות

אתכם באבלכם במות

איתמר

בית מצר

לצילי, רחמן ובני המשפחה
בכפר־מסריק ובקיבוץ מרחביה

קבלו את השתתפותנו בצערכם על מות האב־הסב

יעקב (קובה) פליישר

קיבוץ כפר־מסריק

לחברתנו שושנה אור־נר והמשפחה

אתכם בצער על מות

האח

קיבוץ חצור

בעקבות ערעור המדינה: עוכב שחרורם של עורכי "הניצוץ"

"מטרת הנאשמים לא היתה חיסול המדינה אלא החלפת המשטר והם לא עשו שום פעילות אסורה בעקבות הצטרפותם לחזית" — קבע השופט בהחלטתו לשחרר בערבות את אסף אדיב, רוני בן־אפרת ומיכל שוורץ ● השופט קבע גם שההודאות ניגבו באמצעות תחבולות ● מעצרו של יעקב בן־אפרת הוארך עד תום משפטו

בצלאל עמיקם, שלמה סלוצקי, עתיים

פרקליטות המדינה ערערה אתמול על החלטת שופט בית־המשפט המחוזי בירושלים, אליהו בן־זמרה, לשחרר שלושה מעורכי העיתון "דרך הניצוץ". בעקבות הגשת הערעור לבית־המשפט העליון עוכב השחרור בערבות בשתי יממות.

המשנה לפרקליט המדינה, דורית בייניש, טענה בערעור, כי בית־המשפט טעה בכך שהורה על שחרור השלושה. בידי המדינה ראיות שיש בהם כדי להרשיע והן מבוססות על הודאות הנאשמים ובית־המשפט לא יכול היה לבחון אותם אחת לאחת ולהעניק להם את המשקל הראוי.

דורית בייניש אמרה עוד, בית־המשפט טעה משום שסבר כי השלושה לא עשו כל דבר בלתי חוקי זולת שירות לחזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין. "כולם חברים בארגון טרור ובהתאגדות בלתי חוקית", טענה המשנה לפרקליט המדינה וציינה, כי אין לנתק בין פעילות במישור המדינה לפעילות במישור הצבאי במסגרת ארגון טרור. "בית־המשפט לא נתן משקל הולם לטיב העבירות, לחומרתן ולעובדה שהחשודים מואשמים בקיום מגע עם סוכן זר", אמרה עו"ד בייניש.

הערעור הוגש בעקבות החלטת שופט בית־המשפט המחוזי בירושלים, אליהו בן־זמרה, לשחרר בערבות של 50 אלף ש"ח כל אחד את שלושת עורכי העיתון "דרך הניצוץ", אסף אדיב, רוני בן־אפרת ומיכל שוורץ. מעצרו של יעקב בן־אפרת, המו"ל של העיתון, הוארך עד תום ההליכים.

אין הצדקה למעצר

השופט בן־זמרה אומר בהחלטתו, שאין מחלוקת, כי כוונת שלושת הנאשמים לא היתה להצטרף לזרוע הצבאית של החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין, אלא לזרוע המדינית תעמולתית. מטרתם לא היתה חיסול מדינת ישראל, אלא החלפת המשטר בישראל במשטר דמוקרטי, שיוויוני יותר בנוסח מרקסיטי השואף לשלום עם העולם הערבי.

שוורץ, בן־אפרת ואדיב אמרו בהודעותיהם, כי כוונתם היתה להיעזר בחזית הדמוקרטית כדי להקים אירגון פוליטי יהודי ערבי שיצטרף לחד"ש ויביא לשינוי פני המדינה, והם לא עשו שום פעילות אסורה בעקבות הצטרפותם לחזית.

השופט קובע, כי אין ספק שהעבירות בהן הואשמו 4 אנשי הניצוץ חמורות מאוד והם צפויים, אם יורשעו, ל־15 שנות מאסר. יחד עם זאת, מקובל עליו כי בנימוק של חומרת העבירה אין להצדיק מעצר עד תום ההליכים.

השופט קובע, כי הנאשמים לא ביצעו מעשה בלתי חוקי כלשהו בארץ פרט לעשיית השירות לחזית הדמוקרטית על־ידי העיתון, שהיה כפוף ממילא לפיקוח הצנזורה הבטחונית. העבירות שיוחסו לנאשמים לא גרמו לכאורה נזק לציבור ולא הוכח ששחרורם יסכן את הציבור. לדבריו אין להם עבר פלילי, עיתונם נסגר וניתן להבטיח שלא יעסקו בעבודה עיתונאית.

השופט אומר, כי העבירות האלה אינן מכת מדינה וגם אינן בגדר תופעה חוזרת ונישנת שיש להתריע מפניה את הציבור.

הודאות תחת לחץ

עוד אמר השופט, כי הנאשמים חזרו בהם מהודאותיהם כעבור מספר ימים בטענה שההודאות ניגבו בנסיבות של לחץ, עייפות מחמת העדר שינה כפוי, איומים, פיתויים והטעיות שהפעילו נגדם על־ידי חוקריהם, אנשי השב"כ.

השופט קובע, כי אין חולק על כך שההודאות ניתנו בעקבות תחבולות שחוקרי השב"כ השתמשו בהן בכותבם פתקים המיועדים לנאשמים ו/או פתקי תשובה להם.

כתבנו מעיר, כי מנוסח ההחלטה משתמע שאחת הראיות היחידות שבידי השב"כ הן פתקאות שנשלחו מעציר לעציר ושחלק מהן — כך הצהיר בגלוי התובע עוזי חסון — זוייפו על־ידי השב"כ לשם הטעייה וכדי להביא את הנאשמים לידי הפללתם. הסנגוריה עשויה לטעון שאין לסמוך על פתקאות מסויימות במידה וחלק מהן, כדברי התובע מזוייפות.

בהחלטתו לעצור את יעקב בן־אפרת עד תום ההליכים קבע השופט, כי במקרה זה מדובר גם בעבירות של הכנסת חומר תעמולה של החזית הדמוקרטית ועל־פי דעתו יש בכך הוכחה, לכאורה, ליישום מטרות החזית הדמוקרטית על־ידי פעילות מעשית בלתי־חוקית שלא היתה מקרה חד־פעמי.

ציוני דרום־אפריקה יחרימו את ביקור כהנא

רויטר, עתיים

ההסתדרות הציונית של דרום־אפריקה נענתה אתמול לדרישות לבטל פגישה עם ח"כ מאיר כהנא, הדוגל בגירוש ערבים.

"אין אנו אחראיים לביקורו של הרב כהנא בדרום אפריקה ולא ניפגש עימו", מסר נשיא ציוני דרום־אפריקה, סולי זאקס, לכתב רויטר.

ההסתדרות המקומית נדרשה על־ידי ההסתדרות הציונית העולמית לא להיפגש עם כהנא, העומד להגיע לביקור בדרום־אפריקה ב־8 ביולי.

לפי מקורות ציוניים, הוא הוזמן על־ידי תומכים מקומיים של "כך".

יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית, שמחה דיניץ, קרא שלשום לציוני דרום־אפריקה לבטל פגישה שתוכננה עימו.

זאקס אמר, כי לא נשקלה כלל הופעה של נציגי ציוני דרום־אפריקה בזירה ציבורית אחת עם כהנא.

אם ובנה נהרגו בתאונה בכביש קרית־אתא – נצרת

עתיים

אם ובנה ממושב הזורעים, שלום מנדל בן 45 ורוזליה מנדל בת 65 נהרגו אתמול אחר הצהריים בהתנגש מכוניתם הפרטית במשאית סמיטריילר שבאה ממולם בכביש המוביל מקרית־אתא לנצרת.

ניידת לטיפול נמרץ הוזעקה מעפולה, אך לרופא לא נותר אלא לקבוע את מותם של השניים. הגופות חולצו מן המכונית על־ידי מכבי האש והועברו לבית־החולים רמב"ם.

במקביל, הוזעקו למקום עוד 4 אמבולנסים נוספים מהקריות ונצרת עלית, לאחר שהועלה חשד שבמכונית הפרטית מדגם "אופל קדט" לכודים פצועים נוספים, אולם התברר שאין נפגעים נוספים.

אנשי לשכת התנועה במשטרת מרחב הגליל חוקרים את נסיבות התאונה.

דגל שחור בצומת כברי – אזהרה לנהגים

יהודה צור

ראש המועצה האזורית מטה אשר הציב דגל שחור בצומת כברי כאות אזהרה לנהגים, לאחר שביום ששי האחרון אירעה במקום תאונה קטלנית בה קיפחה חייה חברת קיבוץ חניתה, בת־שבע ארגמן, וארבעה אחרים נפצעו.

ראש המועצה, חזי ברויט, קרא לראשי רשויות אחרים בארץ להניף דגל שחור למשך שבוע במקום בו מתרחשות תאונות קטלניות.

דובר מע"צ, אבינעם אכנון, אמר, כי זה מספר חודשים מונחת על שולחנה של ועדת בניין ערים תוכנית לשינוי הצומת, לאישורה של הוועדה.

הדובר אמר לכתבנו, כי מדובר בפיצול הצומת המסוכנת. הנושא נמצא בידי הוועדות המתאימות ולאחר האישור תידרש הקצבה של מאות אלפי שקלים לביצוע הפרויקט.

בג"ץ דחה שתי עתירות נגד רשות השידור

טוביה בסקינד

בית־המשפט הגבוה לצדק דחה אתמול שתי עתירות שהוגשו כנגד רשות השידור.

העתירה הראשונה הוגשה על־ידי אמרגני ההצגה "עד 120" בכיכובה של רבקה מיכאלי העובדת ברשות השידור. העותרים ביקשו מבית־המשפט לצוות על רשות השידור לאפשר הקרנת קטעים מההצגה במסגרת אחת מתוכניות הבידור בלילות־שבת. בית־המשפט כאמור, דחה את תביעת העותרים והשופט אהרון ברק אף המליץ להם לבטל את עתירתם מאחר והשחקנית רבקה מיכאלי משתתפת בהצגה מבלי שקיבלה ממקום עבודתה, רשות השידור, היתר לעבודה פרטית.

תביעה נוספת שנדחתה על־ידי בית־המשפט־העליון היא זו של הנרי ראטר, שעתר נגד הרשות על כך שזו אינה מאפשרת לו לשמש כקריין בתשדיר חסות בגלל מבטאו הצרפתי. בית־המשפט לא קיבל את טענתו וסבר שאין זה מענייני להיכנס לשיקולי היגוי נכון ברשות השידור.

589 מיליון ש"ח – תקציב הפיתוח של חברת החשמל

קובי מנדל

תקציב הפיתוח של חברת החשמל לשנת 1988 עומד על 589 מיליון ש"ח. מועצת המנהלים של חברת החשמל אישרה תקציב זה בישיבתה האחרונה.

המרכיב הגדול ביותר בתקציב הפיתוח, המסתכם כ־248 מיליון ש"ח, מיועד למערכות ייצור החשמל כש־201 מיליון שקלים מיועדים לבניית תחנת הכוח שבאשקלון. חברת החשמל תשקיע השנה בתחנות המישנה ובקווי מתח עליון 69 מיליון שקלים וכ־112 מיליון שקלים בקווי מתח גבוה ונמוך.

בהקמת "מוביל החשמל הארצי", במתח של 400 קילו וואט, תשקיע חברת החשמל 69 מיליון שקלים. הקטע הראשון של מוביל זה יופעל במקביל לתחילת הפעלתה של יחידת הייצור הראשונה, בתחנת הכוח ע"ש רוטנברג שבאשקלון.

יתרת תקציב הפיתוח מיועדת להשקעות בתחומי הפיקוח והבקרה, מיחשוב, ציוד מכני ועוד. כמו כן, מיועד חלק מיתרת התקציב לתיכנון ארובות גבוהות בתחנות הכוח בחיפה ובאשדוד. עוד נמסר מחברת החשמל, כי כ־85 מיליון דולארים מתקציב הפיתוח מיועדים לרכישת ציוד בחו"ל ואילו כל יתרת התקציב, תנוצל לביצוע עבודות ורכישות בתוך ישראל.

רן כהן: לעכב פיצויי הפרישה למנכ"ל "טפחות"

בצלאל עמיקם

מנכ"ל בנק טפחות הפורש, משה מן, יקבל מיליון ש"ח פיצויי פרישה ועוד כ־5,500 — 6,000 ש"ח פנסיה חודשית. כל זאת, מלבד זכויותיו על צבירותיו משירות המדינה.

מן עבר בבנק בשנת 64', היינו 24 שנים, והוא יקבל 41,666 שקל פיצויים לכל שנת עבודה.

כך טוען ח"כ רן כהן (ר"צ) בפנייה לנגיד בנק ישראל, לשר־האוצר ולמפקח על הבנקים. "לא יעלה על הדעת כי בנק העוסק במתן משכנתאות לזוגות צעירים ומשפחות נצרכים, יממן פנסיה ופיצויים שערורתיים כאלה" — אמר ח"כ כהן.

נבון: יותר מדי כדורגל בטלוויזיה

טוביה בסקינד

"מי שטוען שהתקשורת אשמה בכל פשוט פוחד להביט בראי. התקשורת היא ראי החברה והמדינה, אבל מי כמוה יודע שיש גם ראי המעוות את המציאות", אמר אתמול סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, בטקס חילופי גברי של המוסדות הציבוריים ברשות השידור שנערך בלשכתו בירושלים.

שר־החינוך הוסיף, כי אחד ממאפייניה החיוביים של הדמוקרטיה הוא הפלורליזם, אך מי שחושב שיוכל להשליט דעותיו ולהשתיק את מתנגדיו טועה טעות מרה.

השר נבון קרא למליאה ולוועד המנהל החדשים של הרשות לדאוג כי הרדיו והטלוויזיה לא רק ישקפו את המציאות, אלא ירשו לעצמם גם להעביר מסרים חינוכיים. הוא אמר, כי היה רוצה שכל סקטור באוכלוסיה, כגון תושבי שכונות ועיירות פיתוח, ירגישו שהם מיוצגים בשידורים. "אין להתבייש מלהראות גם את החיוב ואפשר לעשות זאת גם מבלי לעוות את האמת", אמר השר נבון.

השר התמרמר על כך שמשחקי כדורגל, שבהם לדעתו משופעת הטלוויזיה די והותר, גורמים לשינויים בסדר התוכניות, בעוד שאירוע כמו חידון השואה והגבורה לנוער יהודי שהתקיים בוורשה לא דחה את סדר השידורים הרגיל.

השר גם קרא לקרייני הרדיו והטלוויזיה לשמור על היגוי נכון ולדבר עברית צחה.

השר נבון עם היו"ר היוצא של רשות השידור, עו"ד מיכה חינון (מימין) והיו"ר החדש, אהרון הראל (צילום: רוני נעמן)

שביתת פתע של עובדי "אל־על" לא גרמה לשיבושים בלוח הטיסות

יוסף שמי

עובדי "אל־על" השביתו אתמול את העבודה בין השעות 13־16 ללא הודעה מוקדמת.

השביתה הפתאומית, הראשונה בתולדות החברה מזה חמש שנים, לא פגעה בטיסות.

העובדים הסבירו, כי זו שביתת אזהרה, נוכח הודעת מנכ"ל "אל־על", רפי הרלב, לפיה אין הוא מוכן לדון על העלאות שכר לפני חודש אוקטובר, בשל הירידה התלולה בתנועת הנוסעים.

מנכ"ל החברה אמר במסיבת עיתונאים שלשום שלא ייכנע למה שהוא כינה סחטנות ולא יהיה מוכן לקנות שקט תעשייתי.

יו"ר ועד עובדי "אל־על", אברהם שגיא, אמר, כי היה זה אקט של מחאה המכוונת נגד מנכ"ל החברה. "הודענו שלא נפגע בנוסעים, ולכן שום טיסה לא שובשה. אם יפגעו בעובד אחר, יהיה זה סיפור שונה", הבהיר.

הפסקת העבודה לא שיבשה, כאמור, את תנועת המטוסים שהתקיימה על־פי לוח הטיסות.

הנהלת "אל־על" שוקלת כעת את צעדיה.

האלוף מרדכי מבקש למנות דובר פיקודי בדרגת סגן־אלוף

כתבנו הצבאי

אלוף פיקוד הדרום, האלוף יצחק מרדכי, מבקש למנות דובר צה"ל פיקודי בדרגת סא"ל, בשל הלחץ בנושאי תקשורת מאז האינתיפאדה. עד כה מילא את התפקיד קצין בדרגת רס"ן.

הקצין, שהיה מופקד על הנושא המשיך את שירותו בפיקוד הדרום במחאה על הכוונה להעמיד עליו סא"ל. בקרב בכירים בצה"ל הובעה תמיהה על כי דובר צה"ל מאפשר לקציניו צעדי מחאה כגון אלה.

בתוך כך התכנסה אתמול ועדת הבדיקה שמינה הרמטכ"ל לבדוק את ייעוד ותיפקוד יחידת דובר צה"ל בחירום וברגיעה, ושמעה את עדויותיהם של הכתבים הצבאיים על תיפקוד היחידה.

הוועדה, בראשות אלוף (מיל.) שלמה גזית, ושחברים בה הצנזור הצבאי הראשי, תא"ל יצחק שני, שני קצינים מיחידת דובר צה"ל וגורמים חיצוניים, זאב חפץ ואחרים יעד, תשמע עדויות, תעבור על מסקנות הוועדה הקודמת, שחיברה מסמך בעניין זה לפני 15 שנים בקירוב, ותגיש המלצות לפעולה לרמטכ"ל. לא נקבע מועד מחייב לסיום עבודתה.